

«ԳԵՂԱԿԵՐՏԻ ՄԻՋՆ.
ԴՊՐՈՑ»

ՊՈՍԿ

2022 – 2023 ռևու. ՏԱՐՎԱ

ՆԵՐՔԻՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ
Տնօրեն՝ Անուշ Համբարձումյան

2023 թիվ

Մաս 1. Ընդհանուր տեղեկություններ հաստատության մասին

Հաստատության

անվանումը, համարը Արմավիրի մարզ «Գեղակերտի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ

Հաստատության հասցեն Արմավիրի մարզ գյուղ Գեղակերտ, Մեսրոպ Մաշտոցի 22

Հաստատության հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն 098596594, samaxari-dproc@mail.ru

Հաստատության ինտերնետային կայքի հասցեն

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100076479176354>

<https://geghakert.schoolsite.am/>

Աղյուսակ 1. Դասարանների թիվը՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար

Դասարանների թիվը	2020-2021 ուստարի	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	Փոփոխությունների դինամիկան (աճ կամ նվազում)
1-ին դասարան	1	1	1	Փոփոխությունների դինամիկան նույնն է
2-րդ դասարան	1	1	1	Փոփոխությունների դինամիկան նույնն է
3-րդ դասարան	1	1	1	Փոփոխությունների դինամիկան նույնն է
4-րդ դասարան	1	1	1	Փոփոխությունների դինամիկան նույնն է
5-րդ դասարան	1	1	1	Փոփոխությունների դինամիկան նույնն է
6-րդ դասարան	1	1	1	Փոփոխությունների դինամիկան նույնն է
7-րդ դասարան	1	1	1	Փոփոխությունների դինամիկան նույնն է
8-րդ դասարան	1	1	1	Փոփոխությունների դինամիկան նույնն է
9-րդ դասարան	1	1	1	Փոփոխությունների դինամիկան նույնն է
10-րդ դասարան	1	1	1	Փոփոխությունների դինամիկան նույնն է
11-րդ դասարան	1	1	1	Փոփոխությունների դինամիկան նույնն է
12-րդ դասարան	1	1	1	Փոփոխությունների դինամիկան նույնն է
Ընդամենը	12	12	12	Փոփոխությունների դինամիկան նույնն է

Վերլուծել դասարանների թվաքանակի փոփոխության պատճառները և կատարել զգրահանգումներ ու մեկնաբանություններ

Դասարանների թիվը մնացել է անփոփոխ:

(անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր)

Աղյուսակ 2. Ըստ դասարանների՝ սովորողների թիվը ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար

Սովորողների թիվը	2020-2021 ուստարի	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	Փոփոխությունների դինամիկան (աճ կամ նվազում)
1-ին դասարան	26	20	30	աճ
2-րդ դասարան	26	27	21	նվազում
3-րդ դասարան	31	27	27	նվազում
4-րդ դասարան	27	31	27	նվազում
5-րդ դասարան	23	26	31	աճ
6-րդ դասարան	27	23	29	աճ
7-րդ դասարան	25	26	21	նվազում
8-րդ դասարան	19	25	28	աճ
9-րդ դասարան	22	19	23	աճ
10-րդ դասարան	22	14	18	աճ
11-րդ դասարան	21	22	16	նվազում
12-րդ դասարան	21	21	23	աճ
Ընդամենը	290	281	294	

Վերլուծել ըստ դասարանների սովորողների թվի փոփոխության պատճառները և կատարել եզրահանգումներ ու մեկնաբանություններ

Դասարանների թիվը մնացել է նույնը, բայց նվազել է աշակերտների քանակը, կապված տարբեր պատճառների հետ:

(անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր)

Աղյուսակ 3. Ընդհանուր տվյալներ սովորողների վերաբերյալ՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար

Ցուցանիշը	2020-2021 ուստարի	2021-2022 ուստարի	2021-2022 ուստարի	Փոփոխությունների դինամիկան (աճ կամ նվազում)
Սովորողների ընդհանուր թիվը ուսումնական տարվա սկզբին՝ տվյալ ուստարվա սեպտեմբերի 1-ի դրությամբ	290	281	287	աճ
Սովորողների ընդհանուր թիվը ուսումնական տարվա վերջին՝ տվյալ ուստարվա մայիսի 25-ի դրությամբ	289	281	294	աճ
Ուսումնական տարվա ընթացքում ընդունված սովորողների թիվը	49	9	12	աճ
Ուսումնական տարվա ընթացքում հեռացած սովորողների թիվը	40	6	11	աճ

Վերլուծել սովորողների թվաքանակի փոփոխության պատճառները և կատարել եզրահանգումներ ու մեկնաբանություններ

Նկատվում է սովորողների թվաքանակի նվազում, որի հիմնական պատճառը համայնքի բնակչության արտահոսքն է, և ծնելիության նվազումը:

Աղյուսակ 4. Ընդհանուր տվյալներ ուսուցիչների վերաբերյալ՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար

Ցուցանիշը	2020-2021 ուստարի	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի	Փոփոխությունների դինամիկան (աճ կամ նվազում)
Ուսուցիչների ընդհանուր թիվը	29	26	26	նվազում
Ուսուցիչների միջին շաբաթական ծանրաբեռնվածությունը կամ դրույքաչափը	13,7	14,7	14,7	աճ

Վերլուծել ուսուցիչների թվաքանակի ու միջին ծանրաբեռնվածության փոփոխությունների պատճառները և կատարել եզրահանգումներ ու մեկնաբանություններ

Ուսուցիչների թվաքանակը նվազմել է, որի պատճառով էլ աճել է ուսուցիչների միջին շաբաթական ծանրաբեռնվածությունը:

Աղյուսակ 5. Տվյալներ ուսուցիչների տարիքային բաշխվածության վերաբերյալ՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար

Ուսուցիչների թիվը	2020-2021 ուստարի	2021-2022 ուստարի	2022-2023	Փոփոխությունների դինամիկան (աճ կամ նվազում)
Մինչև 30 տարեկան	5	4	4	նվազում
31-ից 40 տարեկան	7	6	9	աճ
41ից 50 տարեկան	10	8	10	աճ
51-ից 55 տարեկան	4	3	4	աճ
56 տարեկան և ավելի	3	5	1	նվազում

Վերլուծել ուսուցիչների տարիքային կազմը, փոփոխության պատճառները և կատարել եզրահանգումներ ու մեկնաբանություններ

Համեմատելով երեք ուստարիների տվյալները նկատում ենք, որ մինչև 30 տարեկան ուսուցիչների թվաքանակը նվազել է, 31-40 տարեկան ուսուցիչների մոտ նկատվում է աճ, 41-50 տարիք ունեցող ուսուցիչների թվի նվազում է տեղի ունեցել, իսկ 51-55, 56տարեկան և ավելի տարիք ունեցող ուսուցիչների թվի փոփոխություն տեղի չի ունեցել, դինամիկան համարյա թե մնացել է նույնը:

Երևի թե երիտասարդները ցանկություն չունեն դադարեցնել աշխատելու, կապված սոցիալ տնտեսական պայմանների հետ, իսկ միջին և ավելի մեծ տարիքի ուսուցիչները, նվիրված լինելով իրենց աշխատանքին և սիրելով այն չեն ցանկանում այլ աշխատանքի անցնել:

Աղյուսակ 6. Տվյալներ ուսումնական հաստատության ղեկավար և վարչական կազմի վերաբերյալ

Պաշտոնը	Անունը, ազգանունը, հայրանունը	Տվյալ պաշտոնում աշխատելու ժամանակահատվածը	Տվյալ հաստատությունում աշխատելու ժամանակահատվածը	Պետական պարգևները, կոչումները և այլն
Տնօրեն	Անուշ Գարիկի Համբարձումյան	2	9	ՀՀ ԿԱՍ Շնորհակալ սգիր

Տնօրենի տեղակալ	Միքայելյան Քրիստինե Սուրիկի	0	9	
Տնօրենի տեղակալ	Արկադի Սերյոժայի Բարսեղյան	5	9	
Հաշվապահ	Աշխեն Հնայակի Մովսիսյան	11	11	
.....				

Աղյուսակ 7. Տվյալներ ուսումնական.հաստատության կառավարման խորհրդի կազմի վերաբերյալ

Անուն, ազգանուն, հայրանուն	Աշխատանքի վայրը, զբաղեցրած պաշտոնը	Կրթությունը	Հաստատության խորհրդի կազմում ընդգրկված լինելու ժամանակահատվածը	Պետական պարգևները, կոչումները և այլն
<i>Մահակյան Ռաֆիկ</i>	<i>Մարզպետարան քաղաքաշին. վարչություն</i>	Բարձրագույն	3 տարի	
<i>Ղորղանյան Արշակ</i>	<i>Մարզպետարան ՏԻՄ և ՀԳՄ</i>	Բարձրագույն	3 տարի	
<i>Ղուկասյան Նարեկ</i>	<i>Մարզպետարան ՏԻՄ և ՀԳՄ</i>	Բարձրագույն	3 տարի	
<i>Գևորգյան Գաբրիել</i>	<i>Կրթ. և մշակույթի վարչություն</i>	Բարձրագույն	3 տարի	
<i>Ավետիսյան Հայկազ</i>	<i>Գ. Գեղակերտ Համ. դեկ. տեղակ</i>	Բարձրագույն	3 տարի	
<i>Կուրդինյան Կարինե</i>	<i>Գեղակերտի մ/դ ուսուցիչ</i>	Բարձրագույն	3 տարի	
<i>Ղազարյան Հովհաննես</i>	<i>Գեղակերտի մ/դ ուսուցիչ</i>	Բարձրագույն	3 տարի	
<i>Մահակյան Լաուրա</i>	<i>ՀՀ Արմավիրի մարզի Գ. Գեղակերտ Մենատնտ. Գեղակերտի միջն. դպրոցի ծնող</i>	Միջնակարգ	3 տարի	
<i>Հովսեփյան Դուխիկ</i>	<i>ՀՀ Արմավիրի մարզի Գ. Գեղակերտ Մենատնտ. Գեղակերտի միջն. դպրոցի ծնող</i>	միջնակարգ	3 տարի	
<i>Մակարյան Լիդա</i>	<i>Ֆերիկի մ/դ դասվար</i>	Բարձրագույն	3 տարի	
<i>Մեծոյան Գագիկ</i>	<i>Ֆերիկի մ/դ ուսուցիչ</i>	Բարձրագույն	3 տարի	
<i>Շամոյան Մաջիր</i>	<i>Գ. Ֆերիկ մենատնտես</i>	միջնակարգ	3 տարի	
<i>Մամոյան Խուրդո</i>	<i>Գ. Ֆերիկ մենատնտես</i>	միջնակարգ	3 տարի	
<i>Գրիգորյան Անի</i>	<i>Գ. Ֆերիկ Համ. դեկ. տեղակ</i>	Բարձրագույն	3 տարի	

Վերլուծել խորհրդի աշխատանքը, խնդիրները և կատարել առաջարկություններ խորհրդի կազմի և գործունեության բարելավման ուղղությամբ

Խորհուրդը իր աշխատանքները կատարում է բարեխղճորեն և ժամանակին, պատրաստ է կատարել իր առջև դրված բոլոր այն աշխատանքներն ու պահանջները, որը կնպաստի ուսումնական գործընթացի արդյունավետության բարձրացմանը: Եվ քանի որ խորհրդի կատարած աշխատանքները կարելի է համարել բավարար, ուստի խորհրդի կազմում փոփոխություններ կատարելու կարիք չկա:

Մաս 2. Ուսումնական հաստատության սովորողների և աշխատակազմի անվտանգ կենսագործունեությունը և առողջության պահպանումը

Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության բնորոշման համաձայն՝ առողջությունը ոչ միայն հիվանդությունների բացակայությունն է, այլև անձի հոգևոր, ֆիզիկական, ու սոցիալական լիարժեք բարեկեցությունը: Աճող սերնդի հոգևոր, ֆիզիկական և սոցիալական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացումը հանրակրթության կարևորագույն նպատակներից է: Ուստի հաստատության խնդիրն է՝ ապահովել անվտանգ ուսումնական գործընթացի իրականացումը և սովորողների հոգևոր, ֆիզիկական ու սոցիալական լիարժեք բարեկեցությունն **ու** համակողմանի զարգացումը:

Հաստատության գործունեության լիարժեք գնահատման գործընթացը ներառում է ուսումնական միջավայրի անվտանգության գնահատումը, որը վերաբերում է ոչ միայն սովորողների անվտանգ և առողջ կենսագործունեությանը, այլև ուսուցիչների, վարչական ու սպասարկող անձնակազմի աշխատանքի, կյանքի և առողջության պահպանման համար անվտանգ պայմաններ ապահովելուն:

Հաստատությունում սովորողները և աշխատակազմը կարող են հայտնվել արտակարգ կամ վտանգավոր իրավիճակներում, բախվել ամենատարբեր պատահարների, վթարների կամ աղետների հետ: Ուստի, հաստատության ներքին գնահատման գործընթացում անվտանգության ապահովմանը և առողջության պահպանմանը վերաբերող ցուցանիշների ու չափանիշների ներառումը ենթադրում է, որ հաստատությունը պետք է գնահատի սովորողների ֆիզիկական և հոգեկան առողջությանը, անվտանգությանը սպառնացող առկա և հնարավոր վտանգները, միաժամանակ քայլեր ձեռնարկի դրանք վերացնելու ուղղությամբ:

Հաստատությունում սովորողների և աշխատակազմի անվտանգության ապահովումը չի հանդուրժում սպաստողական, պասիվ կեցվածք, այլ պահանջում է ակտիվ նախաձեռնողական աշխատանք:

Հաստատությունն իր ներքին գնահատման հաշվետվության Մաս 2-ի պատրաստման համար պետք է վարի ***ինքնավերլուծության հաստուկ գրանցամատյան*** և պահպանի այն թղթային ու էլեկտրոնային տարբերակներով:

Հաստատությունում սովորողների և աշխատակազմի անվտանգ կենսագործունեության ու առողջության պահպանման գնահատման ցուցանիշները և չափանիշները ***դիտարկելով՝ թիրախային*** հաստատությունն վերոնշյալ գրանցամատյանում ազատ շարադրանքով պետք է նկարագրի իր տարածքի, շենքի ու շինությունների, գույքի անվտանգ շահագործման, սովորողների և աշխատակիցների անվտանգ կենսագործունեության ապահովման և առողջության պահպանման հետ կապված վիճակը և առկա խնդիրները:

Գրանցամատյանի լրացման նպատակով ուսումնական հաստատությունը պարբերաբար՝ ոչ պակաս, քան յուրաքանչյուր ուսումնական կիսամյակը մեկ անգամ, պետք է իրականացնի ***դիտարկում-փաստագրումներ***:

Դիտարկում-փաստագրումների իրականացման նպատակով տնօրենի հրամանով ձևավորվում է հանձնախումբ և սահմանվում ժամանակացույց: Դիտարկումների արդյունքում գրանցամատյանում կատարվում են ***գրառումներ***: Դիտարկման շրջայց կատարելիս հանձնաժողովը նկարագրում է առկա իրավիճակը և արձանագրում բացահայտված շեղումներն ու անհամապատասխանությունները:

Դիտարկումների և գրառումների հիման վրա հաստատությունը կատարում է իրավիճակի ***վերջնական գնահատում***: Վերջինս նպատակահարմար է կատարել նոր ուսումնական տարվա և 2-րդ կիսամյակի նախապատրաստական աշխատանքների շրջանակներում՝ տարեկան 2 անգամ: Հաստատությունը, ըստ անհրաժեշտության, կարող է իրականացնել արտահերթ դիտարկում-փաստագրում, որի դեպքում կրկին գրանցամատյանում կատարվում է իրավիճակի արձանագրում:

Հաստատությունում սովորողների և աշխատակազմի անվտանգ կենսագործունեության ու առողջության պահպանման գնահատման ցուցանիշները և չափանիշները բերված են ստորև:

2.1. Ուսումնական հաստատությունը պահպանում է շենքի և տարածքի անվտանգ շահագործումը

- Ուսումնական հաստատության տարածքը ցանկապատված է և անվտանգ է սովորողների ազատ տեղաշարժման համար: */այո/*
- Ուսումնական հաստատությունն ունի տարածք՝ մեկուսացված ու հեռացված ավտոճանապարհային գոտուց, աղմուկի, օդի աղտոտման աղբյուրներ հանդիսացող արդյունաբերական կամ այլ օբյեկտներից, */այո/*
- Արտակարգ իրավիճակներում հատուկ ծառայությունների մեքենաները կարող են անարգել մոտենալ հաստատության շենքին: */այո/*
- Ուսումնական հաստատության տարածքը մաքուր է, իսկ լաբորատորիաներում օգտագործվող այրվող և այլ վտանգավոր նյութերի թափոնները, աղբը կանոնավոր հավաքվում են հատուկ աղբարկղներում և դուրս են բերվում հաստատության տարածքից: */այո/*
- Ուսումնական հաստատության ամբողջ տարածքում պարբերաբար իրականացվում են միջոցառումներ՝ կրծողների և վտանգավոր միջատների, թափառող շների, կատուների և այլ կենդանիների դեմ: */այո/*
- Ուսումնական հաստատության սպորտդահլիճը փլուզված է, իսկ հանդիսությունների դահլիճը գտնվում է խիստ վթարային վիճակում: Կասեցվել են աշակերտների մուտքը տվյալ տարածքներ:

2.1 կետում բերված բոլոր վեց չափանիշներին հաստատության համապատասխանության գնահատումն իրականացվում է դիտարկում-փաստագրում մեթոդով և անհրաժեշտության դեպքում լրացուցիչ հարցումների միջոցով:

Դիտարկում- փաստագրում իրականացնելիս հաստատությունը պետք է առաջնորդվի համապատասխան նորմատիվային և իր ներքին փաստաթղթերով: Իրավիճակը, ըստ վերը բերված 1-ից 3-րդ չափանիշների նկարագրելիս, պետք է օգտվել հաստատության պլան-հատակագծից: 4-րդ, 5-րդ և 6-րդ չափանիշների համար պետք է հիմք ընդունել ՀՀ մարզպետների և ԱԻՆ ի կողմից տրված որոշումները և եզրակացությունը, ինչպես նաև, առկայության դեքայում, հաստատության կողմից համապատասխան կազմակերպությունների (ախտահարման-կանխարգելման, արտակարգ իրավիճակների ծառայության և այլն) հետ կնքված պայմանագրերը: Համապատասխան փաստաթղթերի առկայության և գործողության ժամկետների, այդ թվում պայմանագրերի պայմանների կատարման մասին պետք է նշվի գրանցամատյանում և այնուհետ ներառվի ինքնավերլուծության հաշվետվության մեջ:

2.2. Ուսումնական հաստատությունում պահպանված են սովորողների և աշխատակազմի համար ուսումնական գործընթացի և աշխատանքի կազմակերպման համար անհրաժեշտ անվտանգության և սանիտարահիգիենիկ նորմերը, կազմակերպված են առողջության պահպանման համապատասխան ծառայություններ

- Ուսումնական հաստատության շենքը վերանորոգված է: */ոչ/*
- Ուսումնական հաստատության շենքի շահագործումը համապատասխանում է շահագործման անվտանգության նորմատիվներին: */մասամբ/*
- Ուսումնական հաստատության շենքում առկա են դեպի դուրս բացվող պահուստային ելքեր: */այո/*
- Ուսումնական հաստատությունն ապահովված է կապի և արտակարգ իրավիճակների ազդարարման համակարգով: */ոչ/*

- Ուսումնական հաստատության շենքը հարմարեցված է կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք (այսուհետ՝ ԿԱՊԿ) ունեցող սովորողների անվտանգ տեղաշարժ և ուսուցում ապահովող պայմաններին (թեք հարթակներ, լայն դռներ և այլն): */մասամբ/*
- Ուսումնական հաստատությունն ապահովված է սարքին վիճակում գտնվող հակահրդեհային, անվտանգության լրակազմով, տանիքը պատված է հրակայուն նյութերով: */այո/*
- Ուսումնական հաստատությունում ոչ կառուցվածքային վտանգներ չկան: */Ֆիզկուլտդահլիճը փլուզված է, դպրոցի մասնաշենքը վթարային/*
- Ուսումնական հաստատության համակարգչային սարքավորումները, հեռուստացույցները ամուր են տեղադրված և ամրացված են աշխատատեղերին */այո/*
- Ուսումնական հաստատության անիվներով տեղաշարժվող ծանր իրերն ամրացված են հատակին: */Ուսումնական հաստատության անիվներով սարքավորումներ չկան/*
- Ուսումնական հաստատության կահույքի բաց դարակներից հեռացված են ծաղկամանները, նկարները, դեկորատիվ իրերը: */այո/*
- Ուսումնական հաստատության միջանցքների հատակները սայթաքուն չեն, իսկ եթե ծածկված են ուղեգորգերով, ապա վերջիններս ամրացված են հատակին: */Ուսումնական հաստատության միջանցքների հատակները սայթաքուն չեն/*
- Ուսումնական հաստատության ստորին հարկերի պատուհաններն ունեն շարժական մետաղյա վանդակաճաղեր: */մասամբ/*
- Ուսումնական հաստատության կահույքը համապատասխանում է անվտանգ կենսագործունեության պահանջներին, ամուր և բարվոք վիճակում է: */այո/*

2.2. կետի 1-ից 13-րդ չափանիշների համար անհրաժեշտ է իրականացնել դիտարկում-փաստագրում և կատարել համապատասխան գրառումներ գրանցամատյանում:

1-ին չափանիշի համար գրանցամատյանում անհրաժեշտ է արձանագրել հաստատության շենքի ֆիզիկական վիճակը ու նշել, թե ինչպիսի վերանորոգման կարիք ունի այն՝ կապիտալ, մասնակի, ընթացիկ: Այնուհետև ցանկալի է մանրամասնել վերանորոգման կարիքները և տալ դրանց մոտավոր ֆինանսական գնահատականը:

2-րդ չափանիշի համար գրանցամատյանում պետք է արձանագրել, թե արդյոք շենքը կայուն է վտանգների կամ դրանցից որևէ մեկի ազդեցության նկատմամբ (օրինակ՝ ուժեղ քամիներ, սողանքներ, երկրաշարժեր, հրդեհներ, խոնավություն և այլն):

3-ից 13-րդ չափանիշների համար դիտարկում-փաստագրման միջոցով անհրաժեշտ է մեկ առ մեկ անդրադառնալ համապատասխան անվտանգության չափանիշներին և պարզաբանել, թե արդյոք հաստատության շենքի շահագործումը համապատասխանում է շահագործման անվտանգության նշված նորմերին:

2.2. կետի հաստատության շենքի և դրա շահագործման անվտանգությունը նկարագրող 4-ից 6 ցուցանիշները և չափանիշները վերաբերում են սովորողների և աշխատակազմի տարհանման պահանջներին և հետևյալն են՝

- ուսումնական հաստատությունում մշակված և առկա է սովորողների ու անձնակազմի տարհանման պլան, որում հաշվի են առնված նաև հաշմանդամություն ունեցող անձանց կարիքները / *մշակված և առկա է սովորողների ու անձնակազմի տարհանման պլան, հաշմանդամություն ունեցող անձանց կարիքները հաշվի են առնված /*
- ուսումնական հաստատության նախասրահում, բոլոր հարկերում, դասասենյակներում փակցված են տարհանման պլան-սխեմաները՝ համապատասխան գունային ցուցալաքներով */այո/*
- ուսումնական հաստատության տարհանման ուղիները ազատ են ավելորդ իրերից և արգելափակված չեն ծանր իրերով */այո/*

14-ից 16-րդ չափանիշների համար ևս պետք է իրականացնել դիտարկում-փաստագրում և հաջորդիվ անդրադառնալ սովորողների և աշխատողների տարհանման խնդրներին: Դիտարկման արդյունքները պետք է գրանցել գրանցամատյանում և կցել տարհանման պլանը:

Ներքին գնահատման նպատակով ինքնավերլուծության հաշվետվության պատրաստման ժամանակ 2.2 կետի չափանիշներին համապատասխանության դիտարկում իրականացնելիս պետք է հիմք ընդունել ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2006 թվականի նոյեմբերի 10-ի «Շենքերի և շինությունների մատչելիությունը բնակչության սակավաշարժուն խմբերի համար» շինարարական նորմերի հաստատման մասին» թիվ 253-Ն հրամանը:

2.3. Ուսումնական հաստատության նախագծային հզորությունը նկարագրող ցուցանիշներ և չափանիշներ

Հաստատությունը պահպանում է իր նախագծային հզորությունը:

- Ուսումնական հաստատությունում սովորողների թիվը համապատասխանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած տարածքների հաշվարկման նվազագույն նորմատիվներին և հաստատության լիցենզիայով սահմանված սահմանային տեղերին: /այո/
- Ուսումնական հաստատության դասասենյակներում նստարանների թիվը և դրանց միջև հեռավորությունը համապատասխանում են առողջապահության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած նորմերին: /այո/
- Ուսումնական հաստատության սովորողները «Ֆիզկուլտուրա» առարկայի ուսումնական դասընթացները անցկացնում են մարզադահլիճում: /ոչ, որովհետև ֆիզկուլտ դահլիճը փլուզված է/

2.3. կետի չափանիշները ինքնավերլուծության հաշվետվությունում ներառելիս պետք է օգտվել ոչ միայն ուսումնական հաստատության շենքի պլան-հատակագծից և դրա հիման վրա կազմված «Կրթական տեխնոլոգիաների ազգային կենտրոն» ներկայացվող ամենամյա հաշվետվությունից, այլ նաև պետք է կատարել շրջայցեր, քանի որ միայն չափագրման և հաշվառման եղանակով է հնարավոր պարզել նախագծերից շեղումները և արձանագրել իրական վիճակը: Տվյալ կետի չափանիշներին համապատասխանության վերլուծությունը դյուրինացնելու և կարճ ժամանակահատվածում կատարելու համար առաջարկվում է նախապես պատրաստել և շրջայցերի ընթացքում լրացնել համապատասխան աղյուսակներ: Օրինակ՝ վերը նշված 2-րդ ցուցանիշը արձանագրելու համար անհրաժեշտ է նախապես համարակալել բոլոր **դասասենյակները**, որպեսզի հնարավոր լինի արագորեն լրացնել աշակերտական նստարանների միջև հեռավորության մեկ միասնական աղյուսակ (տես՝ Աղյուսակ 8): Ստորև բերվում են աղյուսակների ձևերը:

Աղյուսակ 8. Տվյալներ դասասենյակներում սեղան-նստարանների դասավորվածության և թվի վերաբերյալ

Դիտարկման ամսաթիվ 01.04.2023 թ.

Դասասենյակի համարը	Դասասենյակի մակերեսը (քմ)	Սեղան-նստարանների դասավորվածության ձևը (շարքերով, շրջանաձև, T-աձև, П-աձև, խառը)	Սեղան-նստարանների թիվը	Սեղան-նստարանների շարքերի և միմյանց միջև հեռավորությունները
--------------------	---------------------------	---	------------------------	---

Դասասենյակ N				
I	49	շարքերով	16 սեղան 32 աթոռ	63սմ
II	49	շարքերով	15նստարան 30աթոռ	63սմ
III	54	շարքերով	11 սեղան, 11 աթոռ	63սմ
IV	49	շարքերով	11 սեղան, 22 աթոռ	63սմ
V	54	շարքերով	15 սեղան, 15 աթոռ	63սմ
VI	49	շարքերով	14 սեղան, 14 աթոռ	63սմ
VII	49	շարքերով	13 սեղան, 13 աթոռ	63սմ
VIII	49	շարքերով	9 սեղան, 9 աթոռ	65սմ
IX	49	շարքերով	11 սեղան, 11 աթոռ	67սմ
X	36	շարքերով	8 սեղան , 7 աթոռ	63սմ
XI	49	շարքերով	15 սեղան, 15 աթոռ	63սմ
XII	49	շարքերով	14 սեղան,14 աթոռ	63սմ

Կարելի է կցել դասասենյակների և դրանցում սեղան-նստարանների դասավորվածության գծագրերը՝ նշելով հեռավորությունները:

Հիմնավորել սեղան-նստարանների դասավորության նախընտրելի ձևի պատճառները: Կատարել եզրահանգումներ և մեկնաբանություններ դասասենյակների կահավորման առավել նպաստավոր ձևերի վերաբերյալ՝ ուսուցման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու և դասապրոցեսի ընթացքում ինտերակտիվ մեթոդներ կիրառումը խթանելու նպատակով:

Սեղան նստարանների շարքերով դասավորվածությունը նպաստում է աշակերտների դասապրոցեսում ընդգրկված լինելուն ,ուսուցչի տեսադաշտում լինելուն և ինչպես նաև ինտերակտիվ մեթոդների կիրառմանը, անհրաժեշտության դեպքում ուսուցչուհին կարող է դասավորվածության փոփոխություն կատարել:

Աղյուսակ 9. Տվյալներ յուրաքանչյուր դասասենյակներում մեկ սովորողին ընկնող մակերեսի վերաբերյալ

Դիտարկման ամսաթիվ _02.04.2023թ.

Դասասենյակի համարը	Դասասենյակի մակերեսը (քմ)	Մեկ սովորողին ընկնող մակերեսը (քմ)	Նորմերից պակաս կամ ավել մակերեսը (քմ)
I	49	1,53	նորմայից պակաս
II	49	1,89	նորմայից պակաս
III	54	2,70	նորմայից ավել
IV	49	2,22	նորմայից ավել

V	54	1,92	նորմայից պակաս
VI	49	1,96	նորմայից պակաս
VII	49	1,96	նորմայից պակաս
VIII	49	3,06	նորմայից ավել
IX	49	2,45	նորմայից ավել
X	36	2,76	նորմայից ավել
XI	49	1,75	նորմայից պակաս
XII	49	3,5	նորմայից ավել

Վերլուծել դասասենյակներում մեկ սովորողին ընկնող մակերեսին վերաբերող իրավիճակը և կատարել եզրահանգումներ:

Աղյուսակի սվյալներից նկատվում է, որ այն դասարաններում որտեղ աշակերտների թիվը քիչ է մեկ սովորողին ընկնող մակերեսը համապատասխանում է նորմային, իսկ որ դասարաններում աշակերտները շատ են մեկ սովորողին ընկնող մակերեսը պակասում է նորմայից:

2.4. Ուսումնական հաստատության անձնակազմի և սովորողների անվտանգ կենսագործունեությունը նկարագրող չափանիշներ

Ուսումնական հաստատությունն իրականացնում է նպատակային ուսուցողական ծրագրեր, որոնք ուղղված են սովորողների շրջանում անվտանգ կենսագործունեության և առողջ ապրելակերպի կարողությունների ու հմտությունների ձևավորմանը:

- Ուսումնական հաստատության անձնակազմը և սովորողները տիրապետում են արտակարգ իրավիճակներում գործելու վարքականոններին: /այո/
- Ուսումնական հաստատության անձնակազմը և սովորողները տեղեկացված են հաստատությունում առկա անվտանգության միջոցների (էլեկտրական վահանակ, հրշեջ-տեղեկատու, հրշեջ-ծորակ և այլն) գտնվելու տեղերի վերաբերյալ ու տիրապետում են դրանց օգտագործման կանոններին: /այո/
- Ուսումնական հաստատությունում իրականացվում են տեղական վտանգների գնահատման և աղետների պատրաստվածության վերաբերյալ տարաբնույթ միջոցառումներ: /այո/
- Ուսումնական հաստատությունում առկա է աղետների պատրաստվածության, քաղաքացիական պաշտպանվածության պլան, և ուսումնական տարվա ընթացքում գործարկվում է պլանը, իրականացվում են վարժանքներ, վարվում է գրանցամանսյան: /այո/
- Ուսումնական հաստատությունն ապահովված է լոկալ ջեռուցման անվտանգ համակարգով: /այո/
- Ուսումնական հաստատության բոլոր դասասենյակներում առկա են ջեռուցումն ապահովող մարտկոցներ, և ջեռուցման ամիսներին դասասենյակներում ջերմաստիճանը համապատասխանում է սանիտարահիգիենիկ նորմերին: /այո/
- Ուսումնական հաստատության միջանցքները ջեռուցվում են, և միջանցքներում ջերմաստիճանը համապատասխանում է սանիտարահիգիենիկ նորմերին: /այո/
- Ուսումնական հաստատությունն ապահովված է շուրջօրյա հոսող խմելու ջրով: /այո/

- Ուսումնական հաստատության բոլոր հարկերում առկա են առանձնացված վերանորոգված սանհանգույցներ՝ տղաների և աղջիկների համար: /այո/
- Ուսումնական հաստատության բոլոր սանհանգույցներն ապահովված են շուրջօրյա հոսող ջրով և հիգիենայի պարագաներով (օձառ, թուղթ և այլն): /այո/
- Հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար ուսումնական հաստատությունում կա հարմարեցված սանգանգույց, որի մոտ առկա է հաշմանդամության տարբերանշանը: /ոչ/
- Ուսումնական հաստատությունում առկա է սննդի կետ, որը համապատասխանում է սանտարահիգիենիկ պայմաններին: /այո/
- Ուսումնական հաստատության սննդի կետում փակցված են առողջ սննդակարգի վերաբերյալ համապատասխան պաստառներ: /այո/
- Ուսումնական հաստատությունում առկա է բուժկետ, և կարող է տրամադրվել առաջին բուժօգնություն: /այո/

2.4 կետի թվով 14 չափանիշների ամբողջությունը հիմք է հանդիսանում ուսումնական հաստատության ինքնավերլուծության հաշվետվության այս բաժինը կազմելու համար: Առավել ընդգրկուն և համակողմանի վերլուծություն կատարելու համար յուրաքանչյուր չափանիշին պետք է անդրադառնալ առանձին, այնուհետև՝ ընդհանրացնել դրանք: Այս բաժնի վերլուծությունը կատարելիս պետք է ոչ միայն ուսումնասիրել համապատասխան ներքին փաստաթղթերի առկայությունը և կատարել դիտարկում-փաստագրում ըստ յուրաքանչյուր չափանիշի, այլ նաև կազմել իրավիճակի ուսումնասիրման **հարցաշարեր** և դրանց միջոցով կատարել հարցումներ հաստատության սովորողների, ուսուցիչների և աշխատակազմի շրջանում: Ելնելով հարցերի բնույթից՝ հարցումներ կարելի է կատարել նաև ծնողների կամ այլ շահառուների շրջանում:

Դիտարկման-փաստագրման աշխատանքների արդյունքները հաստատության գրանցամատյանում ներառելու և այնուհետև ինքնավերլուծության հաշվետվության մեջ ներկայացնելու նպատակով առաջարկվում են ստորև բերված աղյուսակները ըստ առանձին չափանիշների:

Չափանիշներ 1 և 2

Աղյուսակ 10. Տվյալներ արտակարգ իրավիճակներում հաստատության անձնակազմի և սովորողների տեղեկացված լինելու մասին

Դիտարկման ամսաթիվ --05.09.2023թ.

N	Չափանիշը	Կատարել նշում համապատասխան փաստաթղթի և գույքի առկայության մասին (գրել փաստաթղթի անվանումը և ընդունման ամսաթիվը, թվարկել առկա գույքը)
1.	Ուսումնական հաստատության աշխատակազմը և սովորողները տիրապետում են արտակարգ իրավիճակներում գործելու վարքականոններին	Արձանագրել իրավիճակը Առկա է դպրոցի ՔՊ պլանը , պլան-ժամանակացույցը , առանձին միջոցառումների անցկացման պլանները:
2.	Ուսումնական հաստատության աշխատակազմը և սովորողները տեղեկացված են հաստատությունում առկա անվտանգության միջոցների	Տեղեկացված են էլեկտրական և հրշեջ վահանակների տեղակայման տեղերին և տիրապետում են դրանց օգտագործման կանոններին:

(Էլեկտրական վահանակի, հրշեջ տեղեկատուի, հրշեջ ծորակի և այլն) տեղերին ու տիրապետում են դրանց օգտագործման կանոններին	
--	--

Այս չափանիշների ամբողջական ներկայացման նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել հարցումներ և դրանց արդյունքները հակիրճ ներկայացնել ըստ հարցման մեջ ընդգրկված յուրանքանյուր շահառու խմբի

Հարցում է անցկացվել ուսուցչական կոլեկտիվի 27, սպասարկող անձնակազմի 6 և 35 աշակերտների շրջանում: Հարցվածները գիտեն վահանակների (հրշեջ էլեկտրական) տեղակայման կետերը և տիրապետում են դրանց գործածության կանոններին:

Չափանիշ 3

Աղյուսակ 11. Տվյալներ տեղական վտանգների գնահատման և աղետներին պատրաստվածության ու հակազդման մեխանիզմների ուղղությամբ հաստատությունում իրականացվող միջոցառումների վերաբերյալ

Ամսաթիվը	Դասարանը	Միջոցառման անվանումը, նկարագիրը և օգտագործված ուսումնական նյութերը և պարագաները	Մասնակից սովորողների և աշխատակիցների թիվը
08.09.2023	Բոլոր դասարանները, ուսուցչական կոլեկտիվ, սպասարկող անձնակազմ	Երկրաշարժի առաջացման դեպքում Անձնակազմի տարահանումը	320
01.03.2024	7-12-րդ դասարաններ	Արտակարգ Իրավիճակների դասակարգումը (դասախոսություն)	102
01.03.2024	Ճառագայթային և քիմիական հետախուզության խումբ	Հետախուզություն	4

Անցկացված միջոցառումների արդյունավետության գնահատման նպատակով ցանկալի է իրականացնել հարցումներ սովորողների և հաստատության աշխատակիցների շրջանում և դրանց արդյունքները հակիրճ ներկայացնել ըստ հարցման մեջ ընդգրկված յուրանքանյուր շահառու խմբի:

Հարցվածները տիրապետում են ստեղծված իրավիճակներում գործելակերպին:

Չափանիշ 4

Ինքնավերլուծության այս մասի կարևորագույն բաղադրիչ է հաստատության քաղաքացիական պաշտպանության պլանի վերլուծությունը: Նման պլանի առկայությունը, ինչպես նաև դրանում նշված աղետների պատրաստվածության, հակազդման իրատեսական մեխանիզմների ու միջոցառումների նկարագրությունը հաստատության անվտանգության և ապահովության կարևոր չափանիշներից է:

Այս չափանիշին հաստատության համապատասխանության գնահատման նպատակով առաջարկվում է լրացնել Աղյուսակ 12-ը, որի մեջ անհրաժեշտ է նշել, թե արդյոք ուսումնական հաստատությունը մշակել և հաստատել է իր քաղաքացիական պաշտպանության պլանը, ինչպես է իրագործվում այդ պլանը: Բացի այդ անհրաժեշտ է նկարագրել սովորողների և աշխատակազմի հետ տարվա ընթացքում իրականացվող այն միջոցառումների և վարժանքների մասին, որոնք բխում են քաղաքացիական պաշտպանության պլանից: Կարևոր է նաև հիշատակել, թե արդյոք դպրոցը վարում է իրականացվող վարժանքների և միջոցառումների գրանցամատյան:

Աղյուսակ 12. Տվյալներ ուսումնական հաստատության քաղաքացիական պաշտպանության պլանից բխող սովորողների և աշխատակազմի հետ տարվա ընթացքում իրականացվող միջոցառումների և վարժանքների վերաբերյալ

Ամսաթիվը	Դասարանը	Միջոցառման/վարժանքի անվանումը, նկարագիրը և օգտագործված պարագաներն ու ուսումնական նյութերը	Մասնակից սովորողների և աշխատակիցների թիվը
05.10.2023	Դպրոցի ողջ անձնակազմը	Երկրաշարժի առաջացման դեպքում անձնակազմի տարահանում	325
05.04.2024	3-12-րդ դասարաններ	ԱԲ դասակարգումը (գրույց - դասախոդություն)	245
01.03.2024	Ուսուցչական կոլեկտիվ ՔՊ կազմավորումներ	Վարժանք Բաժնեչափական սարքեր ,սանիտարական պայուսակ ,սան.պատգարակ , գտող հակազագեր	25

Անցկացված միջոցառումների և վարժանքների արդյունավետության գնահատման նպատակով ցանկալի է իրականացնել **հարցումներ** սովորողների և աշխատակիցների շրջանում և դրանց արդյունքները հակիրճ ներկայացնել՝ ըստ հարցման մեջ ընդգրկված յուրանքանյուր շահառու խմբի:

Հարցում է իրականացվել դպրոցի ՔՊ կազմավորումների (փրկարարական ,հետախուզական,առաջին բուժօգնության ,հակահրդեհային) 20 անդամների շրջանում:հարցվածները տիրապետում են իրենց ֆունկցիոնալ պարտականություններին:

Չափանիշներ 5-7

Չափանիշներ 5-ից 7-ը անրադառնում են հաստատության շենքի ջեռուցման պայմաններին: Դրանց հաստատության համապատասխանության գնահատման նպատակով անհրաժեշտ է կատարել դիտարկում-փաստագրում և լրացնել ստորև բերված Աղյուսակ 13-ը: Դիտարկման արդյունքները պետք է ամփոփել հաստատության ներքին գնահատման հաշվետվության մեջ:

Աղյուսակ 13. Տվյալներ ուսումնական հաստատության շենքի ջեռուցման պայմանների մասին

Ուսումնական հաստատությունն ապահովված է լոկալ ջեռուցման անվտանգ համակարգով (ընտրել այո կամ ոչ այոնակը)			
<u>Այո</u>		Ոչ <i>(նկարագրել թե ինչպես է ջեռուցվում հաստատության շենքը)</i>	
Դասասենյակները, դահլիճները, այլ սենյակները, միջանցքները և այլն	Ջեռուցման ձևը, (վառելիքի տեսակը)	Ջերմաստիճանը շրջայցի պահին	Ջեռուցման ժամերը
Դասասենյակ N1	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
դասասենյակ N2	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
դասասենյակ N3	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
դասասենյակ N4	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
դասասենյակ N5	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
դասասենյակ N6	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
դասասենյակ N7	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
դասասենյակ N8	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
դասասենյակ N9	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
դասասենյակ N10	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
դասասենյակ N11	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
դասասենյակ N12	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
լաբորատորիա 1	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
լաբորատորիա 2	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
Մարզադահլիճ	ջեռուցումը բացակայում է		
Միջոցառումների դահլիճ	ջեռուցումը բացակայում է		
Ուսուցչանոց	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
ճաշարան	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա

1-ին հարկի միջանցքներ	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա
2-րդ հարկի միջանցքներ	լոկալ ջեռուցում	+22	շուրջօրյա

Վերլուծել ջեռուցման հետ կապված վիճակն ու խնդիրները և կատարել եզրահանգումներ ու առաջարկություններ:

Դպրոցը ապահովված է շուրջօրյա ջեռուցումով, դասասենյակները տաք են , ուսումնական գործընթացը ավելի արդյունավետ կազմակերպելու համար առաջարկվում է ջեռուցել նաև մարզադահլիճը և միջոցառումների դահլիճը:

Չափանիշներ 8-11

Չափանիշներ 8-ից 11-ը անբաղաճում են հաստատության ջրամատակարարմանը և սանհանգույցներին, որոնց հաստատության համապատասխանության գնահատումը պետք է իրականացնել դիտարկում-փաստագրման միջոցով: Ստորև բերված Աղյուսակ 14-ի լրացման միջոցով, պետք է մանրամասնել սանհանգույցների առկայությունը, դրանց վիճակը և **անհրաժեշտ հիգիենայի պարագաների առկայությունը**, հաշմանդամություն ունեցող անձանց կարիքներին հարմարեցված սանհանգույցի առկայությունը և այլն: Դիտարկման արդյունքները պետք է ամփոփել հաստատության ներքին գնահատման հաշվետվության մեջ:

Աղյուսակ 14. Տվյալներ ուսումնական հաստատության ջրամատակարարման, սանհանգույցների (կոյուղացման) առկայության և դրաց վիճակի վերաբերյալ

Դիտարկման ամսաթիվ 10.09.2023թ.

Հաստատության ջրամատակարարումը (լրացնել համապատասխան սյունակը)		
Ապահովված է շուրջօրյա հոսող խմելու ջրով (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը) այո ոչ	Ապահովված է հոսող խմելու ջրով, շուրջօրյա Օրեկան քանի՞ ժամ է ջրամատակարարումը շուրջօրյա	Ապահովված է հոսող խմելու ջրով (նկարագրել խնդիրը) (պարզաբանել ինչպե՞ս է լուծվում ջրամատակարարման հարցը)
Հաստատության սանհանգույցները և դրանց վիճակը		

Շենքի հարկը	Սանհանգույցների թիվը	Աղջիկների սան-հանգույցի առկայությունը (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)	Տղաների սան-հանգույցի առկայությունը (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)	Հիգիենայի պարագաների առկայությունը (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)	Հարմարեցվածությունը հաշմանդամություն ունեցող անձանց կարիքներին (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)	Վերանորոգված են, թե ոչ (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)
1-ին հարկ	2	<u>Այո</u> Ոչ	<u>Այո</u> Ոչ	<u>Այո</u> Ոչ	Այո <u>Ոչ</u>	<u>Այո</u> Ոչ
2-րդ հարկ	2	<u>Այո</u>	<u>Այո</u>	<u>Այո</u>	<u>Ոչ</u>	<u>Այո</u>

Վերլուծել ջրամատակարարման և սանհանգույցների հետ կապված վիճակն ու խնդիրները և կատարել եզրահանգումներ ու մեկնաբանություններ:

Ջրամատակարարումը շուրջօրյա է սանհանգույցների վիճակը բավարար է և խնդիրներ չկան:

(անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր)

Չափանիշներ 12 - 13

12 և 13 չափանիշները վերաբերում են սննդի կետի առկայությանը ուսումնական հաստատությունում: Այս չափանիշներին հաստատության համապատասխանության գնահատումը պետք է իրականացնել դիտարկում-փաստագրման միջոցով: Ատորն բերված Աղյուսակ 15-ի լրացման միջոցով հաստատության գրացամատյանում նախ պետք է նշել արդյոք հաստատությունն ունի գործող սննդի կետ, թե ոչ: Եթե հաստատությունը չունի գործող սննդի կետ, ապա պետք է նկարագրել, թե ինչպես է կազմակերպվում սովորողների և աշխատակիցների սննդի ապահովման խնդիրը, երբ նրանք գտնվում են հաստատությունում: Այնուհետ, պետք է մանրամասնել սննդի կետի վիճակը և հազեցվածությունը անհրաժեշտ գույքով և պարագաներով:

Դիտարկման արդյունքները պետք է ամփոփել հաստատության ներքին գնահատման հաշվետվության մեջ:

Աղյուսակ 15. Տվյալներ ուսումնական հաստատությունում սննդի կետի առկայության և սննդի կազմակերպման վերաբերյալ

Ուսումնական հաստատությունում առկա է սննդի կետ, թե ոչ (ընտրել այո կամ ոչ այոնակը)					
<u>Այո</u>		Ոչ (նկարագրել, թե ինչպես է կազմակերպվում սովորողների և աշխատակիցների սննդի ապահովման խնդիրը)			
Ուսումնական հաստատության սննդի կետում փակցված են առողջ սննդակարգի վերաբերյալ համապատասխան պաստառներ, թե ոչ (ընտրել այո կամ ոչ այոնակը)					
<u>Այո</u>		Ոչ			
Նկարագրել սննդի կետի սանիտարական վիճակը՝ ըստ հակահամաճարակային ծառայության					
Սննդի կետի տեսակը (բուֆետ, ճաշարան)	Միաժամանակ սնվելու հնարավորություն ունեցող անձնաց թիվը և տարածքը (քմ)	Մտրը և տաք հոտող ջրի առկայությունը (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)	Լվացարանի և հիգիենայի պարագաների առկայությունը (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)	Տաք սննդի հնարավորությունը (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)	Վերանորոգված է, թե ոչ (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)
Բուֆետ	30	<u>Այո</u>	<u>Այո</u>	Այո	<u>Այո</u>
Չոր սննդի համար	48 քմ	Ոչ	Ոչ	<u>Ոչ</u>	Ոչ

Վերլուծել սննդի կետի առկայության և դրա վիճակի հետ կապված խնդիրները և կատարել եզրահանգումներ ու առաջարկություններ:

Սննդի կետը՝ բուֆետը բավարարում է դպրոցում տարրական դասարանների համար չոր սնունդ մատակարարելու պահանջներին, սանիտարահիգիենիկ վիճակը բավարար է, մյուս դասարանների սննդի հարցը լուծված չէ, տարվում են աշխատանքներ նշված խնդրի լուծման ուղղությամբ:

_ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Չափանիշ 14

Չափանիշ 14-ը վերաբերում է հաստատությունում բուժկետի առկայությանը: Այս չափանիշին հաստատության համապատասխանության գնահատումը պետք է իրականացնել դիտարկում-փաստագրման միջոցով: Մտորև բերված Աղյուսակ 16-ի լրացման միջոցով հաստատության գրանցամատյանում պետք է նախ նշել արդյոք հաստատությունն ունի գործող բուժկետի կետ, թե ոչ: Եթե հաստատությունը չունի գործող բուժկետ, ապա պետք է նկարագրել, թե ինչպես է կազմակերպվում սովորողներին և աշխատակիցներին առաջին բուժօգնության տրամադրման խնդիրը: Այնուհետև պետք է մանրամասնել բուժկետի վիճակը և հազեցվածությունը անհրաժեշտ գույքով և պարագաներով:

Դիտարկման արդյունքները պետք է ամփոփել հաստատության ներքին գնահատման հաշվետվության մեջ:

Աղյուսակ 16. Տվյալներ ուսումնական հաստատությունում բուժկետի առկայության և բուժսպասարկման վիճակի վերաբերյալ

Դիտարկման ամսաթիվ 10.03.2023թ.

Ուսումնական հաստատությունում առկա է բուժկետ (ընտրել այո կամ ոչ այոնակը)					
<u>Այո</u>			Ոչ <i>(նկարագրել, թե ինչպես է կազմակերպվում սովորողներին և աշխատակիցներին առաջին բուժօգնության տրամադրման խնդիրը:)</i>		
Ուսումնական հաստատությունն ունի բուժաշխատող և կարող է տրամադրել առաջին բուժօգնություն (ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)					
<u>Այո</u>			Ոչ		
Բուժկետի գտնվելու հարկը և տարածքը (քմ)	Բուժաշխատողներ թիվը և նրանց պաշտոնները	Բուժկետում առկա գույքը	Բուժկետը վերանորոգված է, թե ոչ <i>(ընդգծել այո կամ ոչ բառերը)</i>	Սանիտարական վիճակը	Առաջին բուժօգնության միջոցների և դեղերի առկայությունը
1հարկ 12քմ	1 բուժքույր	սեղան, աթոռ, պահարան, թախտ, լվացարան	<u>Այո</u> Ոչ	Բավարար	Առկա են

Վերլուծել բուժկետի առկայության և դրա վիճակի հետ կապված խնդիրները և կատարել եզրահանգումներ ու առաջարկություններ:

Բուժկետը ունի մեկ բուժքույր, ով ուշադրության կենտրոնում է պահում սովորողների առողջական վիճակը, բուժկետում առկա է նաև առաջին բուժօգնության պարագաները , անհրաժեշտության դեպքում տրամադրվում է առաջին բուժօգնություն սովորողներին և աշխատակիցներին:

(անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր)

2.5. Սոցիալական առողջության չափանիշներ

Ուսումնական հաստատության ներքին գնահատման հաշվետվության մեջ առանձին տեղ է գրավում սովորողների ֆիզիկական, հոգևոր և սոցիալական առողջությանը միտված ուսումնադաստիարակչական աշխատանքները, իրականացվող ծրագրերն ու միջոցառումները և դրանց վերլուծությունը: Հաշվետվության այս կետի չափանիշների մշակման համար հիմք են հանդիսացել «Երեխայի իրավունքների մասին», «Հաշմանդամության ունեցող անձանց իրավունքների մասին» ՄԱԿ-ի կոնվենցիաները, ինչպես նաև ՀՀ համապատասխան օրենքները՝ ներառյալ ՀՀ կրթության բնագավառը կարգավորող օրենքներն ու իրավական ակտերը, ուսումնական հաստատության կանոնադրությունը և այլն:

Սոցիալական առողջությունը նկարագրող չափանիշներ*ը բերված են ստորև *****

Ուսումնական հաստատությունն իրականացնում է սովորողների ֆիզիկական, հոգևոր, սոցիալական առողջությանը միտված ուսումնադաստիարակչական ծրագրեր և միջոցառումներ:

- Ուսումնական հաստատությունում իրականացվում են ծրագրեր՝ ակնոհուլի, ծխախոտի, թմրամիջոցների և հոգեմետ նյութերի օգտագործման դեպքերը կանխարգելելու համար: /այո/
- Ուսումնական հաստատությունում իրականացվում են մարմնական վնասվածքներ հասցնելու դեպքերի կանխման կամ դրանց բացահայտման աշխատանքներ: /այո/
- Ուսումնական հաստատությունում գործում են սովորողների նկատմամբ բռնության, ֆիզիկական կամ հոգեբանական ճնշման դեպքերի բացահայտման, դրանց մասին զեկուցման, դրանց կանխարգելման և հանրային քննարկման մեխանիզմներ: /այո/
- Ուսումնական հաստատությունն իրականացնում է երեխայի խնամքի ու դաստիարակության, ընտանիքում ծնողական պարտականությունների նկատմամբ պատասխանատվության բարձրացման, ինչպես նաև բռնության, ֆիզիկական կամ հոգեբանական ճնշման բացառման, երեխայի զարգացման համար անվտանգ միջավայրի ձևավորման հարցերի վերաբերյալ ծնողների իրազեկման միջոցառումներ: /այո/
- Ուսումնական հաստատությունում կազմակերպվում են ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման միջոցառումներ՝ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի փոխանցման ուղիների և կանխարգելման մասին գիտելիքների մակարդակը բարձրացնելու նպատակով: /այո/
- Ուսումնական հաստատությունը ստեղծում է ուսումնամեթոդական նյութեր և կազմակերպում է միջոցառումներ՝ ուղղված բռնության, ֆիզիկական կամ հոգեբանական ճնշման դեմ: /այո/

2.5 կետին վերաբերող օրենդրական, նորմատիվային դաշտը ընդգրկում է և ծավալուն, ուստի այս կետի չափանիշներին անբաղաձեռնապես անհրաժեշտ է մանրամասն ուսումնասիրել այն: Ներքին գնահատման հաշվետվության 2.5 կետը կազմելիս հաստատությունը պետք է իրականացնի ինչպես փաստաթղթերի ուսումնասիրություն, այնպես էլ դիտարկում-փաստագրումներ և հարցումներ: Հարցումների համար կազմված հարցաթերթերում և հարցաշարերում, ըստ հաստատության առանձնահատկությունների՝ պետք է անդրադառնալ գրանցված միջադեպերին, հաստատության կողմից իրականացված ուսումնական դասընթացներին, միջոցառումներին, **այնուհետև** վերլուծել դրանց արդյունքները և կատարել բարելավման առաջարկներ: Որպես հարցումների գործիք կարելի է օգտագործել տարբեր սոցիալ-հոգեբանական, բուժառողջապահական հարցումների հարցաթերթեր՝ հարմարեցնելով առաջադրված նպատակներին:

Ամբողջական պատկեր ստանալու և աշխատանքների հետագա բարելավմանն ուղղված քայլեր մշակելու համար անհրաժեշտ է նաև վերլուծել հաստատության զարգացման ծրագրով, ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների տարեկան պլանով, դասողեկական աշխատանքների պլաններով, աշակերտական ինքնավարության և այլ ծրագրերով նախատեսված և իրականացված միջոցառումներն ու դասընթացները:

2.5 կետի 6 չափանիշներով գնահատման համար առաջարկվում է լրացնել ստրոն բերված Աղյուսակ 17-ը և արդյունքները ամփոփել հաստատության ներքին գնահատման հաշվետվության մեջ:

Աղյուսակ 17. Տվյալներ ուսումնական հաստատության սովորողների ֆիզիկական, հոգեկան և սոցիալական առողջությանն ուղղված աշխատանքների վերաբերյալ

Հաստատությունում գրանցված ալկոհոլի, ծխախոտի, թմրամիջոցների և հոգեմետ նյութերի օգտագործման դեպքերը տվյալ ուստարում			
Դեպքը	Ամսաթիվը	Դասարանը, սովորողը(ները)	Ձեռնարկված միջոցառումը
1. բացակայում է			
2.			
3.			
.....			
Ալկոհոլի, ծխախոտի, թմրամիջոցների և հոգեմետ նյութերի օգտագործումն կանխարգելելու ուղղությամբ իրականացված ուսումնական ծրագրերը և միջոցառումները			
Ծրագիրը կամ միջոցառումը (նշել թեման)		Ամսաթիվը	Դասարանը
1.Տեսանյութի դիտում «Ծխախոտն ու իր հետևանքները»		15.10.2023թ	X,XI, XII
2.			
.....			
Հաստատությունում գրանցված մարմնական վնասվածքներ հասցնելու դեպքերը, դրանց բացահայտմանն ու կանխարգելմանն ուղղված քայլերը			
Դեպքը	Ամսաթիվը	Դասարանը	Բացահայտմանն ու կանխմանն ուղղված քայլերը
1. բացակայում է			
2.			
.....			
Հաստատությունում սովորողների նկատմամբ բռնության, ֆիզիկական կամ հոգեբանական ճնշման դեպքերի բացահայտման, դրանց մասին զեկուցման, դրանց կանխարգելման և հանրային քննարկման մեխանիզմները			
Դեպքը	Ամսաթիվ	Դասարանը, սովորողը(ները)	Բացահայտման, քննարկման մեխանիզմը, ձեռնարկված քայլերը և կանխարգելման ուղիները
• բացակայում է			

•			
<p>Ուսումնական հաստատության կողմից երեխայի խնամքի ու դաստիարակության, ընտանիքում ծնողական պարտականությունների նկատմամբ պատասխանատվության բարձրացման, ինչպես նաև բռնության, ֆիզիկական կամ հոգեբանական ճնշման բացառման, երեխային զարգացման համար անվտանգ միջավայրի ձևավորման հարցերի վերաբերյալ ծնողների իրազեկմանն ուղղված միջոցառումներ և մեխանիզմներ</p>			
Միջոցառում	Ամսաթիվ	Մասնակիցները, դրանց թիվը	Առաջադրված մեխանիզմ
Սեմինար «Թրաֆիքինգ» թեմայով	13.05.2023	Ծնողեր ուսուցիչներ,15	Լինել տեղեկացված , շատ ուշադիր և հետևողական, երեխաների նկատմամբ
2. Սեմինար «ճնողի պարտականությունները» թեմայով	01.11.2023	Ծնողեր, ուսուցիչներ	Լինել տեղեկացված և հետևողական կատարել ճնողի պարտականությունները
3. Սեմինար գրույց ուսուցիչականության անչափահասների բաժնի կողմից «Ծխախոտը և ալկահոլը» թեմայով	03.05.2024	Ծնողեր, ուսուցիչներ	ուշադիր և հետևողական աշխատանք երեխաների նկատմամբ
<p>Հաստատությունում կազմակերպված ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումները՝ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի փոխանցման ուղիների և կանխարգելման մասին սովորողների գիտելիքների մակարդակը բարձրացնելու նպատակով</p>			
Դասընթացի անվանումը, միջոցառման թեման, օգտագործված ուսումնամեթոդական նյութերը	Ամսաթիվ	Դասարանը(ներ)	Մասնակիցների թիվը
1.«Առողջ ապրելակերպ » տեսանյութի դիտում համացանց	01.12.2023	VII, VIII, IX,	57
2. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի փոխանցման ուղիները: օգտագործվել է համապատասխան պատասխաններ	26.01.2024	X, XI,XII	45
3. Ինչպես կանխարգելել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ը: տեսանյութի դիտում համացանց	03.03.2024	X, XI,XII	48
<p>Ուսումնական հաստատության ստեղծած ուսումնամեթոդական նյութերը և կազմակերպված միջոցառումները՝ ուղղված բռնության, ֆիզիկական կամ հոգեբանական ճնշման դեմ</p>			
Դասընթացի անվանումը, միջոցառման թեման, օգտագործված ուսումնամեթոդական նյութերը	Ամսաթիվ	Դասարանը(ներ)	Մասնակիցների թիվը
1.սեմինար «Ոչ բռնությանը »թեմայով	21.04.2023	VIII,IX,X	35
2. սեմինար « Ինչ է հոգեբանական ճնշումը» թեմայով	04.05.2023	VI-X	87
«Երեխաների իրավունքները»	28.08.20223	III-IX	128

Վերլուծել հաստատության սովորողների ֆիզիկական, հոգևոր և սոցիալական առողջությանն ուղղված աշխատանքների արդյունավետությունը, առկա խնդիրները և կատարել եզրահանգումներ ու մեկնաբանություն:

– Դպրոցում միշտ տիրում է բարենպաստ հոգեբանական մթնոլորտ, սովորողների ֆիզիկական, հոգևոր և սոցիալական առողջության հետ կապված խնդիրներ չկան: Ուստարվա ընթացքում դպրոց են հաճախում հայ առաքելական եկեղեցու հոգևոր ներկայացուցիչներ, որոնք գրույցներ և սեմինարներ են անցկացնում սովորողների հետ: Դպրոցը սերտ կապի մեջ է Ն Գ անչափահասների բաժնի հետ, որոնց ներկայացուցիչները պարբերաբար այցելում են դպրոց, գրույցներ անցկացնում բարձր դասարանների աշակերտների հետ:

Աղյուսակի լրացումից բացի, հաստատությունը պետք է ուսումնասիրի հիմնական շահառուների կարծիքը նշված հարցերի շուրջ իրականացնելով հարցումներ սովորողների, ծնողների, ուսուցիչների և վարչական աշխատողների շրջանում՝ նախապես պատրաստված հարցաթերթերով: Հարցման արդյունքները հակիրճ ներկայացնել ստորև:

____ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր)

Մաս 3. Ուսումնական հաստատության գործունեության արդյունավետություն

Հաստատության գործունեության ներքին գնահատման կարևորագույն մասը ուսումնական հաստատության գործունեության արդյունավետության գնահատումն է: Վերջինս կատարվում է երկու տեսանկյունից՝ արտաքին արդյունավետության կամ, այլ կերպ ասած, կրթության որակի և ներքին **արդյունավետության** կամ առկա մարդկային, նյութական ու ֆինանսական ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության տեսանկյունից:

Նախ անհրաժեշտ է հասկանալ, թե ինչպե՞ս է սահմանվում կրթության որակը կրթական գրականության մեջ: Հարկ է նշել, որ գոյություն ունեն կրթության որակի բազմաթիվ սահմանումներ, ինչը վկայում է այդ հասկացության բարդ և բազմագործոն էության մասին: Այնուամենայնիվ, ներկայումս «կրթության որակ» հասկացության շուրջ միջազգայնորեն ձևաք է բերված համաձայնություն: Ըստ այդմ.

Կրթության որակն արդյունք է այնպիսի ուսումնառության համակարգի, որը համապատասխանում է պետական պահանջներին և սովորողներին ապահովում անհրաժեշտ գիտելիքներով, հմտություններով, արժեքային համակարգով ու որակներով՝ միաժամանակ հնարավորություն **ընձեռնելով** նրանց սովորել ամբողջ կյանքի ընթացքում: Այլ կերպ ասած, կրթության որակն ուսումնական գործընթացի համապատասխանությունն է սահմանված նպատակներին:

«Կրթության որակը» ուսումնական գործընթացի ամբողջական արդյունքն է, ուստի ներառում է՝

- *սովորողներին*, ովքեր առողջ են, պատրաստ սովորելու և մասնակցելու ուսումնառության գործընթացին՝ ստանալով իրենց ընտանիքների լիակատար աջակցությունը.
- **ուսումնական միջավայրը**, որը բարեկարգ է ու անվտանգ, ապահովում է առողջության **պահպանումը**, ինչպես նաև հագեցած է անհրաժեշտ ուսումնական գույքով և ռեսուրսներով.

- *կրթության բովանդակությունը*, որը սահմանված է կրթության չափորոշիչներով, առարկայական ծրագրերով, ուսումնական պլաններով ու արտացոլված ուսումնամեթոդական նյութերում և ուղղված է սովորողների մոտ հիմնարար գիտելիքների, կենսական հմտությունների և արժեքների ձևավորմանը, ներառյալ առողջության պահպանման, առողջ սնուցման, ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ի կանխարգելման, գենդերային հավասարության և խաղաղության պահպանմանն ուղղված գիտելիքներն ու հմտությունները զարգացնելուն:

- *որակյալ ուսուցչական կազմը*, որն օգտագործում է աշակերտակենտրոն ուսուցման մեթոդներ

- հմուտ ղեկավարվող *ուսումնական գործընթացը* և արժանահավատ ու արդար *գնահատման համակարգը*, որը խթանում է սովորողների առաջադիմությունն ու նվազեցնում անհավասարությունները նրանց միջև

- *ուսուցման վերջնարդյունքները*, որոնք ներառում են սովորողների գիտելիքները, հմտությունները, արժեքային համակարգն ու աշխարհայացքը և ուղղված են հասարակության մեջ սովորողների դրական մասնակցությանը»:

Հաստատության ներքին գնահատման Մաս 3-ում «կրթության որակի» տեսանկյունից ներառված են սովորողներին, ուսուցման վերջնարդյունքներին, ուսուցման բովանդակությանը, ուսուցիչներին բնութագրող ցուցանիշները և չափանիշները, իսկ ուսուցման միջավայրին վերաբերող ցուցանիշները ներառված են նախորդ մասում:

Կրթության վերջնարդյունքներին վերաբերաբերող ցուցանիշները և չափանիշները բնորոշվում են առաջին հերթին սովորողների առաջադիմությամբ, ինչն էլ արտահայտվում է նրանց ընթացիկ և ամփոփիչ գնահատականներով: Սակայն սովորողների առաջադիմությանը վերաբերաբերող ցուցանիշները և չափանիշները ներառում են նաև սովորողների բացակայությունները, դասարանից դասարան փոխադրվելը /նույն դասարանում մնալը, կամ ընդհանրապես կրթությունից դուրս մնալը, հաստատությունից դուրս գալը, կրկնուսույցների մոտ պարապելը, օլիմպիադաներին և մրցույթներին մասնակցությունը, նախնական (արհեստագործական), միջին և բարձրագույն մասնագիտական հաստատություններում ուսումը շարունակելը և այլն:

Կրթության որակի ցուցանիշների և չափանիշների մյուս խումբը վերաբերում է հաստատության ուսուցիչներին՝ նրանց մասնագիտական որակավորմանը, ուսուցման մեթոդներին և ուսումնական գործընթացի կազմակերպմանը:

Հաստատության ներքին արդյունավետության գնահատումը ևս կարևոր է հաստատության արդյունավետ գործելու տեսանկյունից՝ հատկապես սահմանափակ ֆինանսական և նյութական ռեսուրսների պայմաններում:

Ուսումնական հաստատության գործունեության արդյունավետությունն անհրաժեշտ է գնահատել ինչպես տվյալ ուսումնական տարվա կտրվածքով, այնպես էլ նախորդ տարիների հետ համեմատության մեջ՝ բացահայտելով արդյունավետության ցուցանիշների փոփոխության դինամիկան:

- **Հաստատության սովորողների առաջադիմությունը նկարագրող ցուցանիշները հետևյալն են՝**

Հաստատությունն ապահովում է սովորողների առաջադիմությունը և բարձր առաջադիմությունը.

- սովորողների միջին տարեկան գնահատականները՝ ըստ կրթական աստիճանների,
- գերազանց առաջադիմությամբ սովորողների թիվը և տոկոսը՝ ըստ կրթական աստիճանների,

- ցածր առաջադիմությամբ սովորողների թիվը և տոկոսը՝ ըստ կրթական աստիճանների,
- ավարտման գործակիցը՝ ըստ կրթական աստիճանների,
- երկտարեցիների թիվը և տոկոսը՝ ըստ կրթական աստիճանների,
- կրկնուսույցների մոտ պարապոզ սովորողների թիվը և տոկոսը՝ ըստ կրթական աստիճանների,
- միասնական քննություններին մասնակիցների թիվը և տոկոսը՝ շրջանավարտների ընդհանուր թվի նկատմամբ,
- ավարտական և միասնական քննություններից անբավարար ստացած շրջանավարտների թիվը և տոկոսը՝ շրջանավարտների ընդհանուր թվի նկատմամբ,
- հիմնական դպրոցն ավարտած սովորողներից նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հաստատություններ ընդունվածների թիվը և տոկոսը,
- նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հաստատություններ ընդունված 12-րդ դասարանի շրջանավարտների թիվը և տոկոսը,
- հիմնական դպրոցը ավարտած սովորողների թիվը և տոկոսը, ովքեր ուսումը շարունակում են ավագ դպրոցներում կամ ավագ դասարաններում,
- բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ ընդունված շրջանավարտների թիվը և տոկոսը՝ շրջանավարտների ընդհանուր թվի համեմատ,
- սովորողների բացակայությունների ընդհանուր թիվը ժամերով՝ ըստ կրթական աստիճանների,
- դասարանից դասարան վաղաժամկետ փոխադրված սովորողների թիվը և տոկոսը,
- ուսումնական տարվա ընթացքում տվյալ ուսումնական հաստատությունից այլ հաստատություն տեղափոխված սովորողների թիվը և տոկոսը, այդ թվում՝ այլ հաստատություններ, այլ բնակավայր կամ այլ երկիր ընտանիքի տեղափոխման պատճառով,
- ուսումնական տարվա ընթացքում ուսումն ընդհատած (անավարտ թողած) սովորողների ընդհանուր թիվը, այդ թվում՝ հիվանդության, անկարողության, ընտանիքի սոցիալական վիճակի, սովորել չցանականալու և այլ պատճառներով,
- մարզային, հանրապետական, միջազգային առարկայական օլիմպիադաների ու մարզական, մշակույթի ոլորտում ստեղծագործական և կատարողական մրցույթների մասնակիցների թիվը և տոկոսը՝ հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի համեմատ,
- մարզային, հանրապետական, միջազգային առարկայական օլիմպիադաներին մարզական, մշակույթի ոլորտում ստեղծագործական և կատարողական մրցույթներում մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը՝ մասնակիցների ընդհանուր **թվի համեմատ**:
- կետի **ցուցանիշ 1-ի** համար անհրաժեշտ է կատարել հաստատության վիճագրական տվյալների վերլուծություն և լրացնել ստորև բերված Աղյուսակներ 18-ից 20-ը:

Աղյուսակ 18. Տվյալներ սովորողների ուսումնառության արդյունքների վերաբերյալ տվյալ ուսումնական տարում

Հիմնական առարկաներ	Սովորողների թիվը	Պետական պարտադիր առարկաներից տարեկան գնահատականների միջինը	4-րդ դասարանում գիտելիքների ստուգման և 9-րդ, 12-րդ դասարաններում պետական ավարտական քննությունների միավորների միջինը
--------------------	------------------	--	---

	4-րդ. դաս.	9-րդ. դաս.	12-րդ. դաս.	4-րդ. դաս.	9-րդ. դաս.	12-րդ. դաս.	4-րդ. դաս.	9-րդ. դաս.	12-րդ. դաս.
Հայոց լեզու	27	23	23	7	6,4	76,4	7	11,8	13,5
Մաթեմատիկա	27	23	23	6,4	4,7	5,8	6,4	10,7	10,3
Ռուսաց լեզու	27	23	23		5	6		10	11
Հայոց պատմություն		23	23		5,7	6,2		11,5	11,3
Կենսաբանություն		23	23		5,6	6,3		11,4	12
Ֆիզիկուլտուրա		23	23		7,8	6,6		8	7,5
Ընդամենը	27	23	23	6,7	5,1	6,1	6,7	11,2	11,7

Աղյուսակ 19. Տվյալներ սովորողների ուսումնառության արդյունքների վերաբերյալ նախորդ ուստարում

Հիմնական առարկաներ	Սովորողների թիվը		
	4-րդ. դաս.	9-րդ. դաս.	12-րդ. դաս.
Հայոց լեզու	27	23	23
Մաթեմատիկա	27	23	23
Ռուսաց լեզու		23	23
Հայոց պատմություն		23	23
Կենսաբանություն		23	23
Ֆիզիկուլտուրա		23	23

Աղյուսակ 20. Տվյալներ 4-րդ դասարանում գիտելիքների ստուգման և 9-րդ, 12-րդ դասարաններում պետական ավարտական քննությունների արդյունքների փոփոխության դինամիկայի վերաբերյալ

Քննական առարկաներ	Քննությունների միջին միավորների փոփոխությունը նախորդ ուսումնական տարվա նկատմամբ ըստ կրթական աստիճանների					
	Քննությունների միջին միավորների աճի տոկոսը			Քննությունների միջին միավորների նվազման տոկոսը		
	4-րդ. դաս.	9-րդ. դաս.	12-րդ. դաս.	4-րդ. դաս.	9-րդ. դաս.	12-րդ. դաս.
Հայոց լեզու			47 %	2,8 %	10,5%	
Մաթեմատիկա		3,8 %	0,9 %	8 %		
Հայոց պատմություն		0,8 %				0,17 %
Ֆիզիկուլտուրա		9,6 %	4,1 %			
Բնագիտություն			44 %		2,6 %	
Օտար լեզու			7 %		1,7 %	
ընդամենը						

Երկտարեցիների թիվը և տոկոսը՝ ըստ կրթական աստիճանների (տոկոսի հաշվարկ. տվյալ կրթական աստիճանում երկտարեցիների թվի հարաբերությունը նույն կրթական աստիճանում սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Կրկնուսույցների մոտ պարապող սովորողների թիվը և տոկոսը՝ ըստ կրթական աստիճանների (տոկոսի հաշվարկ. տվյալ կրթական աստիճանում կրկնուսույցների մոտ պարապողների թվի հարաբերությունը նույն կրթական աստիճանում սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	0	0	4	0	0	4	0	0	5
			6 %			5 %			5,8 %
Միասնական քննություններին մասնակիցների թիվը և տոկոսը՝ շրջանավարտների ընդհանուր թվի նկատմամբ (տոկոսի հաշվարկ. 12-րդ դասարանի շրջանավարտներից միասնական քննություններին մասնակիցների թվի հարաբերությունը շրջանավարտների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ) <i>Լրացնել միայն 12-րդ դասարանի համար</i>	—								
Ավարտական և միասնական քննություններից անբավարար ստացած շրջանավարտների թիվը և տոկոսը՝ շրջանավարտների ընդհանուր թվի նկատմամբ (տոկոսի հաշվարկ. 12-րդ դասարանի շրջանավարտներից ավարտական և միասնական քննություններին անբավարար ստացածների թվի հարաբերությունը շրջանավարտների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ) <i>Լրացնել միայն 12-րդ դասարանի</i>	—	—	0	—	—	0	—	—	0

<i>համար</i>									
Հիմնական դպրոցն ավարտած սովորողներից նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հաստատություններ ընդունվածների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. հիմնական դպրոցի շրջանավարտներից նախնական և միջին մասնագիտական հաստատություններ ընդունվածների թվի հարաբերությունը 9-րդ դասարանի սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ) <i>Լրացնել միայն 9-րդ դասարանի համար</i>	—	0	—	—	0	5	—	1	—
								7 %	
Հիմնական դպրոցն ավարտած սովորողների թիվը և տոկոսը, որոնք ուսումը շարունակում են ավագ դպրոցներում կամ ավագ դասարաններում (տոկոսի հաշվարկ. հիմնական դպրոցի շրջանավարտներից ավագ դպրոցներում կամ ավագ դասարաններում ուսումը շարունակողների թվի հարաբերությունը 9-րդ դասարանի սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ) <i>Լրացնել միայն 9-րդ դասարանի համար</i>	—		—	—		23	—		—
								7 %	
Նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հաստատություններ ընդունված 12-րդ դասարանի շրջանավարտների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. 12-րդ դասարանի շրջանավարտներից նախնական և միջին մասնագիտական հաստատություններ ընդունվածների թվի հարաբերությունը 12-րդ դասարանի սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ) <i>Լրացնել միայն 12-րդ դասարանի համար</i>	—		—	—			—	—	3

<p>Բուհեր ընդունված շրջանավարտների թիվը և տոկոսը՝ շրջանավարտների ընդհանուր թվի համեմատ (տոկոսի հաշվարկ. 12-րդ դասարանի շրջանավարտներից բուհեր ընդունվածների հարաբերությունը 12-րդ դասարանի սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ) <i>Լրացնել միայն 12-րդ դասարանի համար</i></p> <p>Սովորողների բացակայությունների թիվը ժամերով՝ ըստ կրթական աստիճանների . (հաշվարկ. հաստատության տվյալ կրթական աստիճանի բոլոր դասարանների դասամատյաններում գրանցված բացակայությունների գումարային թիվը արտահայտված ժամերով)</p>	---	---					---	---	5
<p>Դասարանից դասարան վաղաժամկետ փոխադրված սովորողների թիվը և տոկոսը ըստ կրթական աստիճանների (տոկոսի հաշվարկ. տվյալ կրթական աստիճանում դասարանից դասարան վաղաժամկետ փոխադրված սովորողների թվի հարաբերությունը նույն կրթական աստիճանում սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)</p> <p>Ուսումնական տարվա ըթացքում տվյալ հաստատությունից այլ հաստատություն տեղափոխված սովորողների թիվը և տոկոսը ըստ կրթական աստիճանների (տոկոսի հաշվարկ. տվյալ կրթական աստիճանում տվյալ հաստատությունից տեղափոխված սովորողների ընդհանուր թվի հարաբերությունը նույն կրթական աստիճանում սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ) այդ թվում</p>	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	7	3	0	5	2	2	7	9	8
	8,2 %	2,6 %	0 %	6,5 %	1,9%	2,8 %	7 %	9 %	10,4 %

-ՀՀ այլ հաստատություններ տեղափոխվածների թիվը	2							1	2
-այլ երկրների ուսումնական հաստատությունների տեղափոխվածների թիվը									
Ուսումնական տարվա ընթացքում ուսումն ընդհատած (անավարտ թողած) սովորողների ընդհանուր թիվը ըստ կրթական աստիճանների, այդ թվում	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-հիվանդության, անկարողության պատճառով									
-ընտանիքի սոցիալական վիճակի պատճառով									
-սովորել չցանականալու պատճառով									
-այլ պատճառներով									

Վերլուծել հաստատության սովորողների առաջադիմությանը վերաբերող ցուցանիշները և դրանց փոփոխությունը վերջին 3 ուստարիների կտրվածքով: Կատարել եզրահանգումներ սովորողների առաջադիմության բարելավման ուղղությամբ:

Համեմատելով վերջին երեք ուսումնական տարիների արդյունքները, նկատվում է վերջին ուսումնական տարում գերազանցիկների թվի աճ տարրական դասարաններում, իսկ միջին և ավագ դասարաններում գերազանցիկների թվի նվազում: Նկատվում է ցածր առաջադիմությամբ սովորողների թվի նվազում առաջին և երկրորդ կրթական աստիճաններում իսկ երրորդ կրթական աստիճանում դինամիկան համարյա թե անփոփոխ է: Ցածր առաջադիմությամբ սովորողների թվի նվազման, ուսման որակի բարձրացման և արդյունավետության համար անհրաժեշտ է ծնողների, ուսուցիչների և տնօրինության էլ ավելի հետևողական աշխատանք:

17-րդ և 18-րդ ցուցանիշների հաշվարկի համար անհրաժեշտ է կատարել հաստատության վիճագրական տվյալների վերլուծություն և լրացնել ստորև բերված Աղյուսակ 22-ը:

Աղյուսակ 22. Տվյալներ մարզային, հանրապետական, միջազգային առարկայական օլիմպիադաներում ու մարզական, մշակութի ոլորտում ստեղծագործական և կատարողական մրցույթներին սովորողների մասնակցության վերաբերյալ

Ցուցանիշ	2020-2021 ուստարի	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի
Մարզային առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թիվը և տոկոսը՝ հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի համեմատ (տոկոսի հաշվարկ. մարզային առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թվի հարաբերությունը հաստատության սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	6 4,9 %	1 3,7 %	3
Մարզային առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. մարզային առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ			

ստացածների թվի հարաբերությունը հաստատությունից մասնակիցների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)			
Հանրապետական առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թիվը և տոկոսը՝ հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի համեմատ (տոկոսի հաշվարկ. հաստատությունից հանրապետական առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թվի հարաբերությունը հաստատության սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	0	0	0
Հանրապետական առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. հանրապետական առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացածների թվի հարաբերությունը հաստատությունից մասնակիցների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	0	0	0
Միջազգային առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թիվը և տոկոսը՝ հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի համեմատ (տոկոսի հաշվարկ. միջազգային առարկայական օլիմպիադաների մասնակիցների թվի հարաբերությունը հաստատության սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	0	0	0
Միջազգային օլիմպիադաներում մրցանակներ ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. միջազգային առարկայական օլիմպիադաներին մրցանակներ ստացածների թվի հարաբերությունը հաստատությունից մասնակիցների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ) Մարզային և հանրապետական մարզական ու մշակույթի ոլորտում ստեղծագործական ու կատարողական մրցույթների մասնակիցների թիվը և տոկոսը՝ հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի համեմատ (տոկոսի հաշվարկ. մարզային և հանրապետական մարզական ու մշակույթի ոլորտում ստեղծագործական ու կատարողական մրցույթների մասնակիցների թվի հարաբերությունը հաստատության սովորողների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ) Միջազգային մարզական ու մշակույթի ոլորտում ստեղծագործական ու կատարողական մրցույթներին մրցանակների ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. միջազգային մարզական ու մշակույթի ոլորտում ստեղծագործական ու կատարողական մրցույթներին մրցանակներ ստացածների թվի հարաբերությունը հաստատությունից մասնակիցների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	0	0	0

Վերլուծել հաստատության սովորողների առարկայական օլիմպիադաներին, ինչպես նաև մարզական ու մշակույթի ոլորտում ստեղծագործական ու կատարողական մրցույթներին մասնակցության աստիճանը, փոփոխությունների դինամիկան վերջին 3 ուստարիների կտրվածքով: Կատարել եզրահանգումներ սովորողների մասնակցության աստիճանի և արդյունքների բարելավման ուղղությամբ:

Դպրոցում կազմակերպվող առարկայական օլիմպիադաներին սովորողների մասնակիցների թիվը աճել է, համեմատած նախորդ տարիների հետ վերջին ուտարում առարկայական օլիմպիադաներին ավելի մեծ թվով սովորողներ են մասնակցում: Իսկ մարզային օլիմպիադային մասնակցել են ավելի քիչ թվով աշակերտներ, իսկ մեկ հոգի արժանացել է մրցանակի : Տարվում է հետևողական աշխատանք մարզային և հանրապետական օլիմպիադաներում սովորողների մասնակցության ուղղությամբ:

• **Հաստատության ուսուցիչներին և նրանց գործունեությանը վերաբերող ցուցանիշներ**

Ինչպես նշվեց վերը կրթության որակի ցուցանիշների կարևոր խումբ է հաստատության ուսուցիչների և նրանց գործունեությունը բնութագրող ցուցանիշները, որոնք բերված են ստորև:

Ուսումնական հաստատությունն ունի որակյալ ուսուցչական անձնակազմ, և ուսուցիչները տիրապետում են դասավանդման ժամանակակից մեթոդներին

- Բարձրագույն մանկավարժական որակավորում ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը
- ըստ մասնագիտության դասավանդող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը
- տարակարգ ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը
- գիտական կոչում ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը
- նախարարության կողմից երաշխավորված կամ այլ կազմակերպություններում վերջին 3 տարում վերապատրաստում անցած ուսուցիչների թիվը և տոկոսը
- որպես ուսուցիչ վերապատրաստող (դասախոս) վերապատրաստված և վերապատրաստման դասընթացներ վարող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը
- ուսուցիչների միջին տարիքը
- միջազգային ու հանրապետական պարբերականներում (ամսագրերում) հոդվածներ, մասնագիտական հրապարակումներ, ինչպես նաև դասագրքեր, մեթոդական ձեռնարկներ, գիտամանկավարժական, հեղինակային և այլ աշխատություններ ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը.
- դասավանդման աշակերտակենտրոն, մասնակցային, ինտերակտիվ մեթոդներին տիրապետող և դրանք կիրառող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը.
- ուսումնական գործընթացում տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաներ, այդ թվում՝ ինտերնետ, կիրառող ուսուցիչների թիվը.
- սովորողներին համակարգիչների կիրառմամբ տնային աշխատանքներ հանձնարարող ուսուցիչների թիվը
- ուսուցիչների բացակայությունների ընդհանուր թիվը.
- ուսումնական տարվա ընթացքում հաստատությունում անցկացվող ցուցադրական բաց դասերի թիվը.
- ուսումնական տարվա ընթացքում ուսուցիչների փոխադարձ դասալսումների թիվը
- ուսումնական տարվա ընթացքում հաստատությունից դուրս անցկացվող գործնական պարապմունքների թիվը.

- նախարարության, ինչպես նաև նախարարության և Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի հետ համատեղ անցկացվող մրցույթներին մասնակցած ուսուցիչների թիվը և տոկոսը,
- նախարարության, ինչպես նաև նախարարության և Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի հետ համատեղ անցկացվող մրցույթներում մրցանակներ ստացած թիվը և տոկոսը

3.2 կետի բոլոր 17 ցուցանիշների հաշվարկի համար անհրաժեշտ է կատարել հաստատության վիճագրական տվյալների վերլուծություն և լրացնել ստորև բերված Աղյուսակ 23-ը:

Աղյուսակ 23. Տվյալներ ուսուցչական անձնակազմի և նրանց գործունեության վերաբերյալ

Ցուցանիշ	2020-2021 ուստարի	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի
Բարձրագույն մանկավարժական որակավորում ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. բարձրագույն մանկավարժական որակավորում ունեցող հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	26 96,2 %	24 96 %	27 100 %
Ըստ մասնագիտության դասավանդող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. ըստ մասնագիտության դասավանդող հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	24 88,8 %	22 88 %	27 100 %
Տարակարգ ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. տարակարգ ունեցող հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	0	0	1 2,7
Գիտական կոչում ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. գիտական կոչում ունեցող հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	0	0	0
Նախարարության կողմից երաշխավորված կամ այլ կազմակերպություններում վերջին 3 տարում վերապատրաստում անցած ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. վերջին 3 տարում վերապատրաստում անցած հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	4 11 %	4 14,8 %	27 100 %
Որպես ուսուցիչ վերապատրաստող (դասախոս) վերապատրաստված և վերապատրաստման դասընթացներ վարող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. վերապատրաստման դասընթաց վարող հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	0	0	3 0,81
Ուսուցիչների միջին տարիքը (հաշարկ. հաստատության բոլոր ուսուցիչների տարիքների գումարի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին)	48	49	45
Միջազգային ու հանրապետական պարբերականներում (ամսագրերում) հոդվածներ, մասնագիտական հրապարակումներ, ինչպես նաև դասագրքեր, մեթոդական ձեռնարկներ, գիտամանկավարժական, հեղինակային և այլ աշխատություններ ունեցող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը. (տոկոսի հաշվարկ. հոդվածներ և վերը նշված մասնագիտական հրապարակումներն ունեցող հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային)	0	0	0

արտահայտությամբ)			
Դասավանդման աշակերտակենտրոն, մասնակցային, ինտերակտիվ մեթոդներին տիրապետող և դրանք կիրառող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. դասավանդման աշակերտակենտրոն, ինտերակտիվ մեթոդներին տիրապետող և կիրառող հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	27 100	30 100	18 60
Ուսումնական գործընթացում տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաներ, այդ թվում՝ ինտերնետ, կիրառող ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. ուսումնական գործընթացում տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաներ, այդ թվում ինտերնետ կիրառող ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	27	30	2080
Սովորողներին համակարգիչների կիրառմամբ տնային աշխատանքներ հանձնարարող ուսուցիչների թիվը	27	29	20
Ուսուցիչների բացակայությունների ընդհանուր թիվը (հաշվարկ. ուստարվա ընթացքում հաստատության բոլոր ուսուցիչների բացակայած օրերի ընդհանուր թիվը)	9	12	15
Ուստարվա ընթացքում հաստատությունում անցկացվող ցուցադրական բաց դասերի թիվը	12	19	25
Ուսումնական տարվա ընթացքում ուսուցիչների փոխադարձ դասալսումների թիվը	528	719	580
Ուսումնական տարվա ընթացքում հաստատությունից դուրս անցկացվող գործնական պարապմունքների թիվը, Նախարարության, ինչպես նաև նախարարության և Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի հետ համատեղ անցկացվող մրցույթներին մասնակցած ուսուցիչների թիվը և տոկոսը: (տոկոսի հաշվարկ. մրցույթներին մասնակցած հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	1	1	0
Նախարարության, ինչպես նաև նախարարության և Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի հետ համատեղ անցկացվող մրցույթներում մրցանակներ ստացած ուսուցիչների թիվը և տոկոսը (տոկոսի հաշվարկ. մրցանակներ ստացած հաստատության ուսուցիչների թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	1	1	

Վերլուծել հաստատության ուսուցիչներին և նրանց գործունեությանը վերաբերող ցուցանիշները, դրանց փոփոխությունների դինամիկան վերջին 3 տարվա կտրվածքով և առկա խնդիրները: Կատարել եզրահանգումներ ուսուցիչների գործունեության արդյունավետության բարձրացման ուղղությամբ:

Վերլուծելով հաստատության ուսուցիչների գործունեությանը վերաբերող ցուցանիշները նկատվում է ,որ ուսուցիչների մեծամասնությունը անցել է վերապատրաստում, ուսուցիչների միջին տարիքը նվազել է , բոլոր ուսուցիչները վարում են աշակերտակենտրոն դասեր , ուսումնական գործընթացում կիրառում են տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաներ : Ուսուցիչների փոխադարձ դասալսումների թիվը աճել է :

*Աղյուսակի լրացումից բացի, ամբողջական տեղեկատվություն ստանալու և լիարժեք ինքնավերլուծություն կատարելու նպատակով հաստատությունը պետք է ուսումնասիրի հիմնական շահառուների կարծիքը ուսուցիչների վերաբերյալ՝ հաստատության սովորողների, նրանց ծնողների և վարչական կազմի շրջանում՝ նախապես պատրաստված **հարցաթերթերով:***

Հարցման արդյունքները՝ ըստ հարցման մեջ ընդգրկված յուրանքանյուր շահառու խմբի, հակիրճ ներկայացնել ստորև:

(անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր)

3.3 Հաստատության ուսումնական միջավայրին և ծառայություններին վերաբերող ցուցանիշներ չափանիշներ

Ուսումնական միջավայրին և ծառայություններին վերաբերող ցուցանիշները և չափանիշները գնահատելու համար անհրաժեշտ է իրականացնել և՛ դիտարկում-փաստագրում, և՛ հարցումներ:

Այս կետին վերաբերող չափանիշները բերված են **ստորև**:

Ուսումնական հաստատությունում ստեղծված է որակյալ կրթական միջավայր

- Ուսումնական հաստատությունն ունի գործող գրադարան, որը հազեցած է ուսումնաօժանդակ գրականությամբ, գույքով և սարքավորումներով: Գրադարանից կանոնավոր կերպով օգտվում են սովորողները, ուսուցիչները և վարչական կազմը:
- Ուսումնական հաստատությունն ունի ուսումնական լաբորատորիաներ ու կաբինետներ, այդ թվում՝ քիմիայի, ֆիզիկայի, կենսաբանության, աշխարհագրության, ռազմագիտության, համակարգչային և այլն, ինչպես նաև արհեստանոցներ, մարզադահլիճ, միջոցառումների անցկացման դահլիճ և այլ հատուկ ուսումնական դասասենյակներ (սենյակներ), այդ թվում՝ արտադպրոցական կրթության և լրացուցիչ կրթական ծրագրերի համար (լուսանկարչական խմբակ, նկարչական խմբակ, երաժշտական խմբակ և այլն), որոնք հազեցած են անհրաժեշտ գույքով, ուսումնական պարագաներով և ուսումնանյութական և ուսումնադիդակտիկ նյութերով:

3.3 կետի ցուցանիշներին հաստատության համապատասխանության գնահատումն իրականացնելու նպատակով նախ անհրաժեշտ է կատարել դիտարկում-փաստագրում և արդյունքները ամփոփել ստորև Աղյուսակներ 24 և 25-ում:

Աղյուսակ 24. Տվյալներ հաստատության գրադարանի և դրա գործունեության մասին

Ցուցանիշ	Տվյալներ
Գրադարանի տարածքը քմ-ով	58 քմ
Գրադարանում համակարգիչների թիվը	0
Գրադարանում ինտերնետին միացված համակարգիչների թիվը	0
Գրադարանում կամ ընթերցասրահում նստատեղերի թիվը	20
Գրադարանային ֆոնդում առկա գրքերի (բացառությամբ ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից երաշխավորված հիմնական դասագրքերի) ընդհանուր թիվը, այդ թվում	3100
-գեղարվեստական գրքերի թիվը	2600
-տեղեկատվական գրքերի թիվը (բառարաններ, հանրագիտարաններ, ատլասներ և այլն)	152
-ուսումնամեթոդական գրքերի թիվը	45
-ամսագրերի թիվը	17
-այլ	
Վերջին անգամ գարդարանային ֆոնդի նոր գրականությամբ համարվելու տարեթիվը	2022
Գրադարանից միջինում ամսական օգտվողների թիվը	150
Պատասխանել այդ կամ ոչ	
Վերանորոգվա՞ծ է արդյոք գրադարանը	այո
Անցկացվո՞ւմ են գրադարանում դասեր և ուսումնական պարապմունքներ	այո

Գրադարանավարն ունի՞ համապատասխան բարձրագույն կրթություն	ոչ
Վերջին 3 տարվա ընթացքում գրադարանավարն անցե՞լ է վերապատրաստում գրադարանային աշխատանքի ուղղությամբ	ոչ
Գրադարանը հանդիսանո՞ւմ է հանրապետության, այլ երկրների կամ կազմակերպությունների գրադարանների բաժանորդ և օգտվում է արդյոք նրանց ռեսուսներից	ոչ
Գրադարանն ունի՞ էլեկտրոնային ռեսուսներ, որքան	ոչ
Սովորողները կարո՞ղ են ինքնուրույն ու ազատ մոտենալ գրադարանի գրադարակներին և պահարաններին, ընտրել իրենց անհրաժեշտ գրականությունը և վերցնել այն ընթերցասրահում աշխատելու ժամանակ	այո
Գրադարանն ունի՞ գրադարանավարության հատուկ համակարգչային ծրագիր	այո
Գրադանավարը կարողանո՞ւմ է օգտվել գրադարանավարության հատուկ համակարգչային ծրագրից	այո

Վերլուծել հաստատության գրադարանի վիճակին, հազեցվածությանը և դրա գործունեության արդյունավետությանը վերաբերող ցուցանիշները և չափանիշները, առկա խնդիրները: Կատարել եզրահանգումներ և առաջարկներ գրադարանի գործունեության բարելավման ուղղությամբ:

Դպրոցը ունի նորմալ գործող գրադարան :Կան ծրագրային բոլոր գեղարվեստական գրքերը: Բայց կա նաև մանկական գրականության պակաս, որն անհրաժեշտ է տարրական դպրոցի աշակերտների համար: Գրադարանն ունի համակարգչային տեխնիկայով զինելու կարիք:

Աղյուսակի լրացումից բացի, գրադարանի գործունեության արդյունավետության վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվություն ստանալու և հաստատության սովորողների ու աշխատակիցների՝ գրադարանի աշխատանքից բավարարվածության աստիճանի բացահայտման, նպատակով՝ հաստատությունը պետք է ուսումնասիրի հիմնական շահառուների կարծիքը նշված հարցերի շուրջ: Այդ նպատակով հաստատությունը պետք է իրականացնի հարցումներ սովորողների ու նրանց ծնողների, ուսուցիչների, վարչական կազմի և գրադարանի աշխատակիցների շրջանում՝ նախապես պատրաստված հարցաթերթերով: Հարցաթերթում ընդգրկված հարցերը կարող են լինել վերը բերված Աղյուսակ 24-ի շրջանակներում, սակայն չպետք է սահմանափակվեն դրանցով, քանի որ պետք է բացահայտեն ուսուցիչների և սովորողների բավարարվածության աստիճանը հաստատության գրադարանի պայմաններից, ընձեռած հնարավորություններից և այլն:

Հարցման արդյունքները՝ ըստ հարցման մեջ ընդգրկված յուրանքանցուր շահառու խմբի, հակիրճ ներկայացնել ստորև:

Աղյուսակ 25. Տվյալներ հաստատության ուսումնական լաբորատորիաների, կաբինետների և դահլիճների վերաբերյալ

Լաբորատորիաներ, կաբինետներ և դահլիճներ	Տարածքը (քմ)	Վերանորոգման կարիքը	Առկա գույքը, լաբորատոր սարքավորումները, պարագաները (թվարկել հիմնականը)	Ուսումնականության, ուսումնադիդակտիկ նյութերը	Լրացուցիչ գույքի, սարքավորումների, պարագաների նյութերի կարիքը
Ֆիզիկայի լաբորատորիա, կաբինետ	58 քմ	Վերանորոգված է	Էլեկտրացույց, չափանոթներ, էլ. գանգ, էլ. շարժիչներ, մագնիսներ, հողրմեխանիզմներ, ոսպնյակներ, օպտիկական սարքեր	Գունապատան, ուժաչափ, կշեռք, ամպերմետր, վոլտմետր, էրոնիտե և	Որոշ գունապատաններ, ճնշաչափ

Քիմիայի լաբորատորիա, կաբինետ	58 քմ	Վերան որոգվա ծ է	Ապակյա խոխովակների հավաքածու, շինարարակա ն, արտադրական և միներալների ապարների հավաքածու	ապակե ձող, կոնդեսատր, լույսի ճնշաչափ Մենդելևևի Պարբերական համակարգ, այլ ումինի, չուգուն ի ստացման պաստառներ, ք իմիական կապ	Երկաթյա պահարան, քարշիչ պահարան, լաբոր ատոր մեղան, փայտե մեղան, լաբորատո րյայի համար անհրաժեշտ սարքավորումներ, նյութեր և պաստառներ
Կենսաբանության լաբորատորիա, կաբինետ	58 քմ	Վերան որոգվա ծ է	Մարդու ներքին օրգանների մոդել, մարդու կմախք, մարդու խմբի ատամի հավաքածու, մարդու կմախքի վերջավորությունների հավաքածուներ	Կենդանաբանո ւթյան պաստառներ , մարդ անատոմյայի պաստառներ, բ ուսաբանության ն պաստառներ	Մանրադիտակ, խո շորացույց , ձկան արտաքինի կառուցվածքի պաստառ, բջջի կազմության պաստառներ, Նուկլեյնաթթվի մոդել
Աշխարհագրության լաբորատորիա, կաբինետ	58 քմ	Վերան որոգվա ծ է	Բարսեղներ, աղ ասեղ , գլ որու սներ	Դիդակտիկ կյ ու թերի բացակայ ու թ ռ կ	Պսոննջվու մ է դիդակտիկ կյ ու թեր
Պատմության կաբինետ	58 քմ	Վերան որոգվա ծ է	Բարսեղներ, աղ ասեղ, մասնագիտական գրքեր		
Ռազմագիտության կաբինետ	58 քմ	Վերան որոգվա ծ է	Մեղան, աթոռ, գրատախտա կ , պաստառներ	Տեսապատառ ներ, բաժնեչափ ական սարքեր, ուսում նական հակազգեղ, ա կաններ, ուսում նական զենք	Ու սու մնական դիդակտիկ կյ ու թեր, ու սու մնական ավտոմատ
Համակարգչային լաբորատորիա, կաբինետ	65 քմ	Վերան որոգվա ծ է	Համակարգիչներ, թվային ֆոտոխցիկ, տպիչ, մուտքագ րիչ սկաններ, աթոռ, սեղան, անխափան սնուցման սարք, արտատպիչ		Համակարգիչներ , էլեկտրական գրատախտակ անխափան սնուցման սարք, արտատպիչ ,
Օտար լեզուների լինգաֆոնային կաբինետ	58 քմ	Կտիք ու կի վերանոր ոգման	պաստառներ	Համակարգիչ , մասնագիտակա ն գրական ու թ ռ կ	Կտիք ու կի լ ինգաֆոնի
Արհեստանոց (նշել ինչպիսի)	1,58 քմ	Կարիք ունի	Մուրճ, հարթաշուրթ, սղոց, մետաղալար	Քանոն , մատիտ, պաս տառներ	Կտիք ու կի թարմացման, հասոցները մասսոր են
Միջոցառումների դահլիճ Մարզադահլիճ	159 քմ 154 քմ	վթարայ ին փլուզվ ած	Զուգափայտեր, վալեյբոլի ցանց, գնդակներ, Այծիկ, շվեդական պատ, մագլցման պարան, օղակներ, գորգեր, նո		Կտիք ու կի վերանորոգման Կարիք ու կի հիմնանորոգման

Այլ			նակներ		
-----	--	--	--------	--	--

Վերլուծել հաստատության ուսումնական լաբորատորիաների, կաբինետների, դահլիճների և այլնի վիճակին, հազեցվածությանը և դրանց գործունեության արդյունավետությանը վերաբերող ցուցանիշները և չափանիշները, առկա խնդիրները: Կատարել եզրահանգումներ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

Դպրոցում առկա լաբորատորիաները, կաբինետները, դահլիճները ապահովված են որոշակի գույքով, լաբորատոր սարքավորումներով, ուսումնական նյութերով, անհրաժեշտ գույքի սարքավորումների պարագաների կարիք ունենք, որոնց մասին նշված է աղյուսակում: (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր)

Աղյուսակի լրացումից բացի, լաբորատորիաների, կաբինետների, դահլիճների և այլն վիճակի ու օգտագործման արդյունավետության վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվություն ստանալու և հաստատության սովորողների ու աշխատակիցների բավարարվածության աստիճանի բացահայտման նպատակով հաստատությունը պետք է ուսումնասիրի հիմնական շահառուների կարծիքը նշված հարցերի շուրջ: Այդ նպատակով այն պետք է իրականացնի **հարցումներ** հաստատության սովորողների, նրանց ծնողների, ուսուցիչների և վարչական կազմի շրջանում՝ նախապես պատրաստված հարցաթերթերով: Հարցաթերթում ընդգրկված հարցերը կարող են լինել վերը բերված աղյուսակ 25-ի շրջանակներում, սակայն չպետք է սահմանափակվեն դրանցով: Այստեղ պետք է ներառել նաև հարցեր ուսումնադիտողական պարագաների (քարտեզներ, պլակատներ, տեսալսողական նյութեր) օգտագործման հաճախականության վերաբերյալ և պարզել, թե որքանով են ուսուցիչները ապահովված ուսումնադիտողական նյութերով և ինչ աշխատանքներ են տարվում դրանց բարելավման ուղղությամբ:

Հարցման արդյունքները հակիրճ ներկայացնել ստորև:

Հարցվածների 100% կարծում է, որ դպրոցը հիմնանորոգման կարիք ունի: Դպրոցի մասնաշենքերը գտնվում են վթարային վիճակում : Առաջին հարկի խունացած, խոնավ պատերը գնալով մեծացնում են փյուզման վտանգը: Դպրոցի առկա գույքը կարիք ունի ոչ միայն վերազինման, այլ նաև թարմացման: Տեխնոլոգիա ռարակայի համար նախատեսված արհեստանոցի հաստոցները չեն աշխատում և շահագործման ենթակա չեն:

• **Ուսումնական հաստատության ներքին արդյունավետության ցուցանիշներ**

Ինչպես նշվեց վերը, հաստատության ներքին արդյունավետությունը բնորոշվում է իր մարդկային, նյութական ու ֆինանսական ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետությամբ:

Հաստատության ներքին արդյունավետությունը «հաստատության կարողությունն է՝ առանց ռեսուրսների, ժամանակի, **ֆինանսական** միջոցների և ջանքերի վատման՝ իր գործունեությունը պատշաճ մակարդակով իրականացնելը և իր նպատակներն ու խնդիրները իրագործելը»: Այլ կերպ ասած՝ կրթական ծառայությունների մատուցումը արդյունավետ է, եթե առկա ռեսուրսները օգտագործում են արդյունավետ: Բարձրացնել հաստատության ներքին արդյունավետությունը ըստ էության նշանակում է՝ «բարելավել ուսումնական գործընթացի արդյունքներն առանց լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների և ռեսուրսների կամ կրճատել ծախսերը առանց ուսումնական գործընթացի վրա բացասական ազդեցություն գործելու: Հաստատության ֆինանսական կամ ներքին հարաբերական արդյունավետության հաշվարկման ամենապարզ և ընդունված ձևն այսպիսին է.

Ներդրված ռեսուրսներ

Ներքին արդյունավետությունը = -----

Արդյունքեր

Մակայն այս պարզեցված հաշվարկի ձևը հաճախ կիրառելի չէ, քանի որ ներդրվող ռեսուրսներն ու արդյունքերը ոչ թե մեկն են, այլ բազմաթիվ և բազմատեսակ: Բացի այդ տարբեր արդյունքներ ուղղակի կախում ունեն ներդրված որոշակի ռեսուրսներից, իրականացված գործողություններից և ուրույն գործոններից: Ուստի, ներքին արդյունավետության գիտականորեն ավելի ճշգրիտ հաշվարկման համար օգտագործվում է հետևյալ բանաձևը.

Ներդրված ռեսուրսների կշռված գումար

Ներքին արդյունավետությունը = -----

Արդյունքերի կշռված գումար

Հաստատության ներքին արդյունավետության ցուցանիշներն են՝

Ուսումնական հաստատության մարդկային, ֆինանսական և նյութական ռեսուրսները տնօրինվում են արդյունավետ և հաստատությունը կարողանում է ներգրավել լրացուցիչ միջոցներ.

1. սովորող-ուսուցիչ հարաբերությունը
2. սովորող - սպասարկող-վարչական անձնակազմ հարաբերությունը
3. դասարանների միջին խտությունը
4. մեկ սովորողի հաշվով հաստատության տարեկան նախահաշիվը
5. ուսուցչների միջին աշխատավարձը
6. վարչական աշխատողների միջին աշխատավարձը
7. սպասարկող անձնակազմի միջին աշխատավարձը
8. հաստատության տարեկան նախահաշվում արտաբյուջետային միջոցների չափը
9. ծնողների կողմից դրամական ներդրումների տարեկան չափը
10. հովանավորչական և դրամաշնորհային միջոցների տարեկան չափը
11. աշխատավարձերի վճարման գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափը
12. կոմունալ վճարների գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափը
13. նոր գույքի, այդ թվում՝ սարքավորումների ձեռքբերման գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափը

3.4 կետում բերված հաստատության ներքին արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը կատարելու և դրանք ամփոփելու նպատակով ստորև տրվում են Աղյուսակներ 26 և 27-ը:

Աղյուսակ 26. Ուսումնական հաստատության ներքին արդյունավետության հիմնական ցուցանիշները՝ ընթացիկ և նախորդ 2 ուստարիների համար

Ցուցանիշներ	2020 - 2021 ուստարի	2021–2022 ուստարի	2022–2023 ուստարի	Փոփոխությունների դինամիկան (աճ կամ նվազում) նվազում
Սովորող/ուսուցիչ հարաբերությունը (հաշվարկ. հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի հարաբերությունը ուսուցիչների ընդհանուր թվին)	10,4	10,2	10,2	նվազում
Սովորող/ սպասարկող անձնակազմ հարաբերությունը (հաշվարկ. հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի հարաբերությունը սպասարկող անձնակազմի ընդհանուր թվին)	28,1	28,6	28,6	նվազում
Դասարանների միջին խտությունը (հաշվարկ. հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի հարաբերությունը կոմպլեկտավորված դասարանների ընդհանուր թվին)	23,4	23,8	23,8	նվազում
Մեկ սովորողի հաշվով հաստատության տարեկան նախահաշիվը	229,0	262,2	262,2	Աճ

(հաշվարկ. հաստատության տարեկան բյուջեով հաստատված ամբողջ գումարի հարաբերությունը հաստատության սովորողների ընդհանուր թվին)				
Սպասարկող անձնակազմի միջին աշխատավարձը	72,2	80,6	80,6	Աճ
Ուսուցիչների միջին աշխատավարձը	97,0	103,7	103,7	Աճ
Վարչական աշխատողների միջին աշխատավարձը	176,0	176,0	176,0	Աճ

Աղյուսակ 27. Տվյալներ հաստատության բյուջետային միջոցների վերաբերյալ

	2021թ.	2022թ.	2023թ.
Հաստատության տարեկան նախահաշվում արտաբյուջետային միջոցների չափը (հաշվարկ. հաստատության տարեկան բյուջեում արտաբյուջետային միջոցների չափի և հաստատության տարեկան բյուջեի ընդհանուր գումարի հարաբերությունը՝ տոկոսային արտահայտությամբ)			
Ծնողների կողմից դրամական ներդրումների տարեկան չափը Հովանավորչական և դրամաշնորհային միջոցների տարեկան չափը (հաշվարկ. ծնողների կողմից տարվա կտրվածքով կատարած ներդրումների, դրամաշնորհների և հաստատության տարեկան բյուջեում)			
Աշխատավարձերի վճարման գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափը (հաշվարկ. աշխատավարձերի վճարման հոդվածով՝ ներառյալ հարկերը, հաստատության տարեկան ծախսերի գումարի և հաստատության տարեկան բյուջեի ընդհանուր գումարի հարաբերությունը՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	74 %	75 %	80
Կոմունալ վճարների գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափը (հաշվարկ. կոմունալ վճարների հոդվածով հաստատության տարեկան ծախսերի գումարի և հաստատության տարեկան բյուջեի ընդհանուր գումարի հարաբերությունը՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	0,06	0,06	0,08
Նոր գույքի, այդ թվում՝ սարքավորումների ձեռքբերման գծով հաստատության տարեկան ծախսերի չափը (հաշվարկ. գույքի ձեռքբերման հոդվածով հաստատության տարեկան ծախսերի գումարի և հաստատության տարեկան բյուջեի ընդհանուր գումարի հարաբերությունը՝ տոկոսային արտահայտությամբ)	0,05	0,04	0,05

Վերլուծել հաստատության ներքին արդյունավետության հիմնական ցուցանիշների փոփոխությունների դինամիկան և կատարել եզրահանգումներ դրանց բարելավման վերաբերյալ:

Հաստատության ներքին արդյունավետության ցուցանիշները ամփոփելիս նկատվեց ուսուցիչների, սպասարկող անձնակազմի և վարչական աշխատողների աշխատավարձերի բարձրացում, աճ: Կոմունալ վճարների ցուցանիշներն ուսումնասիրելիս, հաստատության տարեկան ծախսերի չափը աճել է կապված դպրոցի գազաֆիկացման հետ:

Հիմնական միջոցներ, սարքավորումներ, նոր գույք և այլ սարքեր ձեռք չեն բերվել, որի պատճառով նույնն է հաստատության տարեկան ծախսերի չափը :

Մաս 4. Ուսումնական հաստատությունում ներառական կրթության և հավասարության ապահովում

ՀՀ Սահմանադրության հոդված 14.1.-ում ամրագրված է, որ «Բոլոր մարդիկ հավասար են օրենքի առջև. խտրականությունը, կախված սեռից, ռասայից, մաշկի գույնից, էթնիկական կամ սոցիալական ծագումից, գենետիկական հատկանիշներից, լեզվից, կրոնից, աշխարհայացքից, քաղաքական կամ այլ հայացքներից, ազգային **փոքրամասնության** պատկանելությունից, գույքային վիճակից, ծնունդից, հաշմանդամությունից, տարիքից կամ անձնական կամ սոցիալական բնույթի այլ հանգամանքներից, արգելվում է»:

Ներառական կրթության հիմքում ընկած է մարդկանց հավասար իրավունքների վերոնշյալ սահմանադրական դրույթը և կրթություն ստանալու մարդու հիմնարար իրավունքը, որն արտացոլված է ՀՀ Սահմանադրության հոդված 35-ում, ըստ որի.

«Յուրաքանչյուր քաղաքացի ունի կրթության իրավունք: Միջնակարգ կրթությունը պետական ուսումնական հաստատություններում անվճար է: Յուրաքանչյուր քաղաքացի ունի պետական ուսումնական հաստատություններում մրցութային հիմունքներով անվճար բարձրագույն և այլ մասնագիտական կրթություն ստանալու իրավունք: Ոչ պետական ուսումնական հաստատությունների ստեղծման և գործունեության կարգը սահմանվում է օրենքով:»

Կրթություն ստանալու մարդու իրավունքն ամրագրված է նաև 1948 թվականին ընդունված ՄԱԿ-ի «Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրում» (հոդված 26), համաձայն որի.

«Յուրաքանչյուր ոք կրթության իրավունք ունի: Կրթությունը, առնվազն տարրական և հանրակրթական փուլերում, պետք է լինի անվճար: Տարրական կրթությունը պետք է լինի պարտադիր: Տեխնիկական և մասնագիտական կրթությունը պետք է հանրամատչելի լինի, իսկ բարձրագույն կրթությունը, ընդունակությունների համապատասխան, հավասարապես մատչելի բոլորի համար»:

Կրթությունը պետք է նպատակաուղղված լինի անձի լիարժեք զարգացմանը և մարդու իրավունքների ու հիմնարար ազատությունների նկատմամբ հարգանքի ամրապնդմանը: Այն պետք է նպաստի բոլոր ազգերի, ռասայական և կրոնական խմբերի միջև փոխըմբռնմանը, հանդուրժողականությանն ու բարեկամությանը, է՛լ ավելի նպաստի ՄԱԿ-ի **խաղաղապահ** գործունեությանը: Ծնողներն իրենց երեխաների համար կրթության տեսակն ընտրելու առաջնային իրավունք ունեն»:

Նույնքան կարևոր են 1989 թվականին ընդունված ՄԱԿ-ի «Երեխաների իրավունքների մասին կոնվենցիայի» հոդված 28-ի դրույթները երեխայի կրթության իրավունքի մասին, համաձայն որի.

«Մասնակից պետությունները ճանաչում են երեխայի կրթության իրավունքը և հավասար հնարավորությունների հիման վրա այդ իրավունքի իրականացմանն աստիճանաբար հասնելու համար նրանք, մասնավորապես.

(ա) մտցնում են պարտադիր և անվճար տարրական կրթություն,

(բ) խրախուսում են միջնակարգ կրթության տարբեր ձևերի, ներառյալ՝ ընդհանուր և մասնագիտական կրթության զարգացումը, ապահովում են դրանց մատչելիությունը բոլոր երեխաների համար և ձեռնարկում են այնպիսի անհրաժեշտ միջոցներ, ինչպիսիք են անվճար կրթություն տրամադրելը և կարիքի դեպքում ֆինանսական օգնություն ցույց տալը,

(գ) բոլոր համապատասխան միջոցներով ապահովում են բարձրագույն կրթության մատչելիությունը՝ ըստ յուրաքանչյուրի ընդունակությունների,

(դ) ապահովում են կրթական և մասնագիտական տեղեկատվության և ուղեցույցների մատչելիությունը բոլոր երեխաների համար,

(ե) միջոցներ են ձեռնարկում նպաստելու կանոնավոր դպրոց հաճախելուն և դպրոցը թողած սովորողների թվաքանակի նվազմանը:

Մասնակից պետությունները ձեռնարկում են բոլոր անհրաժեշտ միջոցները երաշխավորելու համար, որ դպրոցական կարգապահությունն իրականացվում է երեխայի մարդկային արժանապատվության հետ համատեղելի մեթոդներով և սույն Կոնվենցիային համապատասխան:»

Ինչպես նաև հոդված 29-ի հետևյալ դրույթները.

«Երեխայի կրթությունը պետք է ուղղված լինի.

(ա) երեխայի անհատականության, տաղանդի և մտավոր ու ֆիզիկական ունակությունների զարգացմանը՝ դրանց լրիվ ծավալով,

(բ) մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների, ինչպես նաև ՄԱԿ-ի կանոնադրության մեջ ամրագրված սկզբունքների նկատմամբ հարգանքի դաստիարակմանը,

(գ) երեխայի ծնողների, նրա մշակութային ինքնատիպության, լեզվի և արժեքների, երեխայի բնակության երկրի ազգային արժեքների, նրա ծագման երկրի և իր սեփական քաղաքակրթությունից տարբեր քաղաքակրթությունների հանդեպ հարգանքի դաստիարակմանը,

(դ) երեխային ազատ հասարակության մեջ, փոխըմբռնման, խաղաղության, հանդուրժողականության, տղամարդու և կնոջ իրավահավասարության և բոլոր ժողովուրդների, էթնիկական, ազգային և կրոնական խմբերի, ինչպես նաև բնիկ ազգաբնակչությանը պատկանող անձանց միջև բարեկամության ոգով պատասխանատու կյանքով ապրելուն նախապատրաստելը,

(ե) շրջապատող բնության նկատմամբ հարգանքի դաստիարակմանը»:

Երեխայի կրթության իրավունքը ամրագրված է նաև ՀՀ մի շարք օրենքներում, մասնավորապես՝ «Երեխայի իրավունքների մասին», «Կրթության մասին» և այլն: Մասնավորապես «Կրթության մասին»>> ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածում ամրագրված է.

«Հայաստանի Հանրապետությունն ապահովում է կրթության իրավունք՝ անկախ ազգությունից, ռասայից, սեռից, լեզվից, դավանանքից, քաղաքական կամ այլ հայացքներից, սոցիալական ծագումից, գույքային դրությունից կամ այլ հանգամանքներից: Պետությունը կրթության իրավունքն ապահովում է կրթության համակարգի բնական գործառնությամբ և կրթություն ստանալու համար սոցիալ-տնտեսական պայմանների ստեղծմամբ»:

Ներառականության հարցը պետք է նախ և առաջ դիտարկվի 1990 թվականին Ջոնթիենում ընդունված «Կրթություն բոլորի համար» համաշխարհային հռչակագրի համատեքստում, որի 6 նպատակներից 2-ը հետևյալն են. համընդհանուր ընդգրկվածությունը և հավասարությունը՝ որպես թիրախ:

Ներառականության սկզբունքը սահմանված է 2005 թվականին ընդունված «Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության մասին» ՀՀ օրենքում, որը կարգավորում է կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց, իրենց ընդունակություններին և կարողություններին համապատասխան, կրթություն ստանալու իրավական, կազմակերպական և ֆինանսական հիմքերը, ինչպես նաև կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության կազմակերպման բնագավառում հարաբերությունների մասնակիցների իրավունքներն ու պարտականությունները:

Համաձայն օրենքի՝ «ներառական կրթությունը՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության համար առանձնահատուկ պայմանների ապահովման միջոցով նրանց համատեղ ուսուցումն է հանրակրթական և մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում՝ նման պայմանների կարիք չունեցող անձանց հետ»

Ներառական կրթության պարագայում կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխան դառնում է իրավահավասար բոլոր երեխաների հետ, որը հանգեցնում է ստեղծագործական հնարավորություններով ու ինքնուրույն գործելու պատրաստ մարդու ձևավորմանը: Երեխայի ընտանիքը դադարում է խուսափել իր երեխայի միջավայրի հետ շփումից, քանի որ նույն միջավայրը հանդուրժողականությամբ է վերաբերում իր երեխային՝ ընդունելով վերջինիս հավասար լինելու փաստը: Ընտանիքի հետ տարվող մասնագիտացված աջակցության ծառայությունները և միջավայրի վերաբերմունքը օգնում են ծնողին ավելի օգտակար լինել իր երեխային, դուրս գալ անելանելիության բարդույթից և օգնել իր երեխային հաղթահարելու անհատական ուսուցման պլանը:

Ներառական կրթության պարագայում պետությունը աստիճանաբար իրականացնում է սոցիալական հավասարության ապահովման խնդրում իր դերակատարումը՝ նվազեցնում է հասարակության շերտավորումը ու նպաստում նրա հոգեբանական առողջացմանը, հասնում է

բյուջետային միջոցների արդյունավետ ու նպատակային բաշխմանը, քանի որ հատկացումները կատարվում են ավելի մեծ թվով երեխաների կրթությունը կազմակերպելու համար:

Ի վերջո, ներառական կրթությունը նպաստում է երկրում կրթության կազմակերպման և իրականացման մեխանիզմների արդիականացմանը՝ համաշխարհային զարգացման ժամանակակից միտումներին և մարտահրավերներին համահունչ:

Ասպիտով, ներառական կրթությունը, ենթադրում է հաստատություններում այնպիսի կրթական միջավայրի և պայմանների ստեղծում, որոնցում բոլոր երեխաները, անկախ իրենց առանձնահատուկ կրթական կարիքներից, ունեն կրթություն ստանալու հավասար հնարավորություններ: Նման միջավայրը պետք է լինի երեխաներին ներառող, կրթություն ստանալու համար արդյունավետ, երեխաների նկատմամբ բարյացկամ, նրանց առողջության համար ապահով ու անվտանգ: Ներառումը ենթադրում է կրթության առավել լայն տեսլական, որն ուղղված է բոլոր սովորողների կարիքներին, ներառյալ՝

- հաշմանդամություն ունեցող երեխաները
- բռնության ենթարկվող երեխաները
- աշխատող երեխաները
- փախստական կամ տեղահանված երեխաները
- միգրանտները
- ծայրահեղ չքավորության մեջ ապրող երեխաները
- լեզվական փոքրամասնությունները
- ազգային փոքրամասնությունները
- հակամարտությունների գոտիների երեխաները
- ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի և այլ հիվանդությունների հետևանքները կրող երեխաները և այլն

Ուսումնական հաստատությունում բոլոր երեխաների մոտ պետք է ձևավորվեն այնպիսի հմտություններ, վերաբերմունք և արժեհամակարգ, ինչը նրանց թույլ կտա հաստատությունն ավարտելուց հետո, չափահաս կյանքում իրենց լիովին դրսևորել և ինքնաիրացվել:

Հավասարության սկզբունքը իր մեջ ներառում է նաև տարբեր սեռերի, ազգային փոքրամասնությունների, սոցիալական տարբեր կարգավիճակի ընտանիքների երեխաների հավասարությունը: Հայաստանի, ինչպես և ընդհանրապես ժողովրդավարական պետությունների օրենսդրությունները, ամրագրում են սեռերի հավասար իրավունքները, պարտականությունները և ազատությունները: Սեռերի հավասարության սկզբունքներն ամրագրված են ՀՀ մի շարք օրենքներում, նաև՝ ՀՀ Աշխատանքային օրենսգրքում:

Հաստատությունում ներառական կրթության և սովորողների միջև հավասարության ապահովման ինքնագնահատումն ուղղված է բացահայտելու, թե արդյոք հաստատությունն ապահովում է ակնկալվող հետևյալ արդյունքները.

- հաստատություն ընդունվելու և հաստատությունում սովորելու համար ստեղծված են հավասար պայմաններ բոլոր երեխաների համար՝ անկախ նրանց կարիքներից, կարողություններից և սոցիալական անապահովության աստիճանից
- հաստատությունն ապահովում է բոլոր սովորողների հավասար մասնակցություն ուսումնառության գործընթացին՝ անկախ նրանց կարիքներից, կարողություններից և սոցիալական անապահովության աստիճանից
- հաստատությունն ապահովում է բոլոր սովորողների համար կրթության արդյունքներին հասնելու և առաջադիմության ցանկալի մակարդակը՝ անկախ նրանց կարիքներից, կարողություններից և սոցիալական անապահովության աստիճանից:

Ուսումնական հաստատությունում ներառական կրթության և հավասարության ապահովումը նկարագրող հիմնական ցուցանիշները և չափանիշները հետևյալ են՝

- ներառական կրթության զարգացումը որպես նպատակ ամրագրված հաստատության զարգացման ծրագրում
- ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրում պլանավորված են ներառական կրթության ապահովման համապատասխան միջոցառումներ, այդ թվում՝ ուսուցիչների վերապատրաստումներ

- ուսումնական հաստատության տնօրենն ունի ներառական կրթության գործընթացի համակարգման լիազորություններով օժտված տեղակալ (կամ այն պատվիրակված է տեղակալներից որևէ մեկին)
- ուսումնական հաստատության վեբ կայքում գործում է ներառական կրթության բաժին՝ ընտանիքի և համայնքի հետ հետադարձ կապի հնարավորությամբ
- ուսումնական հաստատությունն իրականացնում է երեխաների հավասար իրավունքներին, հանդուրժողականությանը նվիրված և նման այլ ուսումնական ծրագրեր

Ուսումնական հաստատությունում աշխատակազմն արդիականացնում է իր գիտելիքներն ու հմտությունները ներառական կրթության ոլորտում.

- վերջին 5 տարում տնօրինությունը մասնակցել է ներառական հաստատությունների կառավարման թեմայով վերապրաստման
- ուսումնական հաստատությունն ունի ներառական կրթության թեմաներով վերապատրաստված և վերապատրաստող ուսուցիչներ
- վերջին 5 տարում ներառական կրթության թեմաներով վերապատրաստում անցած ուսուցիչների թիվը

Ուսումնական հաստատությունն ունի ռեսուրսներ՝ աջակցելու կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք (ԿԱՊԿ) ունեցող երեխաների սովորելուն, և ուսումնական միջավայրը հարմարեցված է նրանց կարիքներին.

- ուսումնական հաստատությունում ամենուրեք (դասասենյակներ, դահլիճներ, գրադարաններ և այլն) տեղաշարժման տարբեր խնդիրներ ունեցող **անձանց** համար ապահովված է ֆիզիկական մատչելիություն
- ուսումնական հաստատությունն ունի ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների հոգեբանամանկավարժական աջակցության թիմ (հատուկ մանկավարժ, սոցիալական աշխատող, հոգեբան, ուսուցչի օգնական և այլն)
- ԿԱՊԿ ունեցող սովորողներն ապահովված են դասագրքերով, գրենական պիտույքներով, հարմարանքներով, այլ պարագաներով
- ուսումնական հաստատությունում առկա են ուսումնամեթոդական նյութեր և սարքավորումներ՝ լսողության ու տեսողության գործառույթի բացակայության կամ սահմանափակում ունեցող սովորողների համար
- ուսումնական հաստատության դասասենյակների դասավորվածությունն այնպիսին է, որ ԿԱՊԿ ունեցող սովորողները մեկուսացված չեն.
- ուսումնական հաստատությունն ունի ռեսուրս-սենյակ՝ ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների համար.
- ուսումնական հաստատության ռեսուրս-սենյակ այցելող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը և տոկոսը
- ուսումնական հաստատության ռեսուրս-սենյակ այցելող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ծնողների (խնամակալների) թիվը
- ուսումնական հաստատությունում հաղթահարված են ներառականությունը խաթարող ֆիզիկական խոչընդոտները (թեքահարթակ, հենակ և այլն).
- ուսումնական հաստատությունում հաղթահարված են ներառականությունը խաթարող սոցիալական խոչընդոտները (վերաբերմունք, կարծրատիպ):

Ուսուցիչները կարողանում են ուսումնական ծրագիրը, դասի պլանը, ուսուցանման գործընթացը հարմարեցնել ԿԱՊԿ ունեցող երեխաների կարիքներին և մշտապես խրախուսում են նրանց.

- անհատական ուսումնական պլանները մշակվում են համաձայն հանրակրթության պետական չափորոշիչի և առարկայական ծրագրերի՝ հաշվի առնելով սովորողների կարիքները, ընդունակությունները, հնարավորությունները, ձեռքբերումները և առաջընթացը

- այն ուսուցիչների թիվը, ովքեր ունեն դրական դիրքորոշում ներառական կրթության նկատմամբ
- ուսուցիչները գիտակցում են ներառական կրթության վերաբերյալ կարծրատիպերի առկայությունը, դրանց վերացման անհրաժեշտությունը և ձեռնարկում են համապատասխան քայլեր
- ուսուցիչները ունեն հավասար վերաբերմունք բոլոր երեխաների նկատմամբ՝ անկախ նրանց միջև եղած տարբերություններից և նրանց առանձնահատուկ կարիքներից
- ուսուցիչները կարողանում են հայտնաբերել կարծրատիպեր ամրապնդող վարքագիծ կամ երևույթ դասարանում, դպրոցում, ուսումնական նյութերում և նույնիսկ սեփական վարքագծում

ԿԱՊԿ ունեցող երեխաների հավասարապես մասնակցում են դպրոցի և դասի բոլոր գործընթացներին՝ ըստ իրենց կարողությունների առավելագույն աստիճանի

- ուսումնական հաստատության այն սովորողների թիվը և տոկոսը, ովքեր ունեն ԿԱՊԿ
- ուսումնական հաստատությունից հեռացած (ուսումն անավարտ թողած) ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը և տոկոսը
- ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների բացակայությունների տարեկան միջին թիվը՝ ժամ/սովորող
- արտադասարանական աշխատանքների խմբակներում ներառվող և աշխատանքներին մասնակցող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը և տոկոսը
- ուսումնական հաստատության աշակերտական խորհրդում ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը

Ուսումնական հաստատության սովորողները գիտակցում են ԿԱՊԿ ունեցող իրենց ընկերների նկատմամբ գոյություն ունեցող կարծրատիպերի վերացման անհրաժեշտությունը և օգնում են փոխել դրանք

- ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների նկատմամբ հանդուրժողականության ձևավորմանն ուղղված աշակերտական նախաձեռնությունների թիվը և ձևերը
- ուսումնական հաստատության կայքում և (կամ) աշակերտական թերթում ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների կամ հաշմանդամության թեմայով սովորողների կողմից պատրաստված նյութերի, հոդվածների, լուսանկարների և այլ հրապարակումների թիվը:

Ուսումնական հաստատությունում ապահովված է սեռերի և ազգային փոքրամասնությունների երեխաների միջև հավասարությունը

- սեռերի հավասարության գործակիցը
- աշակերտական խորհրդում սեռերի հավասարության գործակիցը
- գերազանց տարեկան առաջադիմություն ունեցող տղաների թվի հարաբերությունը գերազանց առաջադիմություն ունեցող աղջիկների թվին
- տարեկան անբավարար գնահատական (գնահատականներ) ունեցող տղաների թվի հարաբերությունը տարեկան անբավարարար գնահատական (գնահատականներ) ունեցող աղջիկների թվին
- տղաների տարեկան միջին բացակայությունների թվի հարաբերությունն աղջիկների տարեկան միջին բացակայությունների թվին (ժամերով)
- «Մաթեմատիկա», «Ֆիզիկա», «Քիմիա» և «Կենսաբանություն» առարկաներից տղաների և աղջիկների տարեկան միջին առաջադիմությունը
- ուսումնական հաստատությունում սովորող ազգային փոքրամասնությունների երեխաների թիվը և տոկոսը
- աշակերտական խորհրդի անդամ ազգային փոքրամասնությունների երեխաների թիվը
- ուսումնական հաստատությունում սովորող ազգային փոքրամասնությունների երեխաների միջին տարեկան առաջադիմությունը
- անվճար դասագրքեր ստացող սովորողների թիվը և տոկոսը

- անվճար սնունդ ստացող սովորողների թիվը և տոկոսը
- սոցիալապես անապահով ընտանիքներից սովորողների համար հաստատության իրականացրած սոցիալական աջակցության ծրագրերը և դրանց թիվը
- ուսումնական հաստատության կողմից իրականացված՝ ներառական կրթության առնչվող արտադասարանական միջոցառումների (գրույցներ, կինոնկարների դիտումներ, քննարկումներ, կլոր-սեղաններ, սեմինարներ, էքսկուրսիաներ և այլն) թիվը՝ ըստ դասարանների

Ներառական կրթության և հավասարության ապահովումը նկարագրող հիմնական ցուցանիշներին և չափանիշներին հաստատության համապատասխանությունը գնահատելու ձևերը ներառում են և՛ փաստաթղթային ուսումնասիրություն, և՛ դիտարկում-փաստագրում, և՛ հարցումների իրականացում:

Մաս 4-ում բերված չափանիշներ 1-ից 14-ի, 17-ից 23-ի, 29-ի և 42-ի համար անհրաժեշտ է կատարել փաստաթղթային ուսումնասիրություն, դիտարկում-փաստագրում կամ **հարցումներ** և լրացնել ստորև բերված Աղյուսակ 28-ը:

Աղյուսակ 28. Հաստատությունում ներառական կրթության իրականացմանը վերաբերվող չափանիշներ

<p>Չափանիշ</p> <p>Ներառական կրթության զարգացումը որպես նպատակ ամրագրված է ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրում</p>	<p>Այն</p>	<p>Ոչ</p>	<p>Մենաբանություն (Եթե այո, ապա կատարել հղում համապատասխան փաստաթղթից:) https://geghakert.schoolsite.am/wp-content/uploads/sites/942/2021/11/%D4%B3%D5%A5%D5%B2%D5%A1%D5%AF%D5%A5%D6%80%D5%BF%D5%AB-%D5%B4%D5%AB%D5%BB%D5%B6-%D5%A4%D5%BA%D6%80%D5%B8%D6%81%D5%AB-%D5%A6%D5%A1%D6%80%D5%A3%D5%A1%D6%81%D5%B4%D5%A1%D5%B6-%D5%AE%D6%80%D5%A1%D5%A3%D5%AB%D6%80-%D5%80%D5%A1%D5%B4%D5%A2%D5%A1%D6%80%D5%B1%D5%B8%D6%82%D5%B4%D5%B5%D5%A1%D5%B6-%D4%B1%D5%B6%D5%B8%D6%82%D5%B7.pdf</p>
<p>Ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրում պլանավորված են ներառական կրթության ապահովմանն ուղղված համապատասխան միջոցառումներ, այդ թվում՝ ուսուցիչների վերապատրաստումներ</p> <p>Ուսումնական հաստատության տնօրենն ունի ներառական կրթության գործընթացի համակարգման լիազորություններով օժտված տեղակալ (կամ այն պատվիրակված է տեղակալներից որևէ մեկին)։</p>	<p>Այո</p> <p>Այո</p>		<p>(Եթե այո, ապա կատարել հղում և թվարկել ներառական կրթության ապահովմանն ուղղված համապատասխան միջոցառումները:)</p> <p>(Եթե այո, ապա նշել համապատասխան աշխատակցի տվյալները և նկարագրել պարտականությունների շրջանակը:) <i>Ղազարյան Մարիամ</i></p>
<p>Ուսումնական հաստատության վեբ կայքում գործում է ներառական կրթության բաժին՝ ընտանիքի և համայնքի հետ հետադարձ կապի հնարավորությամբ</p>		<p>ոչ</p>	<p>(Եթե այո, ապա նկարագրել կայքի ներառական կրթության բաժինը, ինչպիսի նյութեր են տեղադրված կայքում, դրանց թարմեցման հաճախականությունը, հաճախորդների թիվը և այլն):</p>

<p>Ուսումնական հաստատությունն իրականացնում է երեխաների հավասար իրավունքներին, հանդուրժողականությանը նվիրված և նման այլ ուսումնական ծրագրեր:</p>	<p>այն</p>	<p><i>(Եթե այո, ապա նշել այդ ծրագրերը դասընթացները, ներառված սովորողների թիվը ըստ դասարանների, դրանց հատկացված շաբաթական ժամերը ըստ դասարանների, և գնահատել դրանց արդյունավետությունը:)</i></p>
<p>Վերջին 5 տարում տնօրինությունը մասնակցել է ներառական հաստատությունների կառավարման թեմայով վերապրաստման</p>	<p>այն</p>	<p><i>(Եթե այո, ապա նշել վերապատրաստող կազմակերպությունը, վերապատրաստման ամսաթիվը, և տևողությունը ժամերով, ինչպես նաև մեկնաբանել դրա արդյունավետությունը:)</i></p>
<p>Ուսումնական հաստատությունն ունի ներառական կրթության թեմաներով վերապատրաստված և վերապատրաստող ուսուցիչներ: Վերջին 5 տարում ներառական կրթության թեմաներով վերապատրաստում անցած ուսուցիչների թիվը:</p>	<p>այն</p>	<p><i>(Եթե այո, ապա նշել վերապատրաստված ուսուցիչների թիվը, և որպես ուսուցիչ վերապատրաստող վերապատրաստված ուսուցիչների թիվը: Նշել նաև վերապատրաստող կազմակերպությունը, վերապատրաստման ամսաթիվը, և տևողությունը ժամերով, ինչպես նաև մեկնաբանել վերապատրաստումների արդյունավետությունը:)</i></p>
<p>Ուսումնական հաստատությունում ամենուրեք (դասասենյակներ, դահլիճներ, գրադարաններ և այլն) տեղաշարժման տարբեր խնդիրներ ունեցող անձնաց համար ապահովված է ֆիզիկական մատչելիություն</p>	<p>Ոչ այնքան</p>	<p><i>(Եթե այո, ապա նկարագրել ինչպիսի պայմաններ են ստեղծված տեղաշարժման տարբեր խնդիրներ ունեցող անձնաց համար ֆիզիկական մատչելիության ապահովման համար:)</i></p>
<p>Հաստատությունն ունի ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների հոգեբանամանկավարժական աջակցության թիմ (հատուկ մանկավարժ, սոցիալական աշխատող, հոգեբան, ուսուցչի օգնական և այլն)</p>	<p>այն</p>	<p><i>(Եթե այո, ապա թվարկել հոգեբանամանկավարժական աջակցության ինչ հաստիքեր ունի հաստատությունը, ինչպես է կազմակերպվում նրանց աշխատանքը: Նկարագրել նաև ներառական կրթության ուղղությամբ համապատասխան աշխատողների պարտականությունների շրջանակը, կրթության առանձնահատուկ պայմաններ կարիք ունեցող երեխաների հետ վարվող աշխանքները, լրացուցիչ հաստիքների կարիքը, և այլն:)</i></p>
<p>ԿԱՊԿ ունեցող սովորողներն ապահովված են դասագրքերով, գրենական պիտույքներով, հարմարանքներով, այլ պարագաներով,</p>	<p>այն</p>	<p><i>(Եթե այո, ապա թվարկել նշել ինչ դասագրքեր են օգտագործում ֆունկցիաների տարատեսակ սահմանափակումներ ունեցող սովորողները, դրանց քանակը, ձևերը բերման տարեթիվը, ֆիզիկական վիճակը և այլն:)</i></p>
<p>Հաստատությունում առկա են ուսումնամեթոդական նութեր և սարքավորումներ լսողության և տեսողության գործառնության բացակայություն կամ սահմանափակում ունեցող աշակերտների համար</p>	<p>ոչ</p>	<p><i>(Եթե այո, ապա թվարկել ինչ սարքավորումներ և ուսումնամեթոդական նյութեր ունի հաստատությունը լսողության և տեսողության ֆունկցիայի բացակայություն կամ սահմանափակում ունեցող սովորողների համար, դրանց քանակը, ձևերը բերման տարեթիվը, ֆիզիկական վիճակը, օգտագործման հաճախականությունը, արդյունավետությունը և այլն: Նշել նաև լրացուցիչ սարքավորումների և ուսումնամեթոդական նյութերի կարիքը:)</i></p>
<p>Ուսումնական հաստատության դասասենյակների դասավորվածությունն</p>	<p>այն</p>	<p><i>(Եթե այո, ապա նկարագրել ԿԱՊԿ ունեցող երեխաների համար ուսուցման</i></p>

<p>այնպիսին է, որ ԿԱՊԿ ունեցող սովորողները մեկուսացված չեն</p> <p>Ուսումնական հաստատությունն ունի ռեսուրս-սենյակ՝ ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների համար</p>		<p><i>կազմակերպման պայմանները, դասասենյակների դասավորվածությունը, ինչպես նաև նրանց դասերին մասնակցության պայմաններն ու ձևերը:)</i></p> <p><i>(Եթե այո, ապա նկարագրել ԿԱՊԿ ունեցող երեխաների համար նախատեսված ռեսուրս-սենյակի ֆիզիկական վիճակը, չափերը, հազեցվածությունը սարքավորումներով և ուսումնամեթոդական նյութերով, ինչպես նաև սենյակի օգտագործման հաճախականությունը: Նշել նաև լրացուցիչ սարքավորումների և ուսումնամեթոդական նյութերի կարիքը:)</i></p>
<p>Ուսումնական հաստատությունում հաղթահարված են ներառականությունը խաթարող ֆիզիկական խոչընդոտները (թեքահարթակ, հենակ և այլն)</p>	<p>այո</p>	<p><i>(Եթե այո, ապա նկարագրել, թե ինչպես և մանրամասնել ինչ պայմաններ կան հաստատությունում կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների համար . օրինակ՝ թեքահարթակ, հենակներ և այլն: Թվարկել նաև լրացուցիչ կարիքները:)</i></p>
<p>Ուսումնական հաստատությունում հաղթահարված են ներառականությունը խաթարող սոցիալական խոչընդոտները (վերաբերմունք, կարծրատիպ)</p>	<p>այո</p>	<p><i>(Կատարել հարցում պարզելու, թե արդյոք հաստատությունում հաղթահարված են ներառականությունը խաթարող սոցիալական խոչընդոտները (վերաբերմունք, կարծրատիպ): Հարցման մեջ ներառել ուսուցիչներին, սովորողներին, ԿԱՊԿ ունեցող սովորողներին, ծնողներին, և վարչական կազմը: Նկարագրել, հարցման արդյունքները:)</i></p>
<p>Անհատական ուսումնական պլանները մշակվում են համաձայն հանրակրթության պետական չափորոշիչի և առարկայական ծրագրերի՝ հաշվի առնելով սովորողների կարիքները, ընդունակությունները, հնարավորությունները, ձեռքբերումները, առաջընթացը</p>	<p>այո</p>	<p>.....</p>
<p>Ուսուցիչների թիվը, ովքեր ունեն դրական դիրքորոշում ներառական կրթության նկատմամբ</p>	<p>այո</p>	<p><i>(Ուսուցիչների դիրքորոշումը պարզելու նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել հարցումներ ուսուցիչների, սովորողների, այդ թվում՝ ԿԱՊԿ ունեցողների, ծնողների, և վարչական կազմի շրջանում: Ուսուցիչների շրջանում հետազոտության արդյունքներով հաշվարկել նրանց թիվը, ովքեր ունեն դրական դիրքորոշում ներառական կրթության նկատմամբ:)</i></p>
<p>Ուսուցիչները գիտակցում են ներառական կրթության վերաբերյալ կարծրատիպերի առկայությունը, դրանց վերացման անհրաժեշտությունը և ձեռնարկում են համապատասխան քայլեր</p>	<p>այո</p>	<p><i>(Ուսուցիչների դիրքորոշումը պարզելու նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել հարցումներ ուսուցիչների, սովորողների, այդ թվում՝ ԿԱՊԿ ունեցողների, ծնողների, և վարչական կազմի շրջանում)</i></p>
<p>Ուսուցիչները ունեն հավասար վերաբերմունք բոլոր երեխաների նկատմամբ, անկախ նրանց միջև եղած տարբերություններից և նրանց առանձնահատուկ կարիքներից</p>	<p>այո</p>	<p><i>(Ուսուցիչների վերաբերմունքը պարզելու նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել հարցումներ ուսուցիչների, սովորողների, այդ թվում՝ ԿԱՊԿ ունեցողների, ծնողների, և</i></p>

<p>Ուսուցիչները կարողանում են հայտնաբերել կարծրատիպեր ամրապնդող վարքագիծ կամ երևույթ դասարանում, դպրոցում, ուսումնական նյութերում և նույնիսկ սեփական վարքագծում</p>	<p>այո</p>	<p>վարչական կազմի շրջանում) (Կարծրատիպեր ամրապնդող վարքագիծ կամ երևույթ հայտաբերելու ուսուցիչների ունակությունը պարզելու նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել հարցումներ ուսուցիչների, սովորողների, այդ թվում՝ ԿԱՊԿ ունեցողների, ծնողների, ինչպես նաև վարչական կազմի շրջանում)</p>
<p>Ուսումնական հաստատությունն իրականացնում է սոցիալական աջակցության ծրագրեր սոցիալապես անապահով ընտանիքներից սովորողների համար</p>	<p>այո</p>	<p>(Եթե այո, ապա նկարագրել, թե ինչպիսի սոցիալական աջակցության ծրագրեր է իրականացնում հաստատությունը սոցիալապես անապահով ընտանիքներից սովորողների համար, այդ ծրագրերին մասնակից սովորողների թիվը և այլն:)</p>
<p>ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների նկատմամբ հանդուրժողականության ձևավորմանն ուղղված սովորողների նախաձեռնությունները</p>	<p>այո</p>	<p>(նկարագրել հաստատության սովորողների այն որոնք ուղղված են ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների նկատմամբ հանդուրժողականության ձևավորմանը)</p>

Անփոփել ներառական կրթության իրականացմանն ուղղությամբ հաստատության հիմնական գուցանիշները և կատարել եզրահանգումներ: _____

Դպրոցում ներառական կրթությունը իրականացվում է բարձր մակարդակով: Վերապատրաստված ուսուցիչների թիվը տարեցտարի աճելու հետ զուգընթաց մասնակցում են տարբեր նախաձեռնությունների, մրցույթների: Դպրոցում տիրում է բարձր բարոյահոգեբանական մթնոլորտ: Դպրոցն ունի թերահարթակ, բայց չունի հարմարեցված զուգարան, ռեսուրս սենյակ և այլն: Ներառական կրթությունը պատշաճ կազմակերպելու համար անհրաժեշտ է ժամանակակից նյութատեխնիկական բազա: Դպրոցի տնօրենը ներառական կրթության կազմակերպման մենթոր է: Մշտապես համագործակցելով ՏՄԱԿԲ, ՀՄԿի մասնագետների հետ կազմակերպում է սեմինար դասընթացներ: _____ (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր)

Մաս 4-ում բերված գուցանիշներ 15, 16 և 24-ից 42-ի համար անհրաժեշտ է կատարել փաստաթղթային ուսումնասիրություն և փաստագրում, այնուհետ լրացնել ստորև Աղյուսակ 29-ը:

Աղյուսակ 29. Տվյալներ հաստատությունում ներառական կրթության իրականացման և հավասարության ապահովման խնդիրների վերաբերյալ

Ցուցանիշ	2020-2021 ուստարի	2021-2022 ուստարի	2023-2023 ուստարի 10
<p>Հաստատության ռեսուրս-սենյակ այցելող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը և տոկոսը (ռեսուրս-սենյակ այցելող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների տոկոսը հաշվարկել ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ)</p>			
<p>Հաստատության ռեսուրս-սենյակ այցելող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ծնողների (խնամակալների) թիվը</p>			

<p>Հաստատության այն սովորողների թիվը և տոկոսը, ովքեր ունեն ԿԱՊԿ <i>(ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը և տոկոսը հաշվարկել ըստ հաշմանդամության և կարիքների տիպերի՝ հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ).</i></p> <p>Հաստատությունից հեռացած (ուսումն անավարտ թողած) ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը և տոկոսը <i>(ուսումն անավարտ թողած ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների տոկոսը հաշվարկել ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ)</i></p>			
<p>ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների բացակայությունների տարեկան միջին թիվը՝ ժամ/սովորող</p> <p>Արտադասարանական աշխատանքների խմբակներում ներառվող և աշխատանքներին մասնակցող ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը</p> <p>Ուսումնական հաստատության աշակերտական խորհրդում ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների թիվը</p> <p>ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների նկատմամբ հանդուրժողականության ձևավորմանն ուղղված սովորողների նախաձեռնությունների թիվը տվյալ ուստարում</p> <p>Հաստատության վեբ կայքում և (կամ) աշակերտական թերթում ԿԱՊԿ ունեցող սովորողների կամ հաշմանդամության թեմայով սովորողների կողմից պատրաստված նյութերի, հոդվածների, լուսանկարների, և այլ հրապարակումների թիվը</p>			15
<p>Մեռերի հավասարության գործակիցը <i>(հաշվարկ. հաստատությունում սովորող աղջիկների ընդհանուր թվի հարաբերությունը տղաների ընդհանուր թվին)</i></p> <p>Աշակերտական խորհրդում սեռերի հավասարության գործակիցը <i>(հաշվարկ.աշակերտական խորհրդում ընդգրկված աղջիկների թվի հարաբերությունը տղաների թվին)</i></p>			
<p>Գերազանց տարեկան առաջադիմություն ունեցող տղաների թվի հարաբերությունը գերազանց տարեկան առաջադիմություն ունեցող աղջիկների թվին</p> <p>Տարեկան անբավարար գնահատական (գնահատականներ) ունեցող տղաների թվի հարաբերությունը տարեկան անբավարար գնահատական (գնահատականներ) ունեցող աղջիկների թվին</p> <p>Տղաների տարեկան միջին բացակայությունների թվի հարաբերությունը աղջիկների տարեկան միջին բացակայությունների թվին (ժամերով)</p>			
<p>«Մաթեմատիկա», «Ֆիզիկա», «Քիմիա» և «Կենսաբանություն» առարկաներից տղաների և աղջիկների տարեկան միջին առաջադիմությունը</p>			
<p>Հաստատությունում սովորող ազգային փոքրամասնությունների երեխաների թիվը և տոկոսը <i>(ազգային փոքրամասնությունների տոկոսը հաշվարկել</i></p>			

<p>հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ)</p> <p>Աշակերտական խորհրդի անդամ ազգային փոքրամասնությունների երեխաների թիվը</p> <p>Հաստատությունում սովորող ազգային փոքրամասնությունների երեխաների միջին տարեկան առաջադիմությունը</p>			
<p>Անվճար դասագրքեր ստացող սովորողների թիվը և տոկոսը (անվճար դասագրքեր ստացող սովորողների տոկոսը հաշվարկել հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ)</p>			
<p>Անվճար սնունդ ստացող սովորողների թիվը և տոկոսը (անվճար սնունդ ստացող սովորողների տոկոսը հաշվարկել հաստատության սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ)</p> <p>Սոցիալապես անապահով ընտանիքներից սովորողների համար հաստատության իրականացրած սոցիալական աջակցության ծրագրերի թիվը տվյալ ուստարում</p>			
<p>Հաստատության կողմից իրականացվող սոցիալական աջակցության ծրագրերի թիվը</p>			
<p>Հաստատության կողմից իրականացված՝ ներառական կրթությանն առնչվող արտադասարանական միջոցառումների (գրույցներ, կինոնկարների դիտում, քննարկումներ, կլոր սեղաններ, սեմինարներ, էքսկուրսիաներ և այլն) թիվը՝ ըստ դասարանների</p>			

Ամփոփել ներառական կրթության իրականացման և հավասարության ապահովման ուղղությամբ հաստատության հիմնական **ցուցանիշները**, վերլուծել դրանք և կատարել եզրահանգումներ:

(անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր)

Մաս 5. Համայնքային մասնակցություն

«Ծնողները, ընտանիքները, մանկավարժները և համայնքները միասնաբար – այս այն լավագույն համագործակցությունն է, որը կարող է ապահովել բոլոր աշակերտների համար անհրաժեշտ աջակցության տրամադրումը՝ ուսման և կյանքի մեջ հաջողությունների հասնելու նպատակով:

Միջազգայնորեն տարանջատում են ծնողների, ընտանիքների, և համայնքների մասնակցության 6 ձև: Դրանք են՝

- ծնողական և ընտանեկան խնամքը, ուշադրությունը և հոգածությունը երեխայի հանդեպ
- ծնողների, ընտանիքի և համայնքի մշտական հաղորդակցությունը ուսումնական հաստատության հետ
- ծնողների, ընտանիքի և համայնքի կամավորական բնույթի գործունեությունը՝ ուղղված ուսումնական հաստատությանն օժանդակելուն
- աջակցությունը երեխային իր տնային աշխատանքների կատարման մեջ և սովորելու գործընթացում

- ծնողների, ընտանիքի և համայնքի ներգրավվածությունը ուսումնական հաստատության կողմից որոշումների կայացման գործընթացում
- Ուսումնական հաստատության համագործակցությունը տեղական իշխանությունների և համայնքների հետ:»

Այսպիսով ծնողների, ընտանիքի և համայնքի մասնակցությունը համարվում է ուսումնական հաստատության գործունեության բարելավման կարևոր գործոն: Մասնակցության առաջնային և կարևորագույն ձևն է՝ ծնողների և ընտանիքի կողմից երեխայի հանդեպ ուշադրությունը, հոգածությունը և խնամքը, ներառյալ՝ ուսումնական հաստատություն երեխայի կանոնավոր հաճախումն ապահովելը: Կարևոր է նաև ծնողների մշտական կապը ուսումնական հաստատության հետ, ծնողական ժողովներին կանոնավոր մասնակցությունը՝ երեխայի բացակայությունների, առաջադիմության, հաջողությունների և խնդիրների վերաբերյալ տեղեկացված լինելու և նրան աջակցելու համար:

Ծնողական և ընտանեկան մասնակցության տեսանկյունից շատ կարևոր է նաև երեխայի տնային հանձնարարությունների կատարումը վերահսկելը և անհրաժեշտության դեպքում նրան աջակցելը՝ նպաստելով երեխայի մոտ սովորելու նկատմամբ սիրո և հակումների առաջացմանը: Ծնողներն իրավունք ունեն հետևել երեխայի ուսումնառությանը ուսումնական հաստատությունում, մասնակցել դասալսումներին, սակայն մեր երկրում նրանց մասնակցության այս ձևը տարածված չէ և ծնողների **մասնակցության** աստիճանը երեխայի ուսումնառության գործընթացին հաստատությունում հիմնականում ցածր է:

Մասնակցության ամենատարածված ձևը Հայաստանում ծնողների, ընտանիքի, և համայնքի կամավորական բնույթի գործունեությունն է՝ հաստատությանն օժանդակելու և երեխաների համար միջոցառումներ կազմակերպելու նպատակով: Ընտանիքները, ծնողները և համայնքները հաստատությանն աջակցում են նաև կամավոր դրամական ներդրումներով, աշխատանքով, գույքով կամ նյութերով, ինչպես նաև միջոցառումների կազմակերպմամբ և դրանց մասնակցությամբ:

Մասնակցության առավել մեծ աստիճանի հասնելու համար կարևոր նշանակություն ունի ծնողների, ընտանիքների և համայնքների ներգրավվածությունը ուսումնական հաստատության կողմից որոշումների կայացմանը, ինչը Հայաստանում ապահովվում է հաստատության կոլեգիալ կառավարման մարմնի՝ խորհրդի, ինստիտուտի միջոցով: Խորհրդի կազմում ներառվում են հաստատության սովորողների ծնողները, մանկավարժները, տարածքային կառավարման մարմնի, նախարարության և տեղական ինքնակառավարման մարմնի ներկայացուցիչները: Ուսումնական հաստատության կառավարմանը մասնակցում են ուսումնական հաստատության աշակերտական խորհրդի անդամները՝ խորհրդակցական ձայնի իրավունքով:

Մասնակցության բարձրացման կարևոր գործոններից է հաստատության կողմից իրականացված քայլերը, որոնք ուղղված են հաստատության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ, ինչպես նաև տարբեր համայնքային կառույցների հետ համագործակցության ամրապնդմանը: Ոչ միայն համայնքը պետք է ակտիվորեն մասնակցի հաստատության գործունեությանը, այլ նաև պետք է գործի հետադարձ կապը: Հաստատությունը գործուն մասնակցություն պետք է ունենա համայնքի հիմնախնդիրների լուծմանը՝ այդ գործընթացում ներգրավելով նաև սովորողներին: Այն պետք է հանդիսանա տվյալ համայնքի կրթամշակութային կենտրոնը, լինի համայնքահեն: Հաստատության գործունեության ներքին գնահատման գործընթացը պետք է բացահայտի, թե որքանով է արդյունավետ սովորող-ծնող-հաստատություն-համայնք համագործակցությունը, որքանով է այն նպաստում կրթության որակի բարձրացմանը:

Ծնողների, ընտանիքի և համայնքի մասնակցությունը նկարագրող ցուցանիշներին ու չափանիշներին հաստատության համապատասխանությունը գնահատելու ձևերը ներառում են ինչպես փաստաթղթային ուսումնասիրություն, փաստագրում և դիտարկում, այնպես էլ **հարցում**:

Ստորև բերվում են սովորողների և նրանց ծնողների մասնակցության վերաբերյալ ցուցանիշները:

Ուսումնական հաստատությունում սովորողների և տնօրինության համագործակցությունը, սովորողների մասնակցությունը հաստատության գործունեությանը.

- տնօրինությունը խթանում է սովորողների նախաձեռնությունները, օժանդակում դրանց իրագործմանը
- սովորողների մասնակցությունն իրենց վերաբերող խնդրահարույց հարցերի վերաբերյալ տնօրինության կողմից որոշումների ընդունմանը, նման դեպքերի թիվը և մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը
- սովորողների կողմից առաջարկված նոր նախաձեռնությունները և դրանց թիվը, նախաձեռնություններին մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը
- սովորողների կողմից կազմակերպած միջոցառումները և դրանց թիվը, միջոցառումներին մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը
- սովորողների մասնակցությունը հաստատության ներքին կարգապահական կանոնների մշակմանը, մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը
- իրենց հուզող հարցերի վերաբերյալ սովորողների կողմից կազմակերպված համաժողովները, սեմինարները, կլոր-սեղանները, քննարկումները, դրանց թիվը, և մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը
- սովորող-սովորող և սովորող-ուսուցիչ հարաբերությունները ուսումնական հաստատությունում:

Ուսումնական հաստատությունում գործում է ժողովրդավարության և ինքնավարության սկզբունքներին համապատասխան աշակերտական խորհուրդ, որի ներկայացրած առաջարկություններն ամբողջությամբ արտացոլում են սովորողների կարիքները: Ուսումնական հաստատության աշակերտական խորհուրդն իր գործունեությունը կառուցում է փոխադարձ հարգանքի, սովորողների, ծնողների և տնօրինության փոխադարձ վստահության ու ու աշակերտության մթնոլորտում, իրականացնում է հանրօգուտ աշխատանք

- աշակերտական խորհրդի նախաձեռնած քայլերն՝ ուղղված ուսման մեջ կամ այլ հարցերում խնդիրներ ունեցող սովորողներին աջակցելուն
- աշակերտական խորհրդի ձեռնարկած միջոցները՝ սովորողների միջև ծագած վեճերին և խնդիրներին լուծում տալու նպատակով
- աշակերտական խորհրդի կողմից նախաձեռնած միջոցառումները՝ ներառյալ շաբաթօրյակները, հաստատության և դպրոցամերձ տարածքի մաքրման աշխատանքները, դրանց հաճախականությունը և մասնակից սովորողների տոկոսը
- աշակերտական խորհրդի գործունեության համապատասխանությունը ժողովրդավարության և ինքնավարության սկզբունքներին

Ուսումնական հաստատության ծնողական խորհուրդը սերտ համագործակցում է տնօրինության և աշակերտական խորհրդի հետ, նպաստում սովորողների ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներին

- սովորողների ուսումնադաստիարակչական գործընթացի վերաբերյալ ծնողական խորհրդի կողմից տնօրինությանը ներկայացրած առաջարկությունները, դրանց թիվը և ընդունված առաջարկների տոկոսը ներկայացվածի նկատմամբ
- ծնողական խորհրդի կողմից կազմակերպված միջոցառումները (հանդեսներ, հավաքներ, երեկույթներ, էքսկուրսիաներ, ճանաչողական այցեր և այլն) դրանց թիվը, մասնակից ծնողների թիվը և սովորողների տոկոսը
- ծնողական խորհրդի կողմից ուսուցիչներին խրախուսելու, նրանց նկատմամբ կարգապահական կամ այլ տույժեր կիրառելու վերաբերյալ և նմանատիպ առաջարկությունները, դրանց թիվը.
- ծնողական խորհրդի հանդիպումների հաճախականությունը և դրանց ընթացքում քննարկված հարցերի շրջանակները

- ծնողական խորհրդի կողմից հաստատության ծնողագուրկ և սոցիալապես անապահով ընտանիքներից սովորողներին տրամադարվող աջակցությունը, ձևերը և աջակցություն ստացող սովորողների տոկոսը
- ծնողական և աշակերտական խորհրդների համագործակցությունը և դրա ձևերը.
- ուսումնական հաստատության առօրյաից և տեղի ունեցող իրադարձություններից ծնողների տեղեկացվածության աստիճանը
- ծնողների ներգրավվածությունը սովորողների արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքներում, ներգրավվածության ձևերը և նման աշխատանքներում ընդգրկված ծնողներին տոկոսը
- այն ծնողների տոկոսը, որոնք օգտվում են <http://www.dasaran.am>, <http://ktak.am>, <http://www.amedu.am>, <http://forum.amedu.am/>, <http://lib.amedu.am>, և այլ կրթական կայքերից, ինչպես նաև հաստատության կայքից:

Ուսումնական հաստատությունն ու համայնքը համագործակցում են, և հաստատությունը վարում է ակտիվ հասարակական կյանք.

- ուսումնական հաստատության շենքային պայմանների բարելավման, տարածքի բարեկարգման, ուսումնանյութական բազայի համալրման և այլ աշխատանքներին համայնքի մասնակցությունը, այդ գործում կատարված ներդրումները
- համայնքային հիմնախնդիրների վերաբերյալ սովորողների տեղեկացվածությունը և նրանց մասնակցությունը համայնքի աշխատանքներին, մասնակցության ձևերը, մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը
- ուսումնական հաստատության կողմից համայնքի բնակիչների համար կազմակերպված և անցկացված միջոցառումները և դրանց թիվը, մասնակից սովորողների տոկոսը և համայնքի ներկայացուցիչների թիվը
- ուսումնական հաստատության կողմից հասարակական կազմակերպությունների հետ համատեղ իրականացված կրթական ծրագրերը, դրանց թիվը և մասնակից սովորողների թիվը՝ ըստ ծրագրերի:

Մաս 5-ում բերված ցուցանիշներ 1-ից 7 ցուցանիշների համար անհրաժեշտ է կատարել տվյալների ու տեղեկատվության հավաքագրում, փաստաթղթային ուսումնասիրություն կամ դիտարկում-փաստագրում, այնուհետ լրացնել ստորև Աղյուսակ 30-ը:

Աղյուսակ 30. Տվյալներ հաստատության գործունեությանը սովորողների մասնակցության վերաբերյալ

Ցուցանիշ	2020-2021 ուստարի	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի
Դեպքերի թիվը, երբ սովորողները մասնակցությունն են ունեցել իրենց վերաբերող խնդրահարույց հարցերի շուրջ տնօրինության կողմից որոշումների կայացմանը			
Սովորողների կողմից առաջարկված նոր նախաձեռնությունների թիվը	5	5	15
Սովորողների կողմից կազմակերպված միջոցառումների թիվը	5	7	17
Իրենց հուզող հարցերի վերաբերյալ սովորողների կողմից կազմակերպված համաժողովների, սեմինարների, կլոբ-սեղանների, քննարկումների թիվը	7	7	15
Նկարագրել, թե ինչպես է տնօրինությունը խթանում է սովորողների նախաձեռնությունները, օժանդակում դրանց իրագործմանը			

Սովորողների կողմից ցանկացած նախաձեռնություն, որը նպաստում է ուսումնական գործընթացի բարելավմանը, արտադասարանական, արտադպրոցական աշխատանքների կազմակերպմանը, օժանդակություն է ստանում տնօրինության կողմից: Տնօրինությունը ամեն հարցում աջակցում է սովորողներին, արժանացնում պատվոգրերի և շնորհակալագրերի, կազմակերպում ճանաչողական էքսկուրսիաներ:

Սովորողների մասնակցությունը իրենց վերաբերող խնդրահարույց հարցերի շուրջ տնօրինության կողմից ընդունած որոշումներին և դրանց կայացմանը մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը

Նկարագրել վերջին 3 տարում քննարկված խնդրահարույց հարցերը և ընդունված որոշումները Համայնք դպրոց համագործակցություն, աղբահանության խնդիր	Ամսաթիվ 18.05.2023	Մասնակից սովորողների տոկոսը՝ սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ 50	Մեկնաբանություն Շաբաթօրյակների կազմակերպում
Սպորտդպրոցի շրջակայքում թափոնների տարհանման խնդիր	15.09.2023	12 /Լքակերտական խորհուրդ/	Դիմում ներկայացրեցին սպորտդպրոցի տնօրենին առկա խնդիրը լուծելու խնդրանքով: Հաջորդ օրը խնդիրը լուծցած էր:
Դպրոցում արտադասարանական խմբակների ձևավորման հարցը	03.09.2023	100	Ելնելով աշակերտների հետաքրքրություններից, դպրոցում բացվեց կերպարվեստի, պատանի դիզայների, էկոլոտանիքի, տիկնիկագործության, ընթերցանությունից, ճանաչողություն, անգլերենի ընթերցանության զարգացում խմբակները:

Սովորողների կողմից առաջարկված նոր նախաձեռնությունները և նախաձեռնություններին մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը

Նկարագրել վերջին 3 տարում սովորողների կողմից առաջարկված նոր նախաձեռնությունները Սիրենք մեր հայրենիքը նկարների մրցույթ	Ամսաթիվ 01.05-2022	Մասնակից սովորողների տոկոսը՝ սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ 100	Մեկնաբանություն Սովորողների մոտ ձևավորել սեր ստեղծագործական աշխատանքի նկատմամբ
Մաթեմ մարդ մաթեմատիկական ստեղծագործաբար ներկայացնելու մրցույթ	13.11.2022	100	Սովորողների մոտ ձևավորել սեր և հետաքրքրություն պարապմոզ առարկաների նկատմամբ: Արդյունքում ուսման որակի բարձրացում:

Սպորտային մրցույթներ տարբեր դասարանների միջև

	12.05.2022	275	Սեր սպորտի նկատմամբ: Առողջ մարմնում, առողջ հոգի:
--	------------	-----	--

Սովորողների կողմից կազմակերպված միջոցառումները և միջոցառումներին մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը.

Նկարագրել վերջին 3 տարում սովորողների կողմից կազմակերպված միջոցառումները 1.«ՀԱնուն հայրենիքի»	Ամսաթիվ 20.09.2022	Մասնակից սովորողների տոկոսը՝ սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ 100	Համադպրոցական կամ դասարանային Համադպրոցական
2.«Շնորհավոր ձեր տունը սիրելի ուսուցիչներ»	04.10.2022	100	Դասարանային

<<Հովհաննես Թումանյան Մեծ Լոռեցին>> Յուրաքանչյուր տարի ապրիլի 6-ին և նոյեմբերի 21 ին երթ շերտաների պանթեոն	17.02.2023 06.04.2023 21.11.2022 21.11.2022	32 100	Համադպրոցական
Սովորողների մասնակցությունը հաստատության ներքին կարգապահական կանոնների մշակմանը և մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը			
Նկարագրել վերջին 3 տարում հաստատության ներքին կարգապահական կանոնների մշակմանը սովորողների մասնակցության դեպքերը	Ամսաթիվ	Մասնակից սովորողների տոկոսը սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ	Մեկնաբանություն
1.Սովորողների մասնակցությունը ներքին կարգապահական կանոնների մշակմանը	01.09.2022-23.09.2023	35.24	Դպրոցի ներքին կարգապահական կանոնների մշակումանը մասնակից դարձնել նաև սովորողներին, հաշվի առնել նրանց կարծիքը:
2. Դպրոցի հերթապահության գրաֆիկի կազմում	01.09.2022-24.09.2023	28,6	Հերթապահության ճիշտ կազմակերպումը վերահսկում է աշակերտների վարքը, նրանց ամենօրյա գործողությունների ճիշտ դրսևորումը:
3.Կարգապահական կանոնների վերահսկում	01.09.2022-22.09.2023	27.22	Ամենուր կարգ ու կանոնի հաստատում
Իրենց հուզող հարցերի վերաբերյալ սովորողների կողմից կազմակերպված համաժողովները, սեմինարները, կլոր-սեղանները, քննարկումները և մասնակցություն ունեցած սովորողների տոկոսը			
Թվարկել վերջին 3 տարում սովորողների կողմից կազմակերպված համաժողովները, սեմինարները, կլոր-սեղանները, քննարկումները, նշել դրանց թեմաները	Ամսաթիվ	Մասնակից սովորողների տոկոսը սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ	Մեկնաբանություն
1.Համաժողով «համաժողովների անհրաժեշտությունը»	16.09.2022	47,2	Սովորողների կողմից կազմակերպված կլոր – սեղանները, քննարկումները,համաժողովները և սեմինարները տալիս են բազմաթիվ հուզող հարցերի պատասխաններ, որոնց անցկացման արդյունքը բերում է արդյունավետ գործունեության:
2 Համաժողով Աշխրհիդի կանոնադրության նախագծի քննարկում Կլոր սղան «Թույլ առաջադիմություն ունեցող աշակերտներին օգնություն ցուցաբերելու հարցերի քննարկում»	15.09.2022 05.09.2022	44,7% 40%	Քննարկեցին աշխրհիդի կանոնադրության նախագծը և հաստատեցին այն: Որոշվեց արտաժամյա պարապմունքներ լավ սովորող աշակերտների կողմիցպույ առաջադիմություն ունեցող սովորողների հետ
Զրույց-քննարկում «Ապահով համացանց» թեմայով	23.09.2022	80%	Քննարկեցին ինչպես իրենց ապահով զգան համացանցում և ինչպես

			խուսափել վտանգներից, հասկացան, որ վտանգներից խուսափելու ամենակարևոր նախապայմանը դա իրազեկված լինելն է
Զրույց-քննարկում Ընկերների և ուսուցիչների հետ ճիշտ փոխհարաբերությունների հաստատումը	20.05.2023	50%	Քննարկվեց ինչպես հաստատել ճիշտ փոխհարաբերություններ շրջապատում
Նկարագրել սովորող - սովորող և սովորող - ուսուցիչ հարաբերություններն ուսումնական հաստատությունում			
Սովորող - սովորող և սովորող - ուսուցիչ հարաբերությունները ուսումնական հաստատությունում գտնվում են բարձր մակարդակի վրա, սերտ է սովորող-ուսուցիչ կապը : Սովորող – սովորող հարաբերությունները մտերմիկ են պարզ անմիջական, պատրաստակամ միմյանց օգնելու:			

*Անփոփել սովորողների մասնակցության վերաբերյալ հաստատության հիմնական **ցուցանիշները**, վերլուծել դրանք և կատարել եզրահանգումներ ու դրանց բարելավման վերաբերյալ:*

Ուսումնադաստիարակչական և արտադասարանական աշխատանքներում աշակերտների մեծ քանակով ներգրավումը բարձրացնում է աշխատանքի արդյունավետությունը և ուսման որակը:

– (անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր)

Մաս 5-ում բերված չափանիշներ 8-ից 11-ի համար անհրաժեշտ է կատարել տվյալների և տեղեկատվության հավաքագրում, փաստաթղթային ուսումնասիրություն կամ դիտարկում-փաստագրում, այնուհետ լրացնել ստորև Աղյուսակ 31-ը:

Աղյուսակ 31. Տվյալներ հաստատության աշակերտական խորհրդի գործունեության վերաբերյալ

Ցուցանիշ			
Աշակերտական խորհրդի կողմից նախաձեռնած քայլերն ուղղված ուսման մեջ կամ այլ հարցերում խնդիրներ ունեցող սովորողներին աջակցելուն.			
Նկարագրել վերջին 3 տարում աշակերտական խորհրդի կողմից նախաձեռնած քայլերն ուղղված ուսման մեջ կամ այլ հարցերում խնդիրներ ունեցող սովորողներին աջակցելուն.	Ամսաթիվ	Աջակցություն ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ	Մեկնաբանություն
1. Օգնություն ուսման մեջ ետ մնացող աշակերտներին	04.04.2023	45 13,55	Օգնել թույլ առաջադիմություն ունեցող աշակերտներին, ուսման արդյունավետություն
2. Օգնություն դասարանում ընկերներից մեկուսացված, և այլ ընտանեկան խնդիրներ ունեցող աշակերտներին :	10.04.2023	50 15,11	Օգնել հաղթահարել խնդիրները լինել ավելի անմիջական
3. Օգնություն հիվանդության պատճառով ֆինանսական խնդիրներ ունեցող աշակերտներին	15.04.2023	58 16,61	Հնարավորինս օգնել լուծելու նրանց առջև ծառայած խնդիրները
Աշակերտական խորհրդի ձեռնարկած միջոցները՝ սովորողների միջև ծագած վեճերին և խնդիրներին լուծում տալու նպատակով			
Նկարագրել վերջին 3 տարում աշակերտական խորհրդի կողմից ձեռնարկած միջոցները՝ սովորողների միջև ծագած վեճերին և խնդիրներին լուծում տալու նպատակով	Ամսաթիվ	Աջակցություն ստացած սովորողների թիվը և տոկոսը՝ սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ	Մեկնաբանություն
1. Վեճեր և խնդիրներ չեն ծագել:			
2.			
.....			

Աշակերտական խորհրդի կողմից նախաձեռնած միջոցառումները՝ ներառյալ շաբաթօրյակները, հաստատության և դպրոցամերձ տարածքի մաքրման աշխատանքները, դրանց հաճախականությունը և մասնակից սովորողների տոկոսը	Ամսաթիվ	Մասնակից սովորողների տոկոսը՝ սովորողների ընդհանուր թվի նկատմամբ	Մեկնաբանություն
Նկարագրել վերջին 3 տարում աշակերտական խորհրդի կողմից նախաձեռնած վերոնշյալ միջոցառումները			
Մաքրել ավիոլթարի պատճառով գոհված հարավսլավացի օդաչուների հուշարձանը	մշտապես	80	Սովորողների մոտ ձևավորել հարգանք և պարտավորություն գոհված հարավսլավացի օդաչուների նկատմամբ
Մաքուր պահել հաղթանակի օրվան նվիրված գյուղի կենտրոնում գտնվող հուշարձանն ու նրա շրջապատը	մշտապես	70	Սովորողների մոտ ձևավորել հայրենասիրական դաստիարակություն
Կատարվել է դպրոցի տարածքի և դասասենյակների մաքրում	մշտապես	200	
Նկարագրել աշակերտական խորհրդի գործունեության սկզբունքները և ձևերը՝ համապատասխանությունը ժողովրդավարության և ինքնավարության սկզբունքներին Իրականացվում է սովորողների ժողովրդավարության և ինքնավարության սկզբունքները:			

Ամփոփել հաստատության աշակերտական խորհրդի գործունեության ցուցանիշները և չափանիշները, վերլուծել դրանք և կատարել եզրահանգումներ դրանց բարելավման վերաբերյալ:

Աշակերտական խորհուրդը կատարում է իր առջև դրված պարտականությունները, պարտաճանաչ է, հետևողական նախաձեռնած բոլոր աշխատանքները ավարտին հասցնելու գործում:

Մաս 5-ում բերված 12-ից 20 ցուցանիշների համար անհրաժեշտ է կատարել տվյալների և տեղեկատվության հավաքագրում, փաստաթղթային ուսումնասիրություն կամ դիտարկում/փաստագրում, այնուհետ լրացնել ստորև Աղյուսակ 32-ը:

Աղյուսակ 32 Տվյալներ հաստատության ծնողական խորհրդի գործունեության վերաբերյալ

Ցուցանիշ	2020-2021 ուստարի	2021-2022 ուստարի	2022-2023 ուստարի
Սովորողների ուսումնադաստիարակչական գործընթացի վերաբերյալ ծնողական խորհրդի կողմից տնօրինությանը ներկայացրած առաջարկությունների թիվը և ընդունված առաջարկների տոկոսը ներկայացվածի նկատմամբ.	4 100	4 100	7 100
Ծնողական խորհրդի կողմից տվյալ ուստարում կազմակերպված միջոցառումների՝ հանդեսների, հավաքների, երեկույթների, էքսկուրսիաների, ճանաչողական այցերի, ժողովների և այլնի թիվը	6	7	7
Ծնողական խորհրդի կողմից ուսուցիչներին խրախուսելու, նրանց նկատմամբ կարգապահական կամ այլ տույժեր կիրառելու և նմանատիպ առաջարկների թիվը	0	0	0
Ծնողական խորհրդի հանդիպումների հաճախականությունը՝ դրանց թիվը 1 ուստարվա ընթացքում	8	9	10

Ծնողական խորհրդի կողմից հաստատության ծնողագուրկ և սոցիալապես անապահով ընտանիքներից աջակցություն ստացող սովորողների տոկոսը տվյալ ուստարում	0	0	
Սովորողների արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքներում ներառված ծնողների տոկոսը.	40	45	60
Ծնողների տոկոսը, որոնք օգտվում են http://www.dasaran.am , http://ktak.am , http://www.armedu.am , http://forum.armedu.am/ , http://lib.armedu.am , և այլ կրթական կայքերից, ինչպես նաև հաստատության	50	70	80

Սովորողների ուսումնադաստիարակչական գործընթացի վերաբերյալ ծնողական խորհրդի կողմից տնօրինությանը ներկայացրած առաջարկությունները

Նկարագրել վերջին 3 տարում սովորողների ուսումնադաստիարակչական գործընթացի վերաբերյալ ծնողական խորհրդի կողմից տնօրինությանը ներկայացրած առաջարկությունները	Ամսաթիվ	Առաջարկների քննարկմանը մասնակից ծնողների թիվը	Մեկնաբանություն
1.2020-2021 ուստարում սոցիալապես անապահով աշակերտներին ապահովել անվճար դասագրքերով:	30.08.2021	25	Մոցիալապես անապահով աշակերտներին անվճար դասագրքերով կտա հնարավորություն կրթական ասպարեզում հաջողություններ և ձեռքբերումներ նվաճելուն, Էլեկտրոնային մատյանների հետ ծնողներին ծանոթաց նել ը և դրանից օգտվելը կընձեռի ամուր կապ դպրոց ,ուսուցիչ ,դասղեկ հարաբերությանը: Ծնողխորհրդի աջակցությունը դպրոցում կազմակերպվող չոր սնունդի շրջանակներում նվիրաբերել են սպասք:
Ծանոթացնել ծնողներին էլեկտրոնային մատյաններից օգտվելու կարգին:	27.02.2022	45	
Առաջարկեցին ծնողխորհրդի աջակցությունը դպրոցում գործող չոր սնունդի կազմակերպմանն օժանդակելու հարցում:	06.10.2022	12	
2.2021-2022 ուստարում ուստարում սոցիալապես անապահով աշակերտներին ապահովել անվճար դասագրքերով:	06.09.2021	42	
Առաջարկել տնօրենին դպրոց ներմուծել ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության կողմից երաշխավորված թեմատիկ և կիսամյակային գրավոր աշխատանքների տետրեր ուսհաստատությունում գործածելու համար:	06.09.2021	42	
2022-2023 ուստարում սոցիալապես անապահով աշակերտներին ապահովել անվճար դասագրքերով:	05.09.2022	15	
Առաջարկել տնօրենին թույլատրել իրենց նախաձեռնությամբ դպրոց ներմուծել ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության կողմից երաշխավորված թեմատիկ և գործնական գրավոր աշխատանքների տետրեր ուսհաստատությունում	05.09.2022	15	

գործածելու համար:			
Առաջարկել տնօրենին իրենց աջակցությունը դադարեցնելու և երեխաների դաստիարակության, միջոցառումների արդյունավետ կազմակերպման և անցկացման գործում:	15.10.2022	15	

Ծնողական խորհրդի կողմից տվյալ ուստարում կազմակերպված միջոցառումները՝ (հանդեսներ, հավաքներ, երեկույթներ, էքսկուրսիաներ, ճանաչողական այցեր և այլն, մասնակից ծնողների թիվը և սովորողների տոկոսը,

Նկարագրել վերջին 3 տարում ծնողական խորհրդի կողմից կազմակերպված միջոցառումները 1. «Գիտելիքի օր» 2. «Հաղթանակի օր»	Ամսաթիվ 21.09.2020 09.05.2020	Մասնակից ծնողների թիվը և սովորողների տոկոսը 100 ծնող ,100% 120 ծնող, 100%	Ծնողական ներդրումների չափը -
2 «Ոսկե աշուն»	20.10.2021	70 ծնող ,100% 50 ծնող, 100%	-
«Դպրոցի արտաքին և ներքին տեսքի ամանորյա ձևավորում-2022» մրցույթ	19. 12.2021		
Ծառատունկ՝ նվիրված հայոց Մեծ եղեռնին Յուրաքանչյուր տարի ապրիլի 6-ին և նոյեմբերի 21 ին երթ Հերոսների պանթեոն	20.04.2022	80 ծնող, 100% 25ծնող, 100%	-

Ծնողական խորհրդի կողմից ուսուցիչներին խրախուսելու, նրանց նկատմամբ կարգապահական կամ այլ տույժեր կիրառելու վերաբերյալ և նմանատիպ առաջարկությունները

Նկարագրել վերջին 3 տարում ծնողական խորհրդի կողմից ուսուցիչներին խրախուսելու, նրանց նկատմամբ կարգապահական կամ այլ տույժեր կիրառելու վերաբերյալ և նմանատիպ առաջարկությունները	Ամսաթիվ	Առաջարկությունների քննարկմանը մասնակից ծնողների թիվը և ուսուցիչներին թիվը, ովքեր ծնողական խորհրդի կողմից առաջարկվել են խրախուսման կամ կարգապահական տույժի	Մեկնաբանություններ
1. -չկան	-	-	-
2. -	-	-	-
...			

Ծնողական խորհրդի հանդիպումների ընթացքում քննարկված հարցերը

Նկարագրել վերջին 3 տարում ծնողական խորհրդի հանդիպումների ընթացքում քննարկված հարցերը	Ամսաթիվ	Մեկնաբանություններ
1.2019-2020ուստարում սոցիալապես անապահով աշակերտներին ապահովել անվճար դասագրքերով:	30.08.2020	Արդյունքում աշակերտները ապահովված են եղել դասագրքերով ,որը ապահովել է բարձր կրթական մակարդակ
2. Առաջարկել տնօրենին դպրոց ներմուծել ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության կողմից երաշխավորված թեմատիկ և կիսամյակային գրավոր աշխատանքների տեսքեր ուսհաստատությունում գործածելու համար:	06.09.2021	Աշակերտներին թեմատիկ և կիսամյակային տեսքերով ապահովումը դրական արդյունք է ապահովում:
Առաջարկել տնօրենին իրենց աջակցությունը դադարեցնելու և երեխաների դաստիարակության ,միջոցառումների արդյունավետ կազմակերպման և անցկացման գործում	15.01.2022	Միջոցառումները երեխաների կյանքում ունեն կարևոր դեր և նշանակություն նրանց որպես անհատի ձևավորման,մտավոր կարողությունները ի ցույց ներդնելու համար:

<p>Ծնողական խորհրդի կողմից հաստատության ծնողագուրկ և սոցիալապես անապահով ընտանիքներից սովորողներին տրամադարվող աջակցությունը, դրանց ձևերը</p>			
<p>Նկարագրել վերջին 3 տարում ծնողական խորհրդի կողմից հաստատության ծնողագուրկ և սոցիալապես անապահով ընտանիքներից սովորողներին տրամադարվող աջակցության դեպքերը և դրանց ձևը</p>	<p>Ամսաթիվ</p>	<p>Ծնողների կողմից ներդրված գումարի չափը</p>	<p>Մեկնաբանություններ</p>
<p>Օգնություն և պատրաստվածություն ընտանիքներին</p>	<p>09.01.2022</p>	<p>Ով որքան կարող է</p>	<p>Թեթևացնել սոցիալապես անապահով ընտանիքի վիճակը</p>
<p>2.</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
<p>.....-</p>			
<p>Նկարագրել ծնողական և աշակերտական խորհուրդների համագործակցությունը և դրա ձևերը</p>			
<p>Փոխհամագործակցում, կազմակերպում, դպրոցին և դասավանդող ուսուցիչներին աջակցում :</p>			
<p>Նկարագրել ուսումնական հաստատության առօրյայից և տեղի ունեցող իրադարձություններից ծնողների տեղեկացվածության աստիճանը</p>			
<p>Բոլոր ծնողները հաստատության առօրյայից և տեղի ունեցող իրադարձություններից լիովին տեղյակ են, տեղեկացվում են ծնողական ժողովների միջոցով, որոնք նախապես պլանավորում և անցկացվում են : Ծնողների ներգրավվածությունը. սովորողների արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքներին, ներգրավվածության ձևերը</p>			
<p>Նկարագրել արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքները, որոնց մեջ վերջին 3 տարում ծնողները ներգրավված են եղել</p>	<p>Ծնողների մասնակցության ձևերը և մասնակից ծնողների թիվը</p>	<p>Ծնողների ներդրումների չափը</p>	<p>Մեկնաբանություններ</p>
<p>Այցելություն Եռաբլուր Դպրոցական էքսկուրսիաներ Յուրաքանչյուր տարի ապրիլի 6-ին և նոյեմբերի 21 ին երթ Շերոսների պանթեոն</p>	<p>Խմբային ,15 ծնող</p>	<p>-</p>	<p>Ծնողների ներգրավվածությունը սովորողների արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքներին արդյունավետ է նրանով ,որ ծնողները ապահովում են տրանսպորտի միջոցները, , մասնակից են լինում նաև ճանաչողական էքսկուրսիաներին:</p>
<p>Այցելություն Ծիծեռնակաբերդ</p>	<p>Խմբային ,25 ծնող</p>	<p>-</p>	
<p>Ճանաչողական էքսկուրսիաներ, թանգարաններ ,արվեստի օջախներ</p>	<p>Խմբային ,100ծնող</p>	<p>-</p>	
<p>Թվարկել կայքերը, որոնցից օգտվում են ծնողները, օրինակ՝ https://emis.am/ , http://ktak.am, http://www.armedu.am, http://forum.armedu.am/, http://lib.armedu.am, հաստատության կայք և այլն, մեկնաբանել դրանց անհրաժեշտությունը և օգտակարությունը</p>			
<p>Կայքը</p>	<p>Ամսաթիվ</p>	<p>Օգտվող ծնողների թիվը</p>	<p>Մեկնաբանություն</p>
<p>https://emis.am/</p>	<p>2019 մարտից</p>	<p>310</p>	<p>Ծնողներին նշված կայքի միջոցով ընձեռվում է հնարավորություն , ուսումնասիրելու սովորողի օրվա ստացած գնահատականները,</p>

ինչպես տեղեկանալու տրված հանձնարարություն ներին:	նաև տնային
--	---------------

Ամփոփել հաստատության ծնողական խորհրդի գործունեության ցուցանիշները և չափանիշները և կատարել եզրահանգումներ ու առաջարկություններ դրանց բարելավման վերաբերյալ:

Ծնողագուրկ և սոցիալապես անապահով ընտանիքների հաշվառում, արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքների մեջ ընդկրկում , հետևողական աշխատանք դպրոցի կայքի հետ կապված գործունեության մեջ , ինչպես նաև առաջարկությունների ներկայացում դպրոցի տնօրինությանը , որի գործունեությունը բերում է դպրոցաշինության զարգացմանը, և կրթության որակի բարելավմանը:

Մաս 5-ում բերված 21-ից 24 ցուցանիշների համար անհրաժեշտ է կատարել տվյալների և տեղեկատվության հավաքագրում, փաստաթղթային ուսումնասիրություն կամ դիտարկում-փաստագրում, այնուհետ լրացնել ստորև Աղյուսակ 33-ը:

Աղյուսակ 33. Տվյալներ հաստատության և համայնքի համագործակցության վերաբերյալ

Ցուցանիշ			
Ուսումնական հաստատության շենքային պայմանների բարելավման, տարածքի բարեկարգման, ուսումնականության բազայի համալրման աշխատանքներին համայնքի մասնակցությունը, մասնակցության ձևը և այդ գործում կատարված ներդրումները.			
Նկարագրել վերջին 3 տարում հաստատության շենքային պայմանների բարելավման, տարածքի բարեկարգման, ուսումնականության բազայի համալրման և այլ աշխատանքներին համայնքի մասնակցության դեպքերը, մասնակցության ձևերը	Ամսաթիվ	Ներդրման չափը	Մեկնաբանություն
1.Աղբահանություն	գրաֆիկով	-	Աղբահանությունը կատարվում է տարվա ընթացքում սահմանված գրաֆիկով , բարեխղճորեն
Նկարագրել համայնքային հիմնախնդիրների վերաբերյալ սովորողների տեղեկացվածության աստիճանը			
....			
Ուսումնական հաստատության մասնակցությունը համայնքի աշխատանքներին, մասնակցության ձևերը			
Նկարագրել վերջին 3 տարում հաստատության համայնքի աշխատանքներին մասնակցության դեպքերը և դրանց ձևերը	Ամսաթիվ	Մասնակից սովորողների և աշխատողների տոկոսը	Մեկնաբանություն
1.Շաբաթօրյակ	14.04.2022	284 100%	Դպրոցը սիրով մասնակցում է համայնքում կազմակերպված

2. Շաբաթօրյակ	11.04.2023	287	100%	շաբաթօրյակներին Դպրոցը սիրով մասնակցում է համայնքում կազմակերպված շաբաթօրյակներին
.....				
Ուսումնական հաստատության կողմից համայնքի բնակիչների համար կազմակերպված միջոցառումները. Նկարագրել վերջին 3 տարում հաստատության կողմից համայնքի բնակիչների համար կազմակերպված միջոցառումները, նշել դրանց թիվը	Ամսաթիվ	Մասնակից սովորողների ու աշխատողների տոկոսը և համայնքի բնակիչների թիվը		Մեկնաբանություն
1.«Ազատ անկախ Հայաստան»	21.09.2019	85%	100	Միջոցառումը կազմակերպված էր բարձր մակարդակով :
«Մեր սուրը փառքով դրեցինք պատյան»	09.05.2020	100%	300	
2. Երթ պանթեոն	06.04.2019– 2023թ	80%	150	
3 Երթ պանթեոն	09.11.2021– 2023 թվականների ն	100%	200	

Համայնքի բնակիչները օգտվում են հաստատության մարզադահլիճից, ինտերնետից, գրադարանից և այլ հնարավորություններից				
Նկարագրել, թե հաստատության ինչպիսի ծառայություններից են օգտվում համայնքի բնակիչները	Հաճախականությունը՝ ամսական կամ տարեկան կտրվածքով	Օգտվող բնակիչների թիվը	Մեկնաբանություն	
1.Գրադարանից ամսական	Ամսական 10 անգամ	60		
2. պրոյեկտորից	տարեկան 15 անգամ			
....				

Ուսումնական հաստատության կողմից հասարակական կազմակերպությունների (ՀԿ) հետ համատեղ իրականացված կրթական ծրագրերը, դրանց թիվը և մասնակից սովորողների թիվը՝ ըստ ծրագրերի				
Նկարագրել վերջին 3 տարում հաստատությանը և ՀԿ-ների համատեղ իրականացված կրթական բոլոր ծրագրերը	Ծրագրի ստեղծությունը	ՀԿ –ի անվանումը		Մասնակից սովորողների թիվը
1.				
2.				
...				

Ամփոփել հաստատության և համայնքի համագործակցության ցուցանիշները, վերլուծել դրանք և կատարել եզրահանգումներ դրանց բարելավման վերաբերյալ:

Համայնքը սերտոր համագործակցում է ուսումնական հաստատության հետ, հնարավորության դեպքում օժանդակում է դպրոցի աշխատանքներին:

(անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել լրացուցիչ տողեր):

Մաս 5-ի 7-րդ, 11-րդ, 17-րդ, 18-րդ և 22-րդ չափանիշներին հաստատության համապատասխանությունը գնահատելու համար և վերը բերված աղյուսակներում դրանց արդյունքները նկարագրելու համար անհրաժեշտ է իրականացնել հարցումներ շահառու խմբերի շրջանում:

Մաս 6. Հաստատության հիմնախնդիրները, դրանց հաղթահարման ուղիները

Այս մասում հաստատությունը պետք է ամփոփի նախորդ (1-ից 5-րդ) մասերում կատարված մանրամասն ինքնավերլուծությունը՝ ընդհանրացնելով իր ուժեղ և թույլ կողմերը (հիմնախնդիրները) և նշելով հաստատության հնարավորություններն (հեռանկարները) ու հնարավոր վտանգները (ռիսկերը): Այլ կերպ ասած հաստատությունը պետք է կատարի ՈԻԹՀՎ վերլուծություն՝ ուժեղ կողմեր, թույլ կողմեր, հնարավորություններ և վտանգներ (SWOT Analysis- Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threads):

ՈԻԹՀՎ վերլուծությունը գործիք է, որը հնարավորություն է քննելում ղեկավարությանը, ուսուցիչներին և մյուս աշխատակիցներին միասնաբար վերլուծել և հասկանալ հաստատության գործունեության ուժեղ ու թույլ կողմերը, արդյունավետ կամ ոչ արդյունավետ գործառնությունները, ինչպես նաև հեռանկարները՝ ռազմավարական զարգացման ծրագրի մշակման նպատակով: Այն նաև անհրաժեշտ գործիք է առկա հիմնախնդիրների ու մարտահրավերների և դրանց լուծման ուղիների համակարգված ձևակերպման համար: Ըստ էության ՈԻԹՀՎ վերլուծությունը հաստատության կողմից կարող է կիրառվել ցանկացած պլանավորման, այդ թվում՝ ֆինանսական կամ ապագայի համար որոշումների կայացման գործընթացներում:

Սահմանումներ՝

- ուժեղ կողմեր՝ գործոններ, որոնք ունեն կամ կարող են ունենալ ունեն դրական ազդեցություն հաստատության նպատակների իրագործման վրա և նպաստել դրանց իրականացմանը
- թույլ կողմեր՝ գործոններ, որոնք ունեն կամ կարող են ունենալ բացասական ազդեցություն հաստատության նպատակների իրագործման վրա և խոչընդոտել դրանց իրականացումը
- հնարավորություններ՝ այնպիսի արտաքին գործոններ, որոնք կարող են դրական ազդեցություն ունենալ հաստատության նպատակների իրագործման վրա, սակայն նախկինում հաշվի չեն առնվել
- վտանգներ՝ արտաքին գործոններ, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ հաստատության նպատակների իրագործման վրա կամ դարձնել դրանք անհասանելի:

Ցանկացած պլանավորման գործընթացից կամ վերլուծության անցկացումից առաջ հաստատությունը պետք է հստակ սահմանի իր տեսլականը և նպատակները՝ ի՞նչ նվաճումներ ու ձեռքբերումներ պետք է ունենա հաստատությունը և ի՞նչ հիմնախնդիրներ այն պետք է լուծի: Հաստատությունը պետք համոզված լինի, որ նախանշված նպատակները ընդհանուր են բոլոր շահառուների համար՝ հաստատության վարչական կազմի, ուսուցիչների, սովորողների, ծնողների և այլն:

ՈԻԹՀՎ վերլուծությունն իրականացվում է մի քանի փուլով՝

- նպատակների համատեղ սահմանում
- ամբողջական տվյալների ու տեղեկատվության հավաք և գրառում
- տեղեկատվության համապարփակ վերլուծություն և համակարգում՝ ըստ ՈԻԹՀՎ **վերը** նշված 4 ուղղությունների (ուժեղ կողմեր, թույլ կողմեր, հնարավորություններ և վտանգներ)

- առաջնահերթությունների որոշում՝ շարժվելով ամենակարևոր նպատակներից և առաջնային խնդիրներից դեպի ավելի քիչ կարևորները և խուսափելով ոչ իրատեսական, խիստ հավակնոտ նպատակադրումներից ու դրաց անորոշ ձևակերպումներից:

«Կարևոր է չանտեսել թույլ **կողմերը**, առկա հիմնախնդիրները և չթերագնահատել վտանգները, քանի որ դրանք վաղ թե ուշ կհիշեցնեն իրենց մասին, ընդ որում այն ժամանակ, երբ կպատճառեն առավելագույն վնասը: Այս վերլուծության նպատակն է ոչ թե անմիջապես վտանգների հաղթահարման ուղղությամբ անհնարին քայլեր ձեռնարկել, այլ մշտապես ունենալ դրանք տեսադաշտում և հնարավորության սահմաններում փորձել խուսափել դրանցից: Որոշակի առումով վտանգների գնահատումը և հաղթահարումը կապված է ռիսկի գործոնի հետ»: (2010, Մայք Մորիսոն).

Այսպիսով, նախորդ 1-ից 5-րդ մասերում սահմանված ցուցանիշներին և չափանիշներին հաստատության համապատասխանության մանրամասն ինքնավերլուծության հիման վրա անհրաժեշտ է սահմանել՝

- հաստատության առաքելությունը՝ նպատակը, որն անփոփոխ է տվյալ ժամանակահատվածի համար (միջնաժամկետ կամ երկարաժամկետ).
- հաստատության առաջնահերթ նպատակները տվյալ ժամանակահատվածի համար (միջնաժամկետ կամ երկարաժամկետ)
- որոշել նպատակներից բխող խնդիրները և միջոցառումները:

Այնուհետ առաջարկվում է լրացնել ՈւԹՀՎ վերլուծության ստորև բերված Աղյուսակ 34-ը

Աղյուսակ 34. ՈւԹՀՎ վերլուծության

ԴՊՐՈՑԻ ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
--------------	--------------

1. Աշխատակազմի գործունեության ուժեղ կողմեր

- Համախմբված են նպատակի շուրջ
- Դպրոցի առաքելությունն իրականացնող խնդիրների լուծման գործում ունեն մասնագիտական և քաղաքացիական բարձր պատասխանատվություն
- Մասնագիտական առարկաների ուսուցիչները ունեն մասնագիտական բարձր որակավորում

2. Ուսուցչական համակազմի մեծ մասն ունեն

- Երկարամյա փորձ
- Մասնագիտական բարձր կարողություններ
- Երիտասարդ կադրերը տիրապետում են համակարգչային և ժամանակակից մեթոդներին
- Անցել են վերապատրաստում և ունեն բարձր պատասխանատվություն և հեղինակություն
- Ապահովված են ծրագրերով
- Մասնագիտական բնագավառը ներկայացնող մանկավարժները ներգրավված են դպրոցի համար նոր ծրագրերի ստեղծմանը
- Ընդգրկված են առարկայական մեթոդավորումներում, համատեղում են հին և նոր մեթոդները
- Տարվա ընթացքում կազմակերպում են այցելություններ ՀՀ պատմամշակութային հուշարձաններ, թանգարաններ
- Մեծ ուշադրություն են դարձնում սովորողների հայրենասիրական դաստիարակությանը
- Առաջավոր ուսուցիչները իրենց փորձը սիրով փոխանցում են սկսնակ ուսուցիչներին

3. Սովորողների ուսումնառության և դաստիարակության ուժեղ կողմերը

➤ Աշխատակազմի գործունեության թույլ կողմեր

- Դասալսումները ոչ լիարժեք են կատարվել
- Աշխատանքային պլաններում չկան հիմնավորումներ, հղումներ, առկա են վերացական ձևակերպումներ
- Դպրոցն ունի ներառական կրթություն կազմակերպելու, մասնագետներին շարունակական վերապատրաստելու կարիք, չնայած չկան համապատասխան պայմաններ

➤ Ուսուցչական համակազմի թույլ կողմերը

- Կան ուսուցիչներ, ովքեր չեն տիրապետում համակարգչին
- Տարակարգ ունեցող ուսուցիչները քիչ են
- Կամավոր ատեստավորման դիմած ուսուցիչներ չունենք
- Բացակայում են ժամանակակից մեթոդների կիրառությունները
- Փոխադարձ դասալսումները քիչ են
- Նորամուծությունների նկատմամբ առկա է մանկավարժների հետաքրքրության պակաս

- Ռոբոտաշինության շրջանակներում մասնակցել են տարբեր հանրապետական ցուցահանդեսների, փառատոնների
- Ակտիվ գործունեություն է ծավալում Աշակերտական խորհուրդը
- Տարրական դասարաններում ուսման որակի բարձր մակարդակը
- Հայրենասիրական դաստիարակության բարձր մակարդակը

4. Ծնողների, համայնքի, կառավարման խորհրդի, այլ մարմինների գործունեության ուժեղ կողմերը

- Համագործակցում և աջակցում են դպրոցին
- Կառավարման խորհուրդը իր գործունեությամբ նպաստել է ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպմանը
- Համայնքի համախմբվածությունը հատկապես արտակարգ և ռազմական դրության պայմաններում

5. Ռեսուրսներով ապահովվածությունը՝

- Դպրոցն ապահովված է կադրային ռեսուրսներով
- Ապահովված է մասնագիտական կրթություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ գույքով
- Ապահովված է ինտերնետ կապով
- Համակարգչային կաբինետը ապահովված է համակարգիչներով
- Գրադարանն ապահովված է

3.Սովորողների ուսումնառության և դաստիարակության թույլ կողմերը

- Անհարգելի բացակայությունները
- Օլիմպիադաներին չմասնակցելը կամ մարզային փուլից հաղթողներ չունենալը
- Միջին և ավագ դպրոցում ուսման որակի միջին մակարդակը
- Բնագիտական առարկաների ուսման ցածր մակարդակը
- Դասապրոցեսի ընթացքում համակարգիչների անբավարար քանակը
- Մրցակցություն ոչ թե գիտելիքի այլ գնահատականի համար
- **Ծնողների, համայնքի, կառավարման խորհրդի, այլ մարմինների գործունեության թույլ կողմերը**
- Ծնողական համայնքի կողմից կա նախաձեռնության պակաս
- Հոգաբարձուների և շրջանավարտների խորհուրդների բացակայություն
- Պասիվ համագործակցություն հասարակական կազմակերպությունների հետ

Հնարավորություններ

Ուսման որակի նոր հաջողություններ

- Մասնակցային մշակույթ և կարողունակությունների վրա հիմնված ուսուցման գործարկում
- Լրացուցիչ կրթական ծրագրերի գործարկում
- Սպորտային, բնապահպանական, գիտական մրցույթներին մասնակցություն
- Արմաթ լաբորատորիայի և ռոբոտաշինության խմբակի գործարկում
- Էկոլոգիաական կուլտուրայի, շրջակա միջավայրի նկատմամբ բարոյագիտակցական մակարդակի բարձրացում
- Սովորողների, ուսուցիչների մեդիագրագիտության մակարդակի բարձրացում
- Մասնագիտական առարկաների միջառարկայական կապով դասավանդման գործընթացի գործարկում
- Կրթամշակութային օնլայն հաղորդումների թողարկում

- **Ռեսուրսներով ապահովվածության խնդիրները**
- Դպրոցի նյութատեխնիկական բազայի, գույք-սարքավորումների սակավություն
- Գրադարանում չունենք էլեկտրոնային գրադարան, գեղարվեստական գրականությունը չի թարմացվել առնվազն վերջին 15 տարիների ընթացքում
- Պակաս է մասնագիտական գրականությունը
- Ձեռնարկատիրական գործունեության բացակայություն
- ՆԶՊ առանձին կաբինետում բացակայում է ռազմական տեխնիկայում կիրառվող դիդակտիկ նյութը, չունենք ուսումնական զենք
- Առկա է գույքի բարոյական և ֆիզիկական մաշվածություն
- Հրաձգարանի բացակայություն
- Լինգաֆոնային կաբինետի բացակայություն
- Քիմիա և աշխարհագրություն առարկաների լաբորատորիաների նյութատեխնիկական բազայի բացակայություն
- Դասավանդվող առարկաների համար ուսումնաօժանդակ տեխնիկայով և դիդակտիկ նյութերով կաբինետների բացակայություն
- Մարզադահլիճի բացակայություն

Վտանգներ

- Աշակերտների թվի հետ կապված բյուջեի նվազում և որոշ հաստիքների կրճատում

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Մեյամիկ, բնական աղետների և համավարակով պայմանավորված այլ վտանգներ ➤ Աշակերտների թվի հնարավոր նվազում արտագաղթի և ծնելիության անկման հետ կապված ➤ Հանրակրթության նկատմամբ հետաքրքրության նվազում ➤ Ազգային, բարոյական արժեքների ոչ ճիշտ գնահատում, օտարացում, արժեքային համակարգի ոչ ճիշտ դաստիարակություն
--	--

Աղյուսակ 34-ը պետք է լրացնել՝ դասակարգելով ուժեղ կողմերը, թույլ կողմերը, հնարավորությունները և վտանգները՝ ըստ առաջնահերթությունների: Այնուհետ հաշվի առնելով բոլոր գործոնները և ելնելով նախանշված իրատեսական նպատակներից և խնդիրներից՝ մշակել ռազմավարություն և ձեռնարկվող միջազատումներ:

Հավելված 2. Հարցումների իրականացման առաջարկվող մեթոդաբանություն

Ուսումնական հաստատության գործունեության ինքնավերլուծությունը կատարելիս մի շարք ցուցանիշներին և չափանիշներին համապատասխանության գնահատման համար անհրաժեշտ է իրականանցնել հարցումներ: Առաջարկվում է հարցումների ստորև նկարագրված մեթոդաբանությունը:

- Հաստատության կողմից ինքնավերլուծություն կատարելիս հարցման մեթոդն օգտագործվում է, երբ ցուցանիշների և չափանիշների աղյուսակում տվյալ ցուցանիշի կամ չափանիշի գնահատման մեխանիզմը սյունակում նշված է «հարցում» բառը: Հարցումը առավել տարածված սոցիոլոգիական հետազոտության մեթոդներից է: Հարցման առանձնահատկությունը կայանում է նրանում, որ հետազոտության ժամանակ կարևորը ընդհանրական պատկերի սատցումն է, այլ ոչ թե առանձին հարցվողի տեսակետը: Մրանով հարցման մեթոդը տարբերվում է հարցազրույցից, երբ կարևոր է հենց հարցազրույց տվող անձի տեսակետը:

- Հարցումներն անցկացվում են տվյալների հավաքման և վերլուծության նպատակով՝ նախապես մշակված հարցաթերթիկների միջոցով (անկետավորում): Հարցաթերթիկը կառուցված է.

 - նախաբանից, որտեղ համառոտ նշվում է հարցման նպատակն ու խնդիրները,
 - ում կողմից է ահցկացվում հարցումը (տվյալ դեպքում հաստատության տվյալները),
 - հարցաթերթիկի լրացման կանոններից, որտեղ նշվում է, թե ինչպես պետք է լրացնել հարցաթերթիկը,
 - բուն հարցաշարից, որտեղ նշվում են հարցման թեմային վերաբերվող հարցերը
 - անձնագրային մասից, որտեղ նշվում է հարցվողի սեռը, տարիքը, կրթությունը և ըստ անհրաժեշտության այլ անձնական տվյալներ:
- Հարցերը լինում են բաց, փակ, և կիսափակ: Բաց հարցերը չեն ենթադրում պատասխանների տարբերակների առկայություն: Փակ հարցերի պարագայում պատասխանները նախօրոք նախատեսված և բերված են հարցաթերթիկում՝ հնարավորություն տալով հարցվող անձին ընտրել պատասխանը հնարավոր տարբերակներից: Կիսափակ հարցերը թույլ են տալիս նշել սեփական պատասխանը, եթե առաջարկված ոչ մի պատասխանի հետ հարցվողը համաձայն չէ: Կիսափակ, ինչպես և բաց հարցերը ավելի դժվար է մշակել, քան փակ հարցերը, քանի որ անձնական կարծիք արտահայտող պատասխանները անհրաժեշտ է խմբավորել և կողավորել:
- Ուստի հաստատությանը խորհուրդ է տրվում բացառել բաց հարցերը և օգտագործել միայն փակ հարցեր: Խիստ սահմանափակ դեպքերում, երբ շատ կարևոր է հարցվողների տեսակետը կամ մեկնաբանությունը կարելի է հարցաթերթիկում ընգրկել նաև կիսափակ հարցեր:
- Հարցումների արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով առաջարկվում է խմբավորել հարցում պահանջող ցուցանիշները և չափանիշները՝ ըստ հարցվողների խմբերի (օրինակ ուսուցիչներ, սովորողներ, ծնողներ և այլն) և յուրաքանչյուր խմբի համար կազմել մեկ հարցաթերթիկ՝ ներառելով այդ խմբին վերաբերող բոլոր ցուցանիշներին և չափանիշներին վերաբերող հարցերը:
- Առաջարկվում է հարցաթերթիկներում ներառել առավելագույնը 5 հարց: Հարցերը անհրաժեշտ է ձևակերպել այնպես, որ հաստատության համապատասխանությունը տվյալ ցուցանիշին կամ չափանիշին լավագույնս բացահայտվի: Օրինակ՝ հարցի դասական ձևակերպումը կարող է սկսվել. «Համաձայն ե՞ք, որ...» (շարունակությունը կազմում է հարցի բովանդակությունը), իսկ հաճախ օգտագործվող տիպային պատասխանները՝ «Այո, ավելի շուտ այո, ավելի շուտ ոչ, ոչ, չեմ կարող պատասխանել, տեղյակ չեմ»: Կարող են օգտագործվել նաև այլ հարցադրումներ և պատասխաններ. օրինակ՝ «Որքա՞ն հաճախ եք դուք...», «Որքանով կամ ինչ չափով ե՞ք դուք բավարարված...», «Որքանով է նպաստել...» (շարունակությունը կազմում է հարցի բովանդակությունը):
- Հարցաթերթիկում կարող են ներառվել նաև դիրքորոշում կամ վերաբերմունք արտահայտող պատասխաններ ունեցող հարցեր: Օրինակ՝ «Օնոդական և աշակերտական խորհուրդների համագործակցությունը» չափանիշի վերաբերյալ կարելի է տալ հետևյալ հարցը, «Ինչպիսի՞ն է հաստատության ծնողական և աշակերտական խորհուրդների միջև համագործակցությունը»: Այս հարցի հնարավոր պատասխանները կարող են լինել հինգը, որոնցից յուրաքանչյուրն ամրագրում է հարցի վերաբերյալ հնարավոր դիրքորոշումներից մեկը.

 - ծնողական և աշակերտական խորհուրդները սերտորեն համագործակցում են,
 - ծնողական և աշակերտական խորհուրդները համագործակցում են անհրաժեշտության դեպքում,

- ծնողական և աշակերտական խորհուրդները որոշ դեպքերում համագործակցում են, սակայն այդ համագործակցությունը բավարար մակարդակի վրա չ
- ծնողական և աշակերտական խորհուրդները չեն համագործակցում,
- այլ (հարցվողի պատասխանը)
- Որակյալ և արժանահավատ հարցում իրականացնելու համար անհրաժեշտ է պահպանել հարցեր կազմելու հետևյալ կանոնները.
 - պահպանել էթիկական նորմերը և ապահովել անձնական բնույթի տեղեկատվության կոնֆիդենցիալությունը (գաղտնիությունը), որպեսզի հարցվողները չմտահոգվեն հարցերին ճիշտ պատասխանելու հնարավոր հետևանքներից և լինեն անկեղծ,
 - հարցաթերթի յուրաքանչյուր հարց պետք է պարունակի միայն մեկ հարցադրում. օրինակ՝ «Որքանով եք դուք բավարարված ուսուցչի գիտելիքներից և դասավանդման հմտություններից» հարցը պարունակում է միաժամանակ 2 հարցադրում և փորձում է բացահայտել թե՛ ուսուցչի գիտելիքները, թե՛ դասավանդման հմտությունները.
 - հարցաթերթի յուրաքանչյուր հարց պետք է ներառի պատասխանի բոլոր հնարավոր տարբերակները և ապահովի պատասխանների տարատեսակություն.
- հարցաթերթի յուրաքանչյուր հարցի պատասխանների տարբերակները պետք է լինեն փոխբացառող և ապահովեն իմաստավոր տեղեկատվության տրամադրում, որպեսզի հարցվողը չտարակուսի որն ընտրել և ունենա միայն մեկ ընտրություն. Օրինակ՝ «Որտեղ եք դուք մեծացել».

ա) Հայաստանում

բ) Քաղաքում

գ) Գյուղում

հարցը ստեղծում է տարակուսանք, քանի որ պատասխանները փոխբացառող չեն. թե՛ քաղաքում, թե՛ գյուղում մեծացած անձը կարող է ընտրել 2-ական պատասխան՝ համապատասխանաբար ա) և բ) կամ ա) և գ), իսկ ստացվող տեղեկություններն օգտակար չեն:

- Հարցաթերթիկում հարցերը համարակալվում են: Լրացված հարցաթերթիկների մշակումը կատարվում է համակարգչի միջոցով՝ համապատասխան ծրագրով (օրինակ՝ Excel): Հարցերի պատասխաններն իրենց հերթին համարակալվում են: Հարցման արդյունքների մշակման, պատասխանների մուտքագրման համար հարցերի հերթական համարները հարցաթերթիկում կարող են ընդունվել որպես այդ հարցերի կոդեր, իսկ հարցերի պատասխանների համարները՝ որպես պատասխանների կոդեր: Յուրաքանչյուր լրացված հարցաթերթիկ ևս համարակալվում է:
- Լրացված հարցաթերթիկների տվյալները մուտքագրվում են ընտրված համակարգչային ծրագրով և ստեղծվում է տվյալների բազա: Բազայում մուտքագրվում են հարցերը և պատասխանները՝ իրենց համապատասխան կոդերով: Այսպիսով, մուտքագրման արդյունքում ստացվում են թվեր, որոնք կարելի է կարդալ որպես օրինակ՝ 1. 1. 3, այսինքն առաջին հարցվածը առաջին հարցին տվել է երրորդ պատասխանը: Մեր վերը բերված օրինակի համար սա նշանակում է, որ առաջին հարցվածը ընտրել է «ծնողական և աշակերտական խորհուրդները որոշ դեպքերում համագործակցում են, սակայն այդ համագործակցությունը բավարար մակարդակի վրա չէ» պատասխանը: Բոլոր տվյալների մուտքագրումից հետո կատարվում է հաճախությունների հաշվարկ, ինչը թույլ է տալիս տեսնել, թե ինչպես են

բաշխվել հարցվածների կարծիքները՝ ըստ հարցաթերթիկում տրված պատասխանների տարբերակների:

- **Հարցվողների ընտրանքը** կազմելու, այսինքն՝ **հարցման ենթակա անձանց որոշելու** համար, առաջին հերթին անհրաժեշտ է որոշել հարցման ենթակա շահառու անձանց խումբը (սովորողներ, ուսուցիչներ և այլ): Այնուհետ հարցման կարևոր փուլ է՝ տվյալ շահառու խմբի անձանց ամբողջ բազմությունից հարցման ենթակա անձանց ընտրությունը կամ, այլ կերպ ասած, հարցվողների ընտրանքի կազմումը: Օրինակ՝ հաստատության բոլոր ուսուցիչներից հարցվող ուսուցիչների ընտրությունը՝ այն ուսուցիչների ընտրությունը, ովքեր պետք է լրացնեն հարցաթերթը:
- Հարցման ընտրանքի կազմման համար առաջարկվում է կիրառել **պատահական ընտրանքի մեթոդը**: Մտատիստիկայում **պարզ պատահական ընտրանքը** դա այն անձանց փոքր խումբն է, ովքեր ընտրվել են անձանց ավելի մեծ բազմությունից: Ընդ որում, յուրաքանչյուր անձ այդ փոքր խմբում ընտրվել է պատահականորեն: Դա նշանակում է, որ ընտրանքի կազմման ժամանակ յուրաքանչյուր անձ ունի ընտրանքում ընդգրկվելու հավասար հավանականություն: Պարզ պատահական ընտրանքի մեթոդն ունի ակնհայտ առավելություններ: Այս մեթոդը շատ հեշտ է ու հասկանալի, իսկ հետազոտության արդյուքները կարելի է տարածել ուսումնասիրվող շահառու խմբի ամբողջ բազմության վրա: Ամենից կարևորն այն է, որ լիովին պահպանվում է պատահականության սկզբունքը, ինչը թույլ է տալիս խուսափել սիստեմատիկ սխալներից:
- Պատահական ընտրանքի մեթոդով ընտրանքի չափը՝ հարցվողների թիվը, որոշելու համար առաջարկվում է օգտագործել ընտրանքի հաշվարկման պարզեցված բանաձևը:
- Հաստատություններին որպես օգնություն ստորև աղյուսակում 33-ում տրված է պատահական ընտրանքի պարզեցված բանաձևով հաշվարկված ընտրանքի չափը՝ հարցվողների թիվը, տարբեր բազմությունների համար (հաշվարկը արված է պատահական ընտրանքի հիման վրա՝ 95 տոկոս ներկայացուցչականության պարագայում, 5% վստահելի միջակայքի պայմաններով)։

Աղյուսակ 33.

Հարցման բազմություն	Ընտրանքի չափը՝ հարցվողների թիվը
Մինչև 100	80
101-300	169
301-500	217
501-700	248
701-1000	278
1001 և ավելի	302

- Ընտրանքի չափը՝ հարցվողների թիվը, որոշելուց հետո անհրաժեշտ է որոշել, թե ինչպես ընտրել հարցվող անձանց, օրինակ՝ ինչպես հաստատության 100 սովորողներից ընտրել հարցվող 80 սովորողին: Պատահական ընտրանքի պարագայում կարելի է օգտագործել տարբեր մեթոդներ, օրինակ՝ **վիճակահանություն կամ պատահական թվերի աղյուսակ**: Վիճակահանության դեպքում է հարցման ենթակա շահառու խմբի անձանց ամբողջական բազմության յուրաքանչյուր անձի տվյալները գրվում են առանձին թղթիկի վրա, այնուհետ բոլոր թղթիկները դրվում են ինչ-որ արկղի կամ տուփի մեջ, դրանք խառնում են և այդ տուփից առանց նայելու հանվում են հարցվողների թվին հավասար թղթիկներ: Օրինակ՝, եթե հաստատությունն ունի 500 սովորող, ապա համաձայն Աղյուսակ 33-ի հարցվող սովորողների թիվը պետք է կազմի 217: 500 սովորողից յուրաքանչյուրի տվյալները (անուն, ազգանուն, հայրանուն, դասարան) գրվում է առանձին թղթիկի վրա: Այնուհետև բոլոր 500 թղթիկները

դրվում են որևէ տուփի մեջ, խառվում և հավում է 217 թղթիկ: Այդ 217 թղթիկների վրա գրված սովորողների տվյալներով որոշվում են հարցվող սովորողները:

- Հարցվող անձնաց կարելի է ընտրել նաև **մեխանիկական ընտրության մեթոդով**: Այդ նպատակով նախ կազմվում է հարցման ենթակա շահառու խմբի անձանց ամբողջական ցանկը (անուն, ազգանուն, հեռախոս և այլն): Այդ ցանկից հավասար պարբերականությամբ/միջակայքով ընտրվում են համապատասխան թվի հարցվողներ: Այդ միջակայքը կոչվում է ընտրանքի քայլ: Ընտրանքի քայլը հավասար է հարցման բազմությունը բաժանած հարցվողների թվին:

Ընտրանքի քայլ= N/n , որտեղ

N -ը հարցման բազմությունն է, իսկ n -ը հարցվողների թիվը:

Օրինակ եթե 500 սովորողից պետք է հարցվեն 217-ը, ապա հարցման քայլը հավասար է $2.3=500/217$: Սա նշանակում է, որ 500 սովորողների ցանկից պետք է ընտրվի յուրաքանչյուր 2-րդը: Ընտրության սկիզբը որոշվում է պատահականության սկզբունքով՝ ընտրանքի քայլի շրջանակներում: Օրինակ՝ եթե ընտրանքի քայլը հավասար է 5-ի, ապա ընտրությունը պետք է սկսել 1-ից 5 միջակայքում ցանկացած թվից:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Ա. Համբարձումյան

Անդամներ՝

1. Ավետիսյան Հայկազ-		Կոլեգիալ կառավարման խորհուրդ (Ցեռ)
2. Կուրդինյան Կարինե -		Մանկավարժական խորհուրդ
3. Միքայելյան Քրիստինե -		Դպրոց խորհուրդ
4. Գրիգորյան Լուսինե -		Ավագանի
5. Ստեփանյան Արման-		Ավագանի
6. Ալավերդյան Լուսինե -		Դպրոց. խորհուրդ